

Rufus in materia repetitionis si Iudex fuerit requisitus examinare etiam ad instantiam Rei testem, qui fuit examinatus ad instantiam Actoris, remota probabili subornationis suspitione tenetur concedere, vt in iudicio seruetur æqualitas, l. fin. C. de fruct. & lit. expens. in iudicijs de regul. iur. non enim debet licere actori, quod Reo non permittitur, similiter testes producti pro fisco qui sint, siue idonei, siue non, & siue super capitulis, siue super interrogatorijs Reorum ad eorum instantiam debent examinari. Homod. consil. 101. numero vigesimosexto, quia in hoc fiscus non inuenitur priuilegiatus, sed quod ei licet, vtique Reo permittitur. Peregr. de iur. fisc. vnde si ex aliqua causa vigenti Pater contra filium, frater contra fratrem, vxor contra maritum, & contra, & ijs similes fuissent examinati, siue ad instantiam actoris, siue instante fisco pro fundanda eorum intentione, vtique pro Reis recipi poterunt, sed iudex vtroque casu arbitrabitur quanta fides eis adhibenda erit, iux. l. 3. de test. & capit. Iudicantem, tertia quaestione quinta, sed an isti sint admittendi, dixi supra in tertia par. Nec testes deberent iterum admitti ad destruendum de directo eorum dicta, quando maxime subeit timor subornationis, per supradicta; sed ad fauorem defensionum pro Reis, testes recipi possent ad defensionem, etiam si non essent omni exceptione maiores, Mazol. consil. septuagesimosextimo, numero decimo, Mascard. de probationi. conclus. 904. Gabriel. conclus. vigesimosecundo, Viui. comm. opp. 960. sed in socio criminis nullo modo procedit, nisi, vt supra Mascard. conclus. 1311. & 1357. verum Bertazol. consil. 338. volumine secundo, contrarium tenet, tamen remittendum esse censeo rehgioni recti iudicis, & si admittuntur contra Reum (quod magis est) cur non deberent admitti, pro & ad defensionem per supradicta. ad repulsam tamen admitti non debent, quamuis defensiones respiciat, quia repulsa est res odiosa. Doc. in l. parentes, vbi Bald. & Saly. C. de test. & dixi supra, in quarta par. Item in causa reconuentionis testis pro Actore recipi poterit etiam pro Reo, immo si causa fuerit annexa, dictum testis examinati pro Actore, poterit exhiberi pro Reo (si petierit) at si causa erit diuersa, denuo testis pro reo examinabitur eo instante, Bar. in l. nimis graue, & Fely. in cap. de testibus, eo. tit. vi. supra in veri testis qui contra aliquem, &c.

201. Modo redeundo ad ipsam repetitionem dixi illam in causa criminali penitus necessariam; quoniam antequam nomen delinquentis receptum sit inter reos, sumuntur informationes sapenumero ex officio, vt docet Saly. in l. fin. in fin. ff. de quaestio, & ibi Blanc. numero 335. qui dicit, tunc nomen receptum fuisse inter reos, quando citatur delinquens, vt statim dicam: immo aliud est esse Reum, vel quod nomen rei sit receptum inter Reos, primo casu sit Reus per citationem, secundo casu per contumaciam, sed penes me hæc subtilitas non tenet; solum attenditur quod nomen rei sit receptum inter Reos, & facit Gramat. consil. crimin. 15. numero primo, & sequent. & ita in effectu practicatur. Et quia hæc dicta recepta ad informandum tanquam

ante litem contestatam non tenent, vt dixi supra numero trigesimo septimo, in secunda parte, & melius in tertia par. sub numero septuagesimonono, lit. B. & vide de contestatione litis in causa crimin. Farinac. de Inquisit. quaestione decima, numero quinquagesimo 205 septimo, fo. 82. & dicitur lis contestata quando nomen rei est receptum inter reos, 206 ideo fit, quod citato reo, & comparente, si neget delictum iam indicatum, tunc opus est fieri repetitionem testium. deinde testium, & rei adinuicem confrontationem: & repetitio 207 nil aliud est quam noua examinatio super eodemmet examine iam facto, ar. l. repetendi, ff. de quaestio. pulcre Octa. Pedamon. decis. vigesimo octauo, vbi dicit quod quando facta est propalatio, siue in iudicio summario, siue coram iudice ecclesiastico metu censuræ ecclesiasticæ, tunc repetitio testium debet fieri cum pleno examine, & non per solam relationem, videlicet remittere se ad iam per eum deposita, sed extensè, ac si non fuisset alias examinatus iterum examinari debet coram Iudice cause. Doct. Menoch. de arb. iud. cas. 109. vi. Ballin l. fin. C. de test. & hoc quotidie euenit. Boer. decis. 108. numero quarto, & nono, est verum quod si testis petat sibi legi totum eius examen, & illud de verbo ad verbum confirmet, sat erit, d. cas. 109. num. 11. & Marant. de ord. iud. 6. par. de productione testium, numero vndecimo. Petr. Grillan. inter tractat. crimin. diuers. de modo procedendi, artic. 215. & 221. sed si iudex vult recipere iterum dictum testis extensè potest inuito teste. Cautela est ad evitandum falsitatem; quod testis petat sibi exhiberi suam primam depositionem, vt possit recte informari, et bene considerare, & rememorare ea quæ iam deposuit, nec incidat in errore in secundo examine, et si eam habere non potest, vt quia deposuit coram alio Iudice, alia cautela vtatur protestando quod si aliter dicere in repetitione acciderit contra, vel præter id quod prima vice deposuit, intendit se conformare cum primo dicto, & ex nunc se corrigere si aliter iam dixisse apparebit. Bart. in l. si cum §. a me, ff. de public. Tind. de test. capit. 10. Doct. in authent. sacramenta puberum de iureiurando, vi. Barto. in l. eos, ff. de fals. vbi dat cautelam, vt testis dicat se referre ad eius primum examen, quæ relatio est Admittenda, vt inquit Natta consilio 537. numero octauo, D. Menoch. de arbitr. casu centesimodecimonono. Ego autem non admitterem hanc responsionem, siue in teste, siue in Reo; in teste nisi factum esset antiquum, vel non de recenti; quia sæpe imbecillitas memoriæ vacillare facit, vt dixi supra numero centesimoquinquagesimosecundo: vel quando Iudici verisimile videretur testem non recordari, per ea quæ dixi in quarta parte, sub numero ducentesimo nonagesimosextimo, & ducentesimo nonagesimooctauo, vel quando ageretur de causa graui, vel ardua, & testes essent de recenti recepti & repetitio coram eodem iudice esset fienda, vel coram alio iudice ad quem causa esset delegata ob suspitionem iudicis ordinarij, vel quia Principi, ita magis opportunum visum sit. & sic tota hæc materia pro maiori parte est arbitraria, & negari non potest quin testes qui ita respondent, non sint valde suspecti.

Nec valet si vnus testis dixerit se referre ad dictum alterius testis, quia de sua propria, & non alterius scientia deponere debet. Rebuff. eo. tractat. numero decimo octauo, & vii. Viui. co. op. fo. 270. & repetitio fit etiam ad alium effectum, Nam inter testes sunt quidam alij nominati qui sciunt, aut scire præsuntur, & sunt nominati in processu ab alijs testibus, & examinati, negant scire; tunc iterum vocatis testibus, qui eos nominauerunt, & scire dixerunt repetuntur, conuincant testem negantem scire, dato iterum ambobus iuramento, & quatenus opus sit in causa graui adhibetur etiam tortura. Boss. tit. de tortu. & Bru. de indit. & tor. questione quarta, par. secunda, numero decimo, vndecimo, & duodecimo; verum si iste testis, qui negat, allegabit aliquod obiectum quod ob stare videatur, tunc debet ei dari terminus ad probandum, & si probabit exceptionem propositam, ob quam non sit danda fides testibus ei contrarijs, tunc iste testis non debet torqueri, quod no. Guid. de Suz. in d. tract. cri. diuerso. co. tit. de indic. & tor. numero 81. sic Bar. in l. vnus, §. iudex, ff. de quest. Nam potest esse quod testes affirmarent talem testem scire, vel interfuisse, non quia esset verum, sed per calumniam, vel ob aliam causam data opera illum nominauerint, & eod. modo testes possunt inter se repeti, & confrontari, & cum Reo compelli. Cartar. in eius pract. interrog. test. cap. primo, numero 93. & 95. vbi in crimine heresis (ait) non posse compelli, & quod si plures testes erunt confrontandi, singuli singulariter, & passim sunt confrontandi, & non omnes simul, & quando testes dicunt cognoscere aliquem ad effigiem, sed ignorare nomen, & cognomen, debet diligenter interrogari de qualitate personæ, de vultu, de barba, de statura, de indumentis, ac alijs conditionibus, & postea Reus inter plures personas est ostendendus testi. Cartar. vbi sup. c. 3. nu. 33. & hæc est

208 practica ab omnibus obseruata. Practica est, quod vocato reo, & citato teste, datur testi de nouo iuramentum super veritate dicenda, deinde interrogatur de facto super quo alias, & sic prima vice deposuit, & si dicat non recordari, remittendo se ad scripta in eius prima depositione, illa depositio debet legi ipsi testi de verbo ad verbum, aptè, clarè, & si affirmet quicquid iam deposuit, tunc vocato reo, coram iudice, datur & ipsi reo pariter iuramentum de veritate, & rursus interrogatur super delicto, qui reus si persistit in primo examine, eo quia adhuc negat delictum, tunc fit con-

209 frontatio rei & testis, quia si plures sunt testes contra eum, singuli separatim confrontandi sunt, sicuti etiam repetendi facta mutua personarum recognitione. Qua confrontatione secuta, aut vterque, scilicet reus, & testis persistit in suo dicto, aut reus totum, vel aliqualiter fatetur delictum, & terminus datur ei ad

210 suas faciendas defensiones, sed prius immediate post confrontationem citatur accusator, & fiscus ad subministrandum alia inditia si quæ habent contra ipsum reum, & si in termino alios testes produxerint, debent examinari, & confrontari si opus erit, nec repetendi

211 sunt isti, quia post li. cõt. sunt producti, postea verò datur terminus congruus, vt supra

reò ad se defendendum, qui terminus semper est dandus reo, nec est properandum ad condemnationem, vt multi mali iudices faciunt, contra quos inuehit Paris. de Pur. tract. find. in verb. ad condemnatio. cap. 4. nu. 13. Hæc omnia sunt notanda, & comedenda per nos Iudices iuuenes, quia quotidiana sunt, & satis clara, & ista est mera practica.

E Insuper si testis antequam repetatur moriatur, tunc loco repetitionis legitur eius dictum Reo, & deseruit pro repetitione, & ita obseruatur. Clar. d. q. 45. vers. ceterum. Castr. in l. fin. C. de test. Mille. pract. fo. 84. num. 17. quod verum extimo quo ad procedendum, & etiam quo ad condemnandum in contumaciam, vt per Sfor. Od. quem adducit. Baiar. ad Clar. d. q. 44. sub num. 28. vbi dicit contumaciam causam esse quod fiscus non egeat plena probatione, & licet testes sint mortui, tamen repulsari possunt eorum dicta, secundum tex. in l. fi. C. de test. vbi Bal. & Mille. pract. versic. vicario, numero 18. & refert Carauit. Rit. 73. in fin. ea ratione, quia causa repulsæ non fit cum teste, sed cum parte, & Bald. d. l. fin. dicentem repulsam non fieri ad effectum puniendi, sed ad fidem rei testificatam, & quo ad repetitionem Clar. admonet eam non fieri ad instantiam partis, quia sæpenumero inuoluunt processus, quod verum est si non aduertatur bene ad interrogatoria, quæ à parte dantur, & super quibus testes repetendi sunt, vt est de iure. Cartar. de interrog. Reis lib. 3. cap. 11. numero 56. cum seq. Alber. eo. tractat. de test. cap. 8. doc. in cap. præsentium, §. testes, & Ianua, & Mantua seruatur: non sic in statu Mediolani, oportet enim vt interrogatoria illa refecantur, quæ de directo destruerent dictum testis iam examinati, & illa interrogatoria, quæ haberent vim capitulorum quasi per indirectum fierent defensiones Reorum, vt per Farinac. de test. quaest. 73. num. 72. tanto minus non sunt admittenda quando sunt contra propriam rei confessionem, vt per Baiar. ad Clar. e Farinac. loc. cit. admittenda interrogatoria, quæ concernunt declarationem dictorum testium, & circumstantias; cætera verò tanquam impertinentia sunt reiicienda, vid. Bal. in l. edita, C. de eden. & circa interrogatoria vi. Farinac. quaest. 73. per tot. vbi more solito latissime tractat. eod. tit. nostro car. 297. sed si coram Iudice testis examinatur, posset interrogari etiam ex officio tam in ciuili, quam in criminali causa iuxta occasionem tunc adiecto testis emergentem, & sumere (vt fertur) consilium in Arena, licet multi sint, qui per interrogatoria existimant habere victoriam, sed quandoque interrogatoria sunt causa amittendi, & succumbendi: & ideo, hæc ars non quadrat in eruditis, in expertis, & iuuenibus inconsideratis, vi. Bal. in d. l. testium, C. de test. Gail. obser. 95. si igitur inquisitus vult se defendere, exhibeat capitula, & alios testes, quia non deficit alia via iuridica se defendendi, quod no. in practica posset etiam repetitio nocere parti petenti eam fieri, pro qua iam testes deposuerunt; nam si contrarium dixerint in repetitione, standum erit huic secundo dicto, & sibi imputet pars, cap. damnium de reg. iur.

Non tamen est necessaria testium repetitio quan-

quando Reus protestatur habere testes pro
ritè, ac rectè repetitis, & confrontatis; sed non
obstante hac protestatione, si adhuc non fue-
rint publicati, vel copia non sit edita, possit
Reus penitere reuocando dictam protestatio-
nem, nam adhuc re integra repetendi erunt.
Homod. consil. 101. numero 33. vbi alleg. Hie-
ro. Gabriel. consil. 178. numero 17. lib. primo,
vbi ait non sufficere talem protestationem,
vel oblationem, nisi pro repetitis habiti verè
fuerint. Vulpell. consil. 32. inquisitio. numero
sexto, & no. quod aliud est, quod Reus offerat
se habere testes pro repetitis, aliud est prote-
stare, quia protestatio acceptata nocet prote-
stanti. Roland. à Vall. consil. 69. numero 46.
volumine quarto. Ille verò qui iam protesta-
tus est habere testes pro repetitis, si ante re-
ceptam copiam dixerit penitere, debet doce-
re causam iustam ob quam peniteat, vt est do-
cere de errore, sicut in teste. Fely. in cap. prò-
terea, de test. cog. Capic. decis. 61. num. 12. ne
fortè videatur deludere iudicium. Nec in iure
inueni in aliquo loco, quòd in protestatione
sint omnino necessaria illa duo verba, ritè,
rectèque, pro vt in d. consil. 101. Homod. sub
numero 33. videtur innuere, quia etiam quod
omissa sint, verbum simpliciter prolatum,
vt est, pro repetitis, intelligitur cum effectu, &
in eius potentiori significato, l. prima, §. pri-
mo, quod quisque iur. nam qui vult conse-
quens, videtur & velle antecedens cum om-
nibus qualitatibus requisitis, l. illud de Her.
institu. Causalca. decis. 38. num. 7. par. 1.

Vnum volo tibi dicere in materia repeti-
tionis, quod testes appositi in vno instrumen-
to, cum altero annexo in quo omitti sunt,
præsumentur in isto repetiti ac appositi, & in-
strumentum valet secundum Bald. Angel. &
Imol. in l. patris, & filij, ff. de vulg. subst.

113 Verum si testis (vt sepe numero contingit)
in repetitione negat id, quod in primo exami-
ne deposuit, fortè quia subornatus, vel timeret,
tunc dicitur esse inter duo iuramenta, & po-
test, & debet torqueri, & illud attenditur di-
ctum, quod ratum habet in tormentis, vt su-
pra latè dixi in materia torturæ, numero 147.
in proxima præcedenti par. & addo Bal. in l.
3. C. de adult. idem in l. fin. C. de questio. & An-
ge. Dulcet. in suo paruo trac. find. numero 39.

214 & 40. & nota etiam, quòd confrontatio fit
quotiescunque dictum testis de directo con-
trariatur assertioni rei examinati, ex qua op-
215 positione veritas magis fulget propter vir-
tutem oppositorum. arg. l. vnice, §. sed cum tri-
plici in prin. C. de cad. toll. quam confronta-
tionem laudo plurimum, sicuti plurimum est

216 necessaria. Rursus memoriæ repeto, licet su-
pra dixerim, quòd si testis sit eius conditionis,
quod non admittatur sine tortura, pariter in
repetitione, & confrontatione tortura adhi-
beretur, vt est videre Clar. §. fin. q. 45. versic. cæ-
terum, quæ præct. est modernorum, & anti-

F quorum assessorum, Facit Marf. in sua præct.
§. testat. numero 9. diffuse more solito de Re-
petitione trad. Farinac. d. tract. de test. q. 66.
numero 255. vsque ad num. 316. vbi quid in ci-
uili, quid in criminali, & quid ad instantiam
partis, quid ex officio, & quid ante publicatio-
nem, & quid post tenèdū, & si aliquis testis re-
darguitur de falso, tūc retardatur sententia sup-

causa ciuili, donec excussa sit causa falsitatis.
Clar. d. §. si. quæst. 2. versic. sed quæro, vbi idem
dicit quando agitur criminaliter cōtra Reum
tanquam testium subornatorem facit Capic.
decis. 25. & sic no. quod pendente iudicio cri-
minali, siue principaliter, siue incidenter in-
tentato, ciuili causa suspenditur. Doc. in l. edi-
217 ta, C. de eden. & pulcrè Clar. d. quæst. 2. Item
aliud sciendum est, quod testis qui falsum de-
posuit coram iudice, alias incompetenti, pro-
pter periurium efficitur de eius foro, & per
eundem iudicem de falso poterit puniri, quæ
opinio adeo communis est, vt nullus in con-
clusionem audeat discrepare, præter Bal. qui de
communi testatur in l. nullum, vbi alij om-
nes, C. de test. & in l. si lis, C. ad leg. Corn. de
falsi. tenet idem Bald. in l. hoc iure, §. aqua, C.
de aqua quot. & astiua. Abb. in cap. 1. col. fin.
de crim. fal. Spec. eod. titu. §. primo, colum. 20.
versic. sed qualiter. Vant. tract. null. ex defect.
iurisd. nume. 48. & 49. & 50. secus est in cle-

218 rico, qui licet coram iudice laico deponat,
tamen ad suam iudicem ecclesiasticum debet
remitti, cap. si diligenti de foro comper. & ista
est magis communis opinio, & seruatur, vt te-
statur Bar. in l. Diuus pius, in fi. ad leg. Corn.
& Cano. omnes in cap. verum de foro com-
perent. Marf. in tit. ad leg. Corn. de falsi. nu-
mero duodecimo, Marant. Spec. aur. actū 12.
numero quarto, & Ziler. ib. in addit. lit. A. &
ita debet intelligi Bar. in d. l. Diuus pius, &
Matth. de Afflict. idem tenet, qui tres princi-
pales opiniones ponit in hoc articulo decis.
220. Capic. decis. 5. vi. A. fin. præct. §. 20. cap. se-
ptimo, numero primo, & qualiter testis falsus

219 sit puniendus ponit Guid. Pap. quæst. 42. te-
stis, & vide Ange. tract. malef. in verb. falsi-
fario, versic. quæro, & si testis citatus noluerit
comparere habebitur pro confesso, ad quod
vi. Foller. in eius præct. in versic. & si confite-
buntur 4. par. 3. par. sub numero 90. primo,
quòd sit de ipsa falsitate accusatus; secundo,
quòd in iudicio falsum deposuerit; tertio
quòd ex actis, & processu de falsitate appa-
reat; quarto quòd sit examinatus coram iudi-
ce, & non coram actuatio, nisi iudex vices ces-
serit, & cedere potuerit; quinto quòd depo-
suerit per verbum affirmatiuum, & non per
verbum credere; sexto, quòd ipse scienter fal-
sum deposuerit; septimo, quòd dolosè falsita-
tem dixerit; octauo, quòd sit sagax, & non
ignarus; nono, quòd falsitas noceat, vel no-
cere possit; decimo, quòd falsum deposuerit
super capitulis, vel articulis ad instantiam par-
tis productis; vndecimo, quòd falsitas sit su-
per substantialibus, & non accidentalibus;
duodecimo, quòd falsitas non resultet ex di-
ctis hinc inde testium ad inuicem contrarian-
tibus, sed ex ipsiusmet dicto: alioquin, vt alias
dixi hæc esset repugnantia, & non falsitas, vt
per Grammat. decisio. 60. tertiodecimo, re-
quiritur quòd testis sit citatus cum insertione
eius falsæ depositionis, quòd nil aliud est,
quam transmissio inquisitionis; quattodeci-
mo, quòd in vltimo peremptorio, nec testis
citatus, nec alius pro eo comparuerit; quin-
todecimo, quòd testis fateatur eius depositio-
nem in iudicio: alioquin si dixerit aliter dixisse
quam scriptum sit, de falso non punietur;
sextodecimo, quòd eius confessio non sit re-

pro-

- probata contrarijs depositionibus; decimo-septimo requiritur quod contumacia ritè, rectèque processerit, & in materia huius contumaciæ, vi. Cartar. de execut. sentent. capt. Ban. cap. finali, numero 272. postremò No. quod testis, qui in primo examine tacuit aliquam veritatem, vt quia interrogatus respondit nescire, & in secundo examine contrarium dixit, potest puniri de falso, nisi rusticitas, vel ruditas, vel defectus memoriæ illum excuset,
- 220 de quo est pulcrum consil. Bertaz. 246. volumine primo. Immo si iudex laicus vellet non remittere testem clericum ad iudicem Ecclesiasticum, caderet in censuram excommunicationis, vt in simili dicitur de occupantibus bona Ecclesiastica, cauetur per Concil. Trid. cap. 1. sess. vigesima secunda, cap. si quis suadente, decimo octauo quæstione quarta, trad. Put. de synd. in verb. remissio. cap. primo, numero primo, & ibi dicit qualiter fieri debet talis remissio, quæ non debet esse iniuriosa, nec ludibriosa, in conspectu populi, & No. quod si testis post eius depositionem dixerit se falsum deposuisse, ei non creditur si habet contestem, & hoc intelligendum esse iuxta distinctionem de qua per Gabriel. com. conclus. de test. conclus. trigesima secunda, libro septimo, vbi in materia delictorum loquitur.
- 221 Examinatis tandem testibus, iudex publicat processum, & decernit copiam parti habere volenti, vt dictum est supra numero 124.
- 222 proxima præcedenti par. Ast curent iudices, ne ante aperturam testium depositiones eorum videre faciant, quia tenerentur pœna falsi, & l. prima, in princip. C. ad leg. Corn. de falsi. & faciunt adducta per Put. de synd. in verb. iudices, cap. primo, pract. Stiac. cap. decimo octauo, numero 63. idem de notarijs
- 223 quos auaritia excæcat. Hippocr. de Mars. in 224 l. pœna legis, §. ijs, qui peruertit, numero tertio. Pœna qua plecti debent, est extraordinaria, vt per Caball. Milleloq. 937. in secunda par. vbi ait si pars aduersa aperiat attestaciones tanquam falsarius punitur, non pœna falsi, sed arbitraria, & illas impugnare postea non poterit, cap. cum olim, vbi Doct. de offic.
- 226 delegat. & rationem assignat, quia attestaciones debent esse partibus secretæ, l. multum, C. de test. Lanfranc. in dicto cap. quoniam contra, de probat. Immo testis ipse non debet testimonium suum propalare in criminalibus ante aperturam. Décia. de delict. tom. secundo, lib. septimo, numero decimo quinto, & per 10. illum tit. ait de reuelantibus secreta, & aperientibus literas, vbi pulcrè, & latè, & de Sacerdote, qui confessionem reuelat habetur in cap. si sacerdos de offic. ord. vbi puniendus est, non tamen valet eius dictum in foro fori. Crot. de test. numero 350. Rip. tractat. de pest. tit. de remed. numero nonagesimo nono, & centesimo, qui dicit hoc in casu non officere censuras, & numero centesimo septimo, fallentias ponit in casu Matrimonij, & in Notario, & quando cum licentia penitentis, de quo sup. dixi, & in genere vi. ibi. vi. sup. sub numero 195. pariterque testibus debent esse secretæ, ne vnus sciat, quod alter deposuit, tex. in l. minime, de leg. & sunt arcana, quæ in pe-
- 227 ctore iudicis debent custodiri ne reuelentur partibus propter maximum subornationis periculum contra autem reuelantes secreta Curia, vi. de Brachio Regio, in quinta pars sub numero 175. sed de consuetudine quorundam locorum, vt etiam in Ciuitate Ianuæ obseruari vidi, quod in causa criminali ad offensam, tradi solet copia iudiciorum quæ reuelanti, vel assistenti accusationi ad subministrandum alia inditia ante examen Rei, & aliquando post, sed ante aperturam testium, suppresso tamen nomine testium, quod in causis grauissimis, maxime subsistente Brachio Regio de quo dicam in fi. huius partis fieri potest, per l. prima, de test. & per supradicta numero tertio, hac eadem par. similiter dictum testis illi testi edi potest ante aperturam. Tinda. eo. tractat. cap. vndecimo, Boer. decis. 108. numero octauo faciunt, quæ supra dixi numero 200. et sup. numero 207. lit. x. circa med. & Clar. §. fin. quæstione quadragesima nona, versic. danda est autem, vbi non esse dandam copiam accusatori ait, nisi in atrocissimis delictis. Idem dicitur, quando iudex reuelaret sententiam, quam laturus est, vt per Angel. de Pelus. eod. tract. numero decimo quinto, cum seq. quo casu tanquam suspectus posset recusari, vt pulcrè per Hon. D. Caualea. fratrem meum, in decis. vigesimo octauo, in secunda par. vbi ponit omnes causas suspicionis. Publicatis attestacionibus habita copia attestacionum terminus ad reprobandum dictate stium peti debet, vt superius dictum est, in prox. præcedenti par. numero 185. in qua reprobatione seruat ordo, qui talis est, & vt rectè intelligatur dico, practicam esse quod postquam actor citare fecit reum ad videndum recipi, & examinari testes, vt fieri debet, reus poterit opponere aliquam exceptionem contra personam testium, quæ obiectio regulariter, antequam ad vltiora procedatur debet probari, & cognosci, iuxta ea quæ sup. diximus numero 199. & si sit de illis, quæ ipso iure testem repellant, & de quibus iudex præsumitur habere scientiam absque eo quod probatur obiectio, testis actoris non est ultra examinandus, idem quando obiectio esset probanda, & in effectu probaretur, & hoc dictum sit, quo ad reprobationem testium, ante publicationem processus. At facta dicta publicatione eo debito modo quo supra dictum fuit, reus habita copia processus, in termino petito ad repulsam, & à iudice concesso, tenetur probare exceptiones suas idoneas, & concludentes necessario, sicut & probatio, l. neque natales, & l. ad probationem, C. de probat. Caball. milleloq. 941. numero tertio, in secunda par. & supra dixi numero 199. in præceden. proxima par. & intra debitum terminum à iudice præstitum, quo elapso, intelligitur esse facta publicatio dictæ repulsæ testium, sed pendente termino ad contradicendum testibus, non potest Iudex examinare dictos testes repulsandos, l. siue pars, vbi Bar. & Bal. C. de Dilat. cap. significante de appellat. postea verò sic. Nam attestaciones nulliter receptæ etiam post publicationem recipi possunt. Abb. in cap. ex tenore de test. Fely. in cap. per tuas, eo. sed antequam Iudex admittat partes ad reprobandum, multa considerabit, secundum Rebuff. eod. tract. de test. glo. 1. nu-

numero trigesimo septimo; primo, an sit necesse reprobare, quia si actor non probasset eius intentionem, frustra fieret reprobatio. Nam non creditur testibus, quorum repelluntur Authores, c. licet, de test. Rimin. Iunior, consilio sexagesimo, numero tertio, libro primo, sicut non creditur plus copia, quam originali actor vero repellitur, qui suam intentionem non probavit, l. qui accusare, C. de eden. secundo considerare debet an reprobatio sit concludens, & exclusiva iuris agentis. Item & tertio, si ex actis constat de exceptione, non expedit probare. Item, & quarto, quando repulsans non iuravit de calumnia, de quibus satis dictum est supra in tertia parte, sub numero sexto. Actor autem qui cognoverit suos testes fuisse reprobatos per testes rei reprobatorios, pariter
 233 petet terminum a iudice ad repulsam repulsam, id est ad improbandum testes qui suos reprobauere, & per consequens ad coadiuuandum suos testes, ad suam intentionem probandam productos, & sic denuo alios testes proponat
 234 ducet iuxta regulam vulgarem, quae de nouo emergunt nouo indigent auxilio notissimo, text. l. de aetate, §. ex causa, ff. de interrog. actio. cum simil.
 235 Quo facto ne in infinitum lis protrahatur, contra text. l. inter diuinum, C. de Sacrosanct. Eccles. & l. proferendum, C. de iudic. & Felyn. in cap. licet tertio, de probat. Lancellor. de Perus. institut. Canon. titu. de probatio. lis debet terminari, & illi qui continue litigant, appellantur litium Redemptores, a Farinac. eo tractat. de test. questio. quinquagesimo sexto, numero 461. & ij repelluntur a testificando ad instar calumniatorum, quia tales praesumuntur. Menoch. de praesumptio. libro quinto, praesumpti. vigesima quinta, numero septimo. Rom. singul. 318. Crott. de test. in quarta parte, numero centesimo octuagesimo tertio, & alios adducit Farinac. vbi supra, numero 461. car. sexagesimanona, illud autem non conceditur reo, quod iterum reprobare possit reprobatores, siue primos, siue secundos actoris. nam fat est semel reprobasse probando exceptiones suas, adeo quod actor duas habet tertium productiones, & reus vnam tantum, secus si reus efficeretur actor, vt supra dixi, quoad negocium principale, & non quoad exceptiones
 237 probandas, vt est videre in tertia parte, numero centesimo nono, cum sequen. quia tunc duas reus productiones habebit, & actor vnam tantum, quia subiit locum actoris, cap. licet dilectus, de test. & ista est vera, realis, & vbi que locorum practica ad vnguem explicata, secundum etiam Maran. Spectu. aur. in actu repulsae, par. sexta, & Lanfranc. de Ori. eodem tracta. de test. numero quinquagesimo secundo. Nec
 238 omittam, quod terminus ad reprobandum, & omnes alij, vt dixi regulari secundum statuta locorum, & quot dierum velit dare dilationes, vel abbreviare est in arbitrio iudicis. De iure communi terminus ad reprobandum est dimidium eius, quod datum est actori ad proponendum. Non tamen vos fugiat, quod succumbens in exceptione, aut in replicatione, vel super aliquo emergenti, sit actor, sit reus, statim est condemnandus in expensis illius articuli, vt est videre practic. Strac. cap. secundo, numero decimo quarto, & transactis terminis & probatis probandis, reprobatisque repro-

240 bandis, iudex suam sententiam tulit secundum acta, probata, & allegata, vt per Dec. con filio quinquagesimo primo, numero nonagesimo primo, & sequen. volum. secundo, car. 396. D. Caualean. decisio. trigesima quinta, fol. 278. in prima parte, Aegid. eodem tractat. de test. in principio, & qualiter, & quomodo iudex se
 241 habere debet in iudicando, & sententiando, vltra alios, ponit practic. Strac. cap. vigesimo quarto, per tot. vbi multa bona dicit, & est recurrendum ad text. iam allegatum in cap. iudicantem, trigesima quaestione quinta. Lata Migitur sententia, reliquum est videre, an sententia, ex falsis testibus lata, vel per falsa instrumenta, sit ipso iure nulla, vel annullanda: haec est materia, l. falsam, cap. si ex falso instrumento, de qua Barto. in l. Diuus, ff. de re iudic. Canon. in cap. licet, de probatio. hanc questio. excitat Capell. Tolos. Decisio. ducentesimo octuagesima secunda, vbi plures allegat, & distinguit: aut sententia est lata contra praesentem, & non est ipso iure nulla, sed retractanda, per restitutionem in integrum, ex clausula generali, si qua mihi iusta causa, aut contra absentem dolo aduersarii, & tunc est ipso iure nulla; aut sine dolo, & tunc retractanda, vt supra. sed si per sordes, aut gratia tantum, contra minorem est lata, ipso iure nulla dicitur, si contra maiorem, venit rescindenda, late Vati. de nullitat. ex defect. process. numero centesimo trigesimo secundo, & sequen. vi. Sforz. Odd. de restitut. in integr. quaestione septuagesima sexta, per tot. vbi plenissime hanc materiam examinat; idem Capell. Tolos. decisio. ducentesimo octuagesima tertia, vbi profequendo ait quid probare oportet, an sufficiat probare tantum testes falsum dixisse, an etiam corruptos extitisse, iuxta ea quae dixi supra in secunda parte, numero sexagesimo quinto, lit. q. & concludit fat esse probare, quod testes falsum deposuerint. Barto. in l. Diuus, de re iudic. distinguendo pariter ait, quod si in vna oratione, hoc est in vno capitulo vtrunque sit capitulatum, vtrunque probandum fore. secus si in diuersis capitulis, vi. Pap. in form. libell. in act. reall. glo. non se astringens, & pulcre Clar. sed si falsitas ex actis oculis, Clar. falsum, vers. quero nunquid pateat, quia notorie ex actis constare dicitur, cap. quoniam, contra de probatio. tunc fat est dicere sententiam nullam ex falsis testibus retractandam esse absque alia probatione, sed allegare tantum quod in actis falsitas patet, Lap. allegatio. octuagesima prima, numero tertio, & quinto, & ad hoc vi. omnino Gabriel. commun. conclusio. titu. de senten. conclusio. decima, per tot. & Boss. in titu. de publica. process. numero septimo, & propius in titu. si ex fals. instrum. vel testibus, & numero tertio, vbi ait, quod coadiuuantibus alijs probationibus nouis, sententia retractari poterit; sed re vera si sententia fuerit lata in causa criminali, & testes ex actis manifeste falsi apparuerint, executioni non demandabitur, sed iudex emendabit, Marf. in pract. §. oportune, numero decimo, cum sequen. & a numero vigesimo primo, vsque ad numerum vigesimo septimum, vbi pulcre loquitur, & ideo iudices cauere debent exactissime antequam decidant, ne litem suam faciant; sequendo mores futurorum, qui prius reiteratis vicibus mensurant, & postea cedunt, Bald. de sindicat. numero

ro secundo, & in l. obseruare, §. proficisci, ff. de offic. proconsul. & legat. Et etiam executio dictae sententiae retardabitur pendente disputatione super oppositis contra testes, vt dixi in pra. in tertia parte, sub numero ducentesimo vigesimo secundo, lit. g. vbi vide. Nec executio ciuili fieri potest in statu debitoris ad eius honorem erecta, vt l. Aufidius, ff. de priuileg. credit. nisi esset fidei iuratus, & dolo se falsitas, quia reatus omnem decorem tollit, & in tantum est verum, quod sententia lata ex falsis testibus poterit retractari, etiam si transferit in rem iudicatam, per liquerelam, vbi Bart. & alij, C. de falsi. & text. in authent. de test. §. quia vero, Specu. de probatio. §. videndum, numero vigesimo quinto, quando praecipue non fuit cognitum de falsitate in primo iudicio ad effectum, vt sententia sequi non possit carens veteris probationibus, Barto. in l. prima, C. si ex falsi. in iur. sed hoc remedium non competit sine restitutione, vt de communi testatur Iaf. in d. l. Diuus, columna penultima, ff. de re iudi. quae restitutio de iure concedi debet, ex dicta placula generali, de qua Doct. in l. doli clausula, de verb. obligat. & debet peti infra quadriennium, vt pulcre Boss. in dict. titu. si ex falsi. in iur. vel testibus, n. secus si exciperetur tantummodo contra testem ad damna, & interesse ob eius falsitatem, Boss. vbi supra, numero septimo, & sequen. & ratio est, quia crimen falsi ventilatam cum teste tantum, vel cum rebellionem iuxta ea quae dixi supra in secunda parte, numero sexagesimo secundo, lit. o. non officio parti, quae sententiam obtinuit, nec fisco. & ideo executio sententiae non suspenditur, secus si accusetur testis, & pars simul, quia questio est praedicialis, vt not. Cyn. in l. prima, C. qui accus. non poss. Bald. in l. Lucius, columna secunda, ff. de ijs, qui not. infant. Boss. in dicto titulo, vbi concludit hoc remedium competere spacio viginti annorum. Et haec pro viribus dicta sint ad laudem Omnipotentis Dei, Gloriosaeque Deiparae Virginis Matris Mariae ac Beati Francisci, Sanctorumque omnium Coelestis curiae. Quibus hocce opus, meque ipsum commendatum facio.

S V M M A R I A C O N S I L I I.

- 1 Arbor agnationis probat contra producentem in iudicio.
- 13 Aliud est vocare proximorem de domo, vel agnatione, aliud est dicere de linea, vel collatione testatoris.
- 23 Appellatione proximioris, Nepos non concurret cum Patruo.
- 27 Attenditur gradus existens tempore purificationis conditionis.
- 45 Amicitia suscipit magis, atque minus.
- 47 A proprietate verborum non est recedendum.
- 63 Allegare maius fuisse dicitur, quam scriptum ad praedictum tertij non licet.
- 88 Aliud est honorare, aliud est onerare, & de vno non infertur ad aliud.
- 91 Affectionem in genere, vel in specie habere erga agnationem, quid refert.
- 10 Agnatus proximior infra. Proximior.
- 17 Clausula ordine successiuo, vel saluagradus pra-

- rogatua, quid importat, & num. 19.
- 29 Coniectura odij est debilis, & parum operatur, & num. 31.
- 30 Coniectura affectionis quando militat.
- 32 Cessante causa odij cessat effectus.
- 39 Cauallosi & phantastici, qui vere dicantur.
- 69 Causa pauperum est diligenter, & charitativè tractanda.
- 14 Differentia inter coniunctos ex vno latere tantum, vel utroque, in successione transversalium, post fratres, sublata est.
- 49 Declaratio facta circa dispositionem testatoris, sine eius ordine expresso non valet.
- Declaratio mentis testatoris facta ab eo, quem testator elegit ad declarandum tenet, ibidem.
- Declaratio, quae mutat, & alterat sensum, & verba non dicitur declaratio, sed Dispositio, ibi.
- 51 Declaratio mentis testatoris per testes facta ante, vel post testamentum an teneat, & numero 38.
- 52 Declaratio stans in puris, nil noui dat.
- Declaratio egrediens suos terminos, transit in dispositionem.
- 53 Declarare quid sit, & qualiter declaratio non disponit, sed dispositum detegit ab conditum.
- 58 Declaratio quae aliunde obuenit, quam a testamento, & extra verba testatoris, non admittitur.
- 60 Declaratio, quae alterat qualitatem subiecti, & substantiam verborum dicitur dispositio, & non declaratio.
- 86 Dispositio fideicommissaria est accipienda pro vt loquitur.
- 47 Dicitio, magis quid praestat.
- 54 Dispositio quando ab initio retenta verborum proprietate verificari potest, nunquam ad sensum improprium recurrendum est.
- 16 Domus, & agnatio, idem sonare videntur.
- 66 Errorem allegans in testamento, vel in alio contractu tenetur illum probare.
- 95 Exceptio ista, de te non loquitur substitutio, semper proponi potest.
- 80 Falsitas quoad poenam excusari potest, sed non quoad conuadandum dictum testis.
- 18 Filius quando personam patris representat.
- 26 Fictio representationis, non habet locum, sed gradus proximitas.
- 93 Fundamentis sublatis, corrumpit superaedificatum.
- 85 Haeredes instituti, an mentem testatoris declarare valeant.
- 44 Incertitudo an vitiet legatum.
- 46 Inter duos amicos si instituat a Titio amicus haeres, de quo sit intelligendum.
- 48 Inclaris, cessant coniecturae, praesumptiones, additiones, suppletiones, communis vsus loquendi, consuetudo, & testes.
- 94 In dubio semper est indicandum pro testamento, & non pro dictis testium contra testamentum.
- 94 Illa dicitur tutior via, in iudicando, quae imbaree testamento, & verbis in eo scriptis.
- 37 L. haeredes palam, §. si quid post, ff. de testa. & l. duo sunt Titij, ff. de testa. intel. declarantur, & num. 43.
- 41 Legatum factum personae incerta, an teneat, & 44.
- 27 Mors omnia soluit.

- 30 Mors, & vita in manu Dei.
- 81 Mendacium (præter obliuionis causam) nunquam est excusabile.
- 33 Nemo præsumitur immemor salutis æternæ, præsertim dum cogitat se moriturum.
- 87 Non sufficit velle, nisi fiat, & qui non facit dicitur nolle, ibidem.
- 79 Notarius in examine testium redditur suspectus si scripserit eadem responsionem valde prolixam tam de vno teste, quam de alijs.
- 12 Oratio coniuncta resoluitur in disiunctam, vt dispositio locum habeat.
- 31 Odij coniectura, in dubio cessat, sed odiosi non includuntur in generali testatoris ordinatione.
- 34 Odium in dubio non præsumitur, multo minus, in confesso, & contrito.
- 82 Obliuio præsumitur transacto decennio.
- 90 Ordo scripturæ quando operatur in testamento.
- 2 Proximio vocato ad fideicommissum ordine successiuo, ille dicitur vocatus, qui tempore purificatæ conditionis reperitur proximior.
- 3 Proximior dicitur, quem nullus alius præcedit.
- 4 Proximior in fideicommissio transuersalium, in quocunque latere admititur.
- 5 Proximio vocato, an intelligatur de proximio testatoris, vel grauati.
- 8 Proximio vocato, in dubio intelligitur, de proximio testatoris.
- 9 Proximitas grauati, non attenditur, quando non est coniunctus sanguine testatori. Proximio vocare indefinite, vel terminanter post deficientiam lineæ multum differt.
- 10 Proximiores ab intestato regulariter sunt potiores in fideicommissio.
- 11 Proximior de agnatione, dicitur quoque, qui est ex vno latere tantum agnatus.
- 17 Proximio vocato, remotior intelligitur exclusus.
- 22 Proximio vocato ordine successiuo: seruata gradus prærogatiua: & secundum iuris ordinem: multum differt a vocatione simplici, et multum operatur.
- 25 Proximior vocatus, est, ac si expresse nominatus esset ille, qui tempore purificatæ conditionis proximior reperitur, & sub nu. 41.
- 34 Præsumptio, quæ magis fauet animæ testatoris, est fortior, & receptior.
- 41 Paria sunt, aliquid esse certum ab initio, vel ex post facto.
- 42 Paria sunt, quem proprio nomine suo vocatum esse, vel per aliam demonstrationem, quæ vicem proprii nominis habeat, & illius nomen significet, ibidem.
- 43 Paria sunt, aliquid ab initio esse tale, vel ex post facto, ibidem.
- 64 Proximior testatori vocatus, etiam ab intestato per successorium adiectum testatori succedere poterat.
- 28 Qui non succederet, vt remotior ab intestato, nec ex testamento succedet vocato proximio.
- 41 Quod a iure declaratum est, non eget alia declaratione.
- 48 Quando dispositio est clara, opus non est vt declaretur.
- 83 Quod non est verisimile, falsitatis imago est.
- 87 Qui non est vocatus, intelligitur consulto omisus.
- 89 Qui est tantummodo grauatus, nullo modo dicitur vocatus.
- 20 Representatio, quando locum non habet.
- 21 Representatio, non habet locum, nisi in duobus casibus tantum.
- 16 Singularitas resoluitur in pluralitatem, & pluralitas in singularitatem pro conseruanda dispositione testatoris.
- 26 Sermo indefinitus, qui alias vniuersali equipollet, quædo vim expressæ specificacionis habeat.
- 37 Substitutio vulgaris; quando non contineat pupillarem, & qualiter pupillaris tacita excludat matrem.
- 50 Scriptura est inuenta ad perpetuam memoriam regulariter.
- 7 Testatoris clara dispositio, non eget interpretatione per coniecturas. Testator in dubio præsumitur voluisse se conformare cum statuto suæ patriæ.
- 35 Testium virtus, & efficacia stat in dicto, bona, & concludenti ratione vallato.
- 40 Testator vocando proximio rem non dicitur ambigue disposuisse, & incertam personam nominasse.
- 55 Testator non posset post testamentum, recedere a proprietate verborum, & nouum sensum dare, nisi noua dispositione id fecerit.
- 56 Testator qui clarius loqui potuit, sibi imputet.
- 57 Testator, si non vocauit illum de quo in testamento memoriam fecit dicitur noluisse reuocare illum.
- 58 Testator qui primum testamentum mutare potuit, & non mutauit, dicitur uoluisse decedere cum primo testamento.
- 64 Tantum valet oppositum in opposito, quantum valet propositum in proposito.
- 67 Testis de proprio sensu probat contra producentem.
- 69 Testes contradicentes testamento debent esse omni exceptione maiores.
- 70 Testes singulares nullo modo probant, & in quo consistat testium singularitas.
- 73 Testes vt probent contra testamentum debent esse idonei, contestes & bonam reddere rationem.
- 74 Testes in dicto, & facto discordantes non probant.
- 75 Testis de auditu alieno non probat. Testes varij non probant, ibidem.
- 75 Testis ignarus conditionis testatoris illius verba, recensendo, ad destructionem testamenti non probat.
- 76 Testes loquentes per verbum Credo, uel mihi uidetur, uel pro certo, & indubitato habeo, & huius modi, non probant.
- 77 Testis nimium animose deponens reddit se suspectum.
- 77 Testis qui utitur uerbis nimium fauorabilibus, pro producente redditur suspectus.
- 78 Testes contrarietatem implicantes non probant, ibidem.
- 79 Testes deponentes per unum, & eundem præmeditatum sermonem non probant.
- 80 Testis impossibilia, uel non uerisimilia deponens nullo modo probat. Testis mendacium dicens, in totum repellitur, ibidem.
- 81 Testes mendaces tenentur ad interesse uersus partem.
- 84 Testes non faciunt testamentum, sed testator.
- 94 Testes producti contra testamentum, quamuis contradicant testamento, tamen si tandem se referunt testamento, illud comprobant.
- 84 Testamentum impugnant in re clara, dicuntur cauillofi:

- canillofi: & fodiunt in aqua, seminant in arena.
 Testamentum quod non dicit, nec nos dicere debemus, ibidem.
- 90 Tutoris officium est publicum, & dicitur habere onus & honorem.
- 47 Verbum, proximior, non recipit magis, neque minus.
- 54 Verba tunc impropriantur, quando sine tali interpretatione dispositio non ualeret.
- 61 Verba testatoris extra testamentum prolata, non disponunt.
- 71 Verba testium contraria testamento non tenent.
- 72 Verba directa, obliqua, uel communia differunt in re, & substantia.
- 73 Verba testium repugnantia non tenent.
- 92 Verba diuinatoria testium non probant.
- 24 Vocatus post lineam, si moriatur ante purificatam conditionem habetur, ac si non esset uocatus.
- 36 Voluntas testatoris coram testibus ante, uel post testamentum declarata, an tenet.
- 62 Vbi opus est factum, uerba non sufficiunt.
- 86 Voluntas testatoris non est aliunde sumenda, uel interpretanda, quam a testamento quatenus illius uerba patiantur.

DE VLTIMA VOLUNTATE
 interpretanda, & de uerbis testatoris ante, uel post testamentum dictis, & an standum sit testamento, aut Testibus, & de materia, l. heredes palam, ff. de test. l. uculenter, & utiliter tractatur.

Adsit Deus omnipotens.

Dum causa fideicommissi agebatur in possessorio inter D. Claudium de Tolomeis ex vna parte & Iacobum Andream ex altera parte, pro Claudio amico nostro respectu diuinitatis consulendo, ne proditor amicitia & ueritatis diceret, iux. c. nolite timere, 11. q. 3. non desertores sermones, sed ueriores amplectendo, c. sedulo, 38. dist. in. Itaque existimo, d. Claudium fouere iustitiam, ut in gradu testatoris proximior, et ad eum spectare bona fideicommissio subiecta, cum testator post nominatim uocatos in prima, & secunda Institutione, uocauerit proximiorē in gradu de domo, et agnatione de Tolomeis, d. Testatoris ordine successit, per fideicommissum, & omni meliori modo.

Nam præsupposita arboris descriptione, & descendencia omnium in ea nominatorum, apparet quod Claudius præcedat Iacobum Andream in vno gradu Testatoris. Claudius nempe est in quarto gradu, & Iacobus in quinto gradu, ut Instit. de grad. cogn. §. quarto gradu, & §. quinto gradu. Nec de hoc est dubitandum cum arbor ipsa agnationis exhibita in iudicio fuerit ab eodemmet Iacobo, quo sit ut Claudius releuatus fuerit ab onere probandi gradum suum proximiorē cum in ea appareat descriptus, arg. l. Pomponius, ff. de neg. gest. Nam exhibens scripturam in iudicio pro se, utique & contra se illam approbat. Bar. & alij

in l. Aurelius, §. idem quasi, ff. de liberat. legat. scrib. in l. 1. §. aditiones, ff. de eden. Bal. in l. si quis testibus, C. de test. Rot. Gen. decis. 133. nu. 3. decis. 77. nu. 15. Sed & à testibus gradus Claudij comprobatur, ut in processu, car. 47. §. 4. §. 5. §. 6. & 65. Et quod per arborem affinitatis, uel agnationis probetur gradus, trad. Simon de Pret. de ult. volunt. lib. 5. dub. 4. sub nu. 161. car. 124.

Et clarum est in iure quod uocato proximiorē in gradu ad fideicommissum ordine successiuo, ille qui tempore purificata conditionis reperitur proximior, potior est in iure, d. fideicommissi, l. ult. & ibi Doc. de verb. sig. l. cum ita, §. in fideicommissio, ff. de leg. 2. ubi co. Doc. & ille dicitur proximior quē nullus alius præcedit. tex. in l. 2. §. hereditas, & §. legitima, ff. de leg. agn. success. Doc. in l. proximus, de ver. sig. Rol. conf. 38. nu. 9. & 33. cum mult. seq. vo. 4. Didac. Coua. lib. Prac. q. c. 38. sub nu. 4. vers. Tertio. Cauale. decis. 9. sub nu. 35. vers. Quarto, & nu. 36. & 37. par. 2. est etiam tex. in §. admonendi, ubi gl. in verb. proximus. Instit. de her. quæ ab intesta. deff. & in §. ceterum ibi. si neque de leg. agn. success. Et maximè in fideicommissio transfuersalium ad quod proximior ex quocunque latere admittendus est, l. 2. §. hereditas proximo, ff. de suis & leg. l. 1. §. si quis proximior, vnd. cogn. cum alijs iuribus adduct. per Decia. consil. decimosextimo, numero primo, volumine primo, & ita sentiunt Doct. in dispositione hominis quos allegat Cauale. decis. 9. numero trigesimalotertio, & sequent. par. secunda. Minusque dubitandum est in casu nostro, an intelligatur de proximiorē testatoris, an grauati (de qua re ultra alias latè per Bolog. consil. si.) quoniam, cum uoluntas testatoris clara fuerit, & post eius filium & descendentes, fratrem suum ueterinum de alia agnatione uocauerit cum suis descendentes, & demum redierit ad proximiorē in gradu, domus, & agnationis dicti testatoris, clarè apparet uocasse proximiorē sibi testatori, Surd. consil. 31. num. 33. volumine 1. Peregr. de fideicom. Ar. 20. sub nu. 14. & hoc operari illa uerba dicti testatoris, quæ restrictionem importare uidentur, l. final. C. de hered. institu. & sic non possunt dici superflua, l. si quando, de leg. primo facit in proposito Menoch. consil. 106. num. 279. volumine secundo, ultra alias rationes, quæ adduci possent ad tollendum obiectum superfluitatis, præsertim quia in terra Petrasanctæ (ubi est testator, alia familia de Tolomeis adsunt, quæ tamen non sunt de linea ipsius testatoris quod in facto non negatur, & circumcirca dictam terram per plures ciuitates, & loca, tale cognomen de Tolomeis reperitur, vnde cum testator clarè locutus sit uocando proximiorē ipsius testatoris, non est uagandum circa coniecturas, l. continuus ubi Bald. de uerbor. obli. Illust. Mant. de coniect. ult. volunt. lib. 1. tit. primo, num. 11. car. 4. & lib. octauo, tit. 12. num. 30. & 31. Quamuis in dubio Florentiæ semper interpretatum fuerit pro proximiorē grauati, quotiescunque de hac re dubitare contingit, forte per ea, quæ tard. Vafq. de success. lib. tertio, §. uigesimosextimo, numero sexto, limitat. trigesima prima, & recenset. Marz. de fideicom. quæst. trigesima quinta.

Non

Non obstante quod in dubio de proximior testatoris intelligendum sit, secundum distinctio. Decia. conf. 9. nu. 19. vol. 2. quem Cra. adducit d. §. fideicommissum quæst. 18. sub nu. 1.

9 Et quod non attendatur proximitas grauati, quando grauatus, non est coniunctus sanguine testatori, tenet Peregr. de fideicom. d. articulo 20. numero 14. & 26. vbi etiam in relicto cognatis testatoris, propinquiores tantum admittendos esse ait iuxta notata per Bart. in l. si cognatis in fine, ff. de rebus dub. sed vi. per Theaur. decisio 69. & Rimin. iunio. consilio 283. volumine primo, & Ozasc. consilio 72. Gabr. commun. conclusio. de fideicom. conclusio. 3. Anton. Petr. de fideicom. quæst. 11. numero 8. cum sequen. in hoc enim casu nostro testator non vocauit proximior in infinitum, (de qua materia in l. Boues, §. hoc est sermone. vbi Tiraquel. de verborum obligatio.) Sed de vno deficientibus linea sua, & suorum descendentiū, ac linea dicti Bastiani de vanis, quibus omnibus lineis deficientibus, locus fuit fideicommissio purificata, resoluta, & extincta in persona dicti Claudij de Tolomeis proximior dicti testatoris prout obtinuit à Magnifica Rota Florentina, Anno 1606. de Mense Iunij me patrocinante, & pondus diei, & estus sine lucro supportante, sed ipso aliena liberalitatis, & laboris gaudente hac de causa Scutos decem millia.

10 Hinc dicitur quod in dubio proximiores ab intestato regulariter, sunt proximiores, & potiores in fideicommissio. tex. in §. penult. instit. de success. cogn. l. vlt. & ibi gloi. & Doctor. C. vnde legipt. Decia. consilio 1. numero 340. & 344. volumine primo, & Domus, & cognatio idem sonare videntur, vt per Curt. iunio. consilio 49. numero 8. Mantie. d. tract. de connect. vlt. volunt. d. libr. 8. titu. 12. numero 17. vti que Claudius de domo, & cognatione testatoris proximior solus inuocatione comprehenditur, cum non habeat æqualem, nec alium qui illum precedat, immo, & idem esset quando esset differentia inter domum, & agnationem.

11 Nam quod Claudius sit de agnatione; quia proximior non ambigitur, est enim de Tolomeis descendens à Iacobo primo de Tolomeis, à quo descendit quoque testator, & est text. in §. 2. institut. de legipt. agnat. success. Sumendo agnationem pro sanguine, & accipiendo domum pro cognomine de Tolomeis. In vtroque enim verificatur gradus proximior, in persona Claudij.

12 Similiter dicitur quod si intelligeretur strictè de domo ipsius tantum testatoris, si Claudius nõ esset talis, nec Iacobus eius aduersarius remotior in vno gradu, esset talis; quo casu solum esset attendendus gradus proximioris, sed sed re veratam Claudius, quam Iacobus descendunt à dicto Iacobo primo, & hac de causa cõtendunt, verum Claudius, vti in gradu proximior fuit admissus per supradicta, & facit reg. cap. vile per inutile de regul. iur. in sexto, & in proposito Capr. consilio 66 numero 7. & 8. vbi ait quod oratio coniuncta resolutur in disiunctam; vt dispositio locum habeat: circa quod plura allegat Caualea. Decisio. 25. sub nume. 6. parte tertia, nec illa dictio dicti testatoris restringitur ad coniunctos ex vtroque latere tantum testatoris, sed operatur quod intelligatur

de domo testatoris, & non de alijs domibus de Tolomeis quæ non descendunt a dicto Iacobo primo, quoniam vt supra diximus cognomen de Tolomeis in Petra sancta habet tres Ramos, Primus Taddei; Secundus Nicolai; Tertius Iacobi prædicti, à quo descendunt testator, Iacobus aduersarius, & Claudius noster, & sic ad differentiam aliorum supradictorum ramorum de Tolomeis præculdubio dicta verba dicti testatoris sunt posita, & resoluunt questionem paulò ante elicitam, an intelligatur de proximior testatoris, aut grauati, secus esset si dixisset de linea vel de colloquio dicti testatoris, vel apposuisset copulam, & vocãdo proximior, domus de Tolomeis, & dicti testatoris, per ea quæ tradit Barto. in l. 1. C. de summa trinita. & fid. cath. & alios allegat. Peregr. d. tract. art. 16.

14 Nec quicquã facit quod Iacobus sit ex vtroque latere coniunctus, & Claudius ex vno latere tantum ipsi testatori, cum Claudius, & ipse sit coniunctus ex latere patris: quoniam in successione transuersalium differentia ista inter coniunctos ex vno, vel vtroque latere post fratres, sublata sit, tum à iure communi, tum à Statuto Petrasanctæ, & de iure communi est text. in d. §. 2. institut. de legipt. agnat. success. l. 2. §. Agnati, ff. de suis, & legipt. hered. Bart. in l. 2. §. legipt. ff. eodem. Alexan. & alij in athen. Post fratres, C. de legipt. hered. Capr. conf. 104. nu. 1. Peregr. de fideicom. ar. 22. per tot.

15 Hinc est quod in hoc præsumitur testatorem voluisse proximior succedere iuxta dispositionem, nedum iuris communis, vt sup. sed statutorum Petrasanctæ, quia quisquis naturaliter affectionem habet ad patriam suam, l. peto, §. fratre, & ibi Doctor. l. cum ita, §. in fideicommissio, de legat. 2. Socin. in l. gallus, §. quidam testè. colum. 4. in princip. de lib. & posthu. vnde dicimus: *Dulcis amor Patriæ, dulce videre suos;* vt not. in l. qui habebat in verb. dulcissimè patriæ, de leg. 3. Et ideo sine proximior Claudius noster sit ab vno latere tantum, siue à duobus, admittitur sublata tali differentia. vt per Barto. in l. re coniuncti. versic. tertio quarto. de leg. 3. Didac. lib. pract. quæst. cap. 38. sub nu. 1. & sub num. 4. versic. secundo. Et tandem cum testator magis considerauit domum & agnationem suam quam personas horum altercantium, quos nõ expressit cum exprimere potuisset: ideo proximiori verè de dicta agnatione fauendum esse, vt in proposito. per Anchar. consi. 27. colum. 4. sub numero sexto, vbi in fortioribus terminis quando testator suos proximos vocauit, hic verò vocauit proximior, adeo quod res caret omni proptus difficultate.

16 Et ex abundantia dicitur, quod ad tollendam omnem dubitationem, si quæ oriri potuisset (circa verbum proximior) inter duos æquali gradu proximiores, dato casu quod testator vocauerit in numero singulari proximior, vt in casu isto lex ipsa voluit providere, vt singularitas conuertatur in pluralitatem, & quod ambo ad fideicommissum admittatur, vt decidit text. ad literam in §. si plures. Institut. de leg. agnat. success. & in l. 2. §. hereditas, ff. de suis, & leg. har. Peregr. de fideicom. d. art. 22. num. 65. lasi. consi. 215. colum. 3. vol. 2. Dec. consil. 50. Rol. consil. 38. à nu. 44 vsque ad num. 53. volum. 4. Crauet. conf. 180. & conf. 161. num. 4. Mant. de connect. lib. 8. tit. 12. sub nu. 23. ver. illud autem

dubium, quamuis Docto. asserunt, verificari in vno qui sit maior natu. Simon de Pret. de inter preta. vlt. volunt. lib. 3. fol. 4. num. 11. cum seq. car. 128.

17 Et cum testator vocauerit proximiorē in gradu ordine successiuo, certum est quod remotiores excludere intellexit, argumen. l. cum pretor, ff. de iudic. cum similit. & l. 3. §. fina. ff. de liber. & posth. & de co. testatur Paris. consilio nonagesimo, numero quadragesimo octauo volumine 2. refertque Grass. de vlt. volunt. §. fideicommissum. quæst. 11. versic. quidam, numero 9. Caualea. Decis. 25. numero 8. par. 4. Et est, ac si testator dixerit Salua, gradus prærogatiua, vt plura adducit Peregr. de fideicom. art. 21. nu. 1. 2. & 3. & 3. & multa dicit Simon de Pret. de interpretatio. vlt. volunt. libro 3. fol. 4. numero 11. cum sequent. Capr. consil. 64. num. 17.

18 Dubium tamen facere videbatur, an dictus Iacobus in casu nostro ob mortem Andree sui patris representet eius personam, Nam si hoc verum esset concurreret ad fideicommissum cum d. Claudio. per tex. in §. si plures, instit. de leg. agn. success. & per ea quæ dicta sunt in versic. & ad tollendam. Et quod filius representet personam Patris in successione est tex. in §. reliquum in Authent. de hæc. quæ ab intesta. differ. & in authen. vt fil. fratrum. §. 1. Col. 9. & in fideicommissum ad quod Testator vocauit proximiorē ordine successiuo, nempe quod filius subintret in locum Patris, prima fronte videtur tenere Couarr. libr. Pract. quæst. cap. 27. sub nume. 4. Peregr. de fideicom. Artic. 21. numero vigesimo, vbi ait dictam Clausulam,

19 ordine successiuo, referendam esse ad mentem iuris, de quo vi. Mantie. de coniect. vlt. volunt. lib. 4. titu. 18. sub numero 68.

Veruntamen cū agatur non de Dispositione legis, aut statuti, sed hominis, & de hereditate tranversalium ex testamento, & maxime in quarto, & quinto gradu, certè representatio locum non habet, vt in §. post fratres, in dicta Authentica de hæc. quæ ab intesta. defer. Deci. consilio primo, numero sexto, consilio 444. numero secundo, & tertio, Decia. consilio nono, numero sexagesimo septimo volumine secundo, Caualea. Decisio. 9. numero 37. pag. 2. & Decisio. 24. num. 2. & Decisio. 25. numero octauo, pag. 4. Grass. de vlt. volunt. §. fideicommissum, quæstione vndecima, numero quinto, Mantie. de coniectu. libro octauo, titulo nono, numero nono. Et ita tenet Coarr. loc. supracit. in fine, vbi ait quod opinio Gloss. in ver. proximo. d. l. cum ita. §. in fideicommissum, de leg. 2. est repellenda, & reprobanda.

21 Et quod filius non representat personam patris, nisi in duobus casibus à iure expressis, videlicet in hereditate ascendentium, & Patris, iux. §. cum filius. Instit. de successio. qual. in testa. & in §. si plures, de leg. agn. success. tenet pulchre Gozad. consilio 59. sub num. 5. Ceph. consil. 16. nu. 32. & ita etiam declarat Peregr. de fideicom. articulo vigesimoprimum numero vigesimoprimum, vigesimosecundo, & sequent.

22 Inquiens quod si testator vocasset proximiorē ordine successiuo, seruata gradus prærogatiua, & secundum iuris ordinem ijs prægnantibus verbis, aliud sentiendum esset. & alleg. Menoch. consilio 124. numero trigessimosepti-

mo, & 215. & Conarr. dicto capitulo 38. versic. octauo. est aduertendum, vna cum alijs sub numero 21.

Sed hæc verba omnia nõ sunt scripta in hoc fideicommissum: nec versatur inter personas de quibus Docto. affirmatiuam tenentes (vt supra) loquuntur.

23 Quinimmo vocato proximiorē Nepos non concurrat cum patruo. l. libertus. §. libertas, ff. de bo. liberto. Aret. in d. §. cum filius. instit. de hæc. quæ ab intesta.

Qua de re dictus Iacobus exclusus tanquam remotior à d. Claudio vt proximiorē, vidensque in sumarijsimo possessorio penitus se succubuisse, & non habere locum ius representandi personam patris, tentauit per coniecturas excludere Claudium, quem asseruit odio profecurum fuisse à Testatore, & Andream patrem dicti Iacobi actoris prædilectum fuisse, & Testatorem intellexisse vocare Andream vt proximiorē, & non Claudium, sicut asserit Testatorem declarasse ante & post testamentum hanc suam mentem coram duobus vel tribus testibus quos examinari fecit, & de quibus, & illorum dictis in fra late discutietur.

Verum enimvero vana eo magis videtur prætenso dicti Iacobi ex persona Andree eius Patris: Nam estò quod Andreas fuisset expresse vocatus sub d. conditione, de qua in testamento post Sebastianum, & eius descendens. Si

24 Andreas mortuus est ante Sebastianum, & sic ante purificatam conditionem, certum est quod quo ad eum extinctum penitus remansit fideicommissum, l. prima, §. dies, ff. de condi. & demõst. l. Statius, §. Cornelio Felic. vbi Doct. ff. de iur. fisc. & dicitur caducatum taliter ac si vocatus non fuisset, vt in l. vnica, C. de caduc. tollen. & cum eo perijt spes, & ius transmittendi ad filium, vt in d. l. vnica §. si autem dixi supra versic. minusque, & esse omnium sententiam testatur Grass. §. fideicommissum, quæst. sexagesimaseptima, numero sexto, & habetur per Caualea. decis. 19 numero 36. par. 3. vbi declarat qualiter hoc procedat in extraneis: late Dec. consil. 465. numero quintodecimo, cum alijs adduc. per Ceph. consil. 131. numero 2. 3. & 10. volum. 1. Cras. §. fideicommissum, quæstio. 67. sub num. sexto, vbi distinguit ex mente aliorum, & quæst. 68. assignat 4. coniecturas ex quibus fideicommissum conditionale dici potest transmissibile.

25 Et testator vocando proximiorē, intelligitur uocasse nominatim Claudium, qui vere, & nõ per fictionem solus reperitur proximior; nam sermo indefinitus, qui alias vniuersali æquipollet, vim expressæ specificationis habet, si in vno solo verificari potest, & est perinde ac si nomine proprio vocasset Claudium, tempore purificatæ conditionis, & non Iacobum qui remotior est, D. Menoc. consil. 97. numero 155. p. 1. consil. 206. numero 18. & 19. p. 2. qui Iacobus personam patris representare minime potest, per supradicta.

26 Nam fictio in hoc casu locum non habet, vt dicunt infra scripti Doctor. & proximitas vera attenditur tempore purificatæ conditionis, vt per gloss. in l. eum qui. de condit. & demõstratio. l. interuenerit, de legat. præstan. Bartol. in l. qui se patris, numero quinto, C. vn. lib. Ale xan. consil. vigesimosecundo, cir. fi. volumine 3. Dec.

Dec. consilio 299. numero octavo, Castr. consilio 164. colum. 5. versic. ad secundum, volum. secundo. Paris. consil. 40. numero 17. cum plur. sequen. & consil. 74. num. 12. & 13. & consil. 83. sub numero 15. volum. 2. Simon. de prat. de interpret. vlti. volunt. lib. 3. dub. 3. solut. 4. nu. 16. & ante conditionis euentum actio non competit. l. Thais ancilla, §. Stichus, ff. de fideicom. liber. Bar. in l. quibus diebus, §. terminus, numero 6. ff. de condit. & demonst. & in propos. Sur. decif. 44. nu. 12.

Et dato etiam quod Andreas tempore testamenti fuisset proximior, & Claudius remotior, vel quod Andreas fuisset magis dilectus, & Claudius minus dilectus, nihilominus mors 37 Andrea omnia soluit, §. deinceps. in authent. de nupt. Socin. iunior. consil. 112. par. 4. & solum attenditur gradus illius personae, quae tempore aduenientis conditionis reperitur proximior, prout est Claudius. Castr. d. consil. 164. sub numero quinto. versic. ad secundum, volum. 2. Couarru. Pract. quaest. cap. 28. per Pologn. consilio fin. per tot. Roland. a Vall. & alios de quibus per D. Menoch. consil. 116. numero 73. cum sequen. volum. 2. vbi in casu nostro satis in proposito loquitur, & Couarru. sub numero 4. versiculo secundo contra glos. & supradicta proculdubio procedunt in dispositione hominis, vt dicunt supradicti Doctor. & habetur per Bald. in l. penult. ff. de testam. tut. sed parum eorum de hac disputatione in casu nostro, cum Claudius, tum tempore condit. testamenti, tum conditionis purificatae proximior extitit, quo fit vt concludendum sit quod Iacobus non potest succedere d. testatori cum non sit proximior, tanto minus cum nec ab intestato vti remotior, & succedere possit, §. eadem, in fin. in 28 titu. de hær. quæ ab intesta. Vasq. de success. libro secundo, de exemplar. substitut. §. 17. num. 85. sed ille qui succedit ab intestato vocatus praesumitur, vt ibi.

Quo verò ad coniecturam praedilectionis erga Andream, & alteram coniecturam odij contra Claudium, huiusmodi coniectura locum non habent (vt sup. dixi) in dispositione & voluntate clara testatoris per l. si is qui ducenta, in prin. ip. vbi Bald. & alij, ff. de rebus dub. Illust. Mantie. de coniect. libro 3. titu. 4. sub numero 6. & fortè hæc coniectura locum sibi vendicarent, si mens testatoris esset dubia, & coniectura affectionis, & odij concludenter probare ex 30 titissent, quod factum non est: & licet coniectura affectionis sit valde potens: ar. l. si seruus plurium, §. vlti. de leg. 1. D. Mantie. in d. tract. libro quinto, tit. 11. cir. princip. tamen in claris dicit non militare: nec procedere in casu isto, sed procederet quando disceptaretur inter ascendentes, & descendentes, aut inter fratres, & pares in gradu, & quando verba interpretationem paterentur. Peregr. de fideicom. d. arti. 21. sub numero 12. & ante art. 18. sub numero quarto. Illust. & Reuerendissimus Mantie. d. tract. libro 6. titu. 11. numero 9. quæ coniecturæ casui praesenti non adaptantur, vt infra patebit, sed quando essent duo proximiores equali gradu, vt puta si Andreas viueret concurreret cum Claudio, tamen non esset disputandum circa affectionem, quoniam lex ambo admittit: vt in §. si plures, institutio. de legat. agnat. succell.

Et quo ad coniecturam odij praesenti contra Claudium equidem est tam vana, sicut vane sunt nubes: vi. Crot. consil. 363. numero nono, & decimo, volumine secundo: licet verum sit quod odiosi testatori in dubio non intelligantur vocati, l. Lucius Titius, ff. de legat. 2. Alex. consilio 118. numero vigesimoquinto, volumine primo, nec odiosi includantur in generali testatoris ordinatione, vt not. Bartol. de Salyc. in l. in ipsas. C. famil. heretif. Fereg. de fideicom. misarticu. 22. sub numero 99. D. Mantie. de coniect. libro sexto, titu. vigesimo, numero vigesimo.

Nihilominus inter testatorem, & Claudium hæc coniectura omnino cessat, cum nulla fuerit controuersia nec civilis, nec criminalis inter testatorem, & Claudium; ito quod inter illorum auctores aliquando ex causa civilis controuersium fuerit, tamen nec probatum hoc 32 fuit, quæ de re causa odij cessante, vtiq; odium cessasse praesumitur, l. secunda, vbi Bald. C. qui ad liber. perue. non possi. Quinimmo praesumptio est, quod, si aliquod odium inter eos faisset, quod testator illud remiserit, dum testando, & in actu recõmendandæ animæ suæ Altissimo creatori cogitat se moriturum: nemo enim praesumitur immemor salutis aeternæ. l. vlt. C. ad leg. 101. repet. facit Eccles. capitu. septimo, non peccabit in aeternum qui cogitat se moriturum; vti sciens, quod si non remittit de corde odium, dignus est aeterni supplicij. Math. capitu. sexto, & septimo, & ista praesumptio remissionis odij, vti Christiana, est etiam magis verisimilis; & ideo amplectenda, capit, quia verisimile. de praes.

Nam illa praesumptio quæ magis fauet animæ testatoris dicitur fortior, & receptior, & magis praevalet D. Mantie. de con. ct. lib. duo decimo, tit. decimosextimo, numero septimo, & trigesimo primo, facit Menoch. de praes. lib. 6. praes. 64. numero quadiagesimo sexto. Alex. in consilio 103. numero quindecimo. Ange. consilio 141. in fi. & odium praesumitur sublatum per confessionem & contritionem: vt per Mantie. d. lib. 6. titu. 11. numero 20. qui etiam titu. 2. numero sexto lib. 1. ait quod huiusmodi coniectura tanquam temeraria omnino sunt reijcienda.

Sed quorsum hæc, cum de illis non fuerit quidquam probatum, nec de eo vllam causam dignam, nec sufficientem testes adduxerunt; & certum est quod virtus depositionis testium 35 stat in dicto, & in bona, & concludenti ratione, l. cum pater, §. dulcissimis. de leg. 2. Alexan. consil. 120. columna tertia, volumine quinto. Dixi in pract. de testam. par. 3. numero 87. 88. & sequen. dictum namque sine ratione dicitur esse tanquam corpus sine anima, l. cum ratio, ff. de bo. damnat.

Cæterum quo ad assertam testatoris voluntatem declaratam ante, & post testamentum, prout testes asserunt, licet varij, & singulares, & non concludentes, nec quidquam probantes quod releuet, ad exclusionem Claudij, & inclusionem Iacobi, vt inf.

36 Dicitur quod voluntas testatoris coram testibus duobus vel tribus declarata ante vel post testamentum valet quando est ambigua, l. hæredes palam, §. si quid post, ff. de test. l. duo sunt Titij, ff. de testam. tut. Bar. Bal. Saly. & alij in l.

- precibus, & in lege secunda, C. de impub. & alijs substitu. Ias. in lege si quis in fundi vocabulo, numero trigesimo octavo de lega. primo, Oldra. consilio 297. per tot. Alexander consilio 100. volumine quarto, Cephal. consil. 144. Decia. consilio 37. numero 33. volumine 3. Cephal. consil. 144. Decian. consilio 37. numero 33. volum. 3. & consil. 56. numero vigesimo quarto, volumine 2. pulchrè Illustris. Mant. de coniectur. libro 3. titu. 1. in terminis. Surd. decisio. 54. ante numero sexto, cum alijs in propos. adducit per Gabr. comm. conclu. titu. de regul. iur. conclu. 3. vbi late hanc rem explicat, & tangit.
- Sed conclusio ista in duobus tantum casibus locum habere reperitur, de mente supradictorum Doctor. primus casus est ad tollendam tacitam illam voluntatem; nempe quod substitutio vulgaris non contineat pupillarem, vel
- 37 quod ad augmentum ipsius tacitæ, quod pupillaritatis tacita excludat matrem, vt dicunt Bal. Salyc. & alij in d.l. precibus, C. de impub. Secundus casus est ad declarandam testatoris ambiguam voluntatem, & dispositionem testamentariam, vt per eosdem Bartol. Bald. Salyc. Alexand. & Ias. in l. quamuis, C. de impub. & Doctor. in l. hæredes palam, §. si quid post. de testa. Simon. de Præf. de interpret. vlti. volun. libro 1. dub. 3. solut. 5. nu. 32. D. Mant. de coniect. lo. supra cum alijs cit.
- Veruntamen quando conclusio affirmatiua
- 38 sit in se vera, primo limitatur, quod voluntas testatoris ante vel post testamentum declarata coram duobus, vel tribus testibus locum sibi vindicat, si declaratio fiat, vt mox dixi super mente ambigua, & verbis dubijs testatoris, vt per Angel. in l. iurisdictionum, §. quod ferè. ff. de pact. & ita limitant Doctor. in dicto §. si quid post. secus quando voluntas clara est, & verba simul testamenti non habent aliquam dubitationem, vt in l. continuus, de verb. oblig. tit. & ita tenet Dom. Mantic. d. tract. libro primo, titulo primo, numero vndecimo. Nam certitudine postergata, & veritate neglecta est imbecillitatis intellectus contra Testatoris claram voluntatem quaerere inditia, & coniecturas, vt ait Bal. in d.l. continuus, Cauiilosique, & phantastici appellantur illi qui euidenter veris, per breuissimas mutationes dirigunt disputationem ad ea quæ euidenter falsa sunt, vt l. ea est natura, ff. de reg. iur. vbi Cagn. in princip. & hanc supradictam limitationem firmat multis iuribus, & autoritatibus Gabr. Gabr. dicta conclusione tertia numero 26. 27. & sequent. facit Mascari. de probatio. conclusio. 174. numero vigesimosexio, & conclus. 1422. numero 24.
- 40 At cum testator proximior de sua domo & agnatione vocauerit, non ambigue, sed clare locutus est, cum, vt prædixi verbum proximior non egeat declaratione, quia satis de per se clarum est. Roland. d. conclus. 38. numero 33. & sequent. volum. 4. in terminis Couarr. Prac. quaestio. capit. 38. sub numero 4. versicu. ad intelligentiam glossæ. Mantic. de coniect. vlt. volun. libro 8. titulo 12. numero 34. cum ibi per eum adducti, qua de re, quod vete a iure declaratum est non eget alia declaratione, sicuti quo iam definitum est, non licet nobis definire. Damasc. regul. cano. 90. vbi multa iura pro-
- 41 hac reg. adducit, & quando simpliciter vocatur proximior est, ac si vocatus quis esset ex preste suo proprio nomine. Alciat. in d.l. cum ita, §. in fideicommissio, sub nume. 14. vers. etenim proximior, de leg. 2. Grass. in §. legatum. quaest. 65. facit, quia paria sunt aliquid ab initio esse certum, vel tempore aduenientis conditionis esse certificatum, arg. l. asse toto, ff. de hære. institu. Doctor. in l. certam, ff. de acquiren. possessio. Grass. vbi supra quaestione 64. numero secundo.
- 42 Vbi dixit valere legatum factum personæ incertæ, quando persona certificanda venit. & esse commun. opinio. testatur Bartol. Soci. in l. quidam relegatur, numero duodecimo, ff. de rebus dub. trad. scrib. in dicta lege si ita, ff. eod. & paria sunt quem suo proprio nomine vocatum esse, vel per aliam demonstrationem que vicem proprii nominis habeat, & illius nomen significet. tex. cum gloss. in l. hac consultissima, C. qui testa. fac. post. Simon. de Præf. de interpret. vlt. volun. lib. 3. Dub. 3. solutio. 4. numero 18. & 35. car. 131. & paria sunt aliquid ab initio esse tale, vel ex post facto tale effici, l. nec interest. ad leg. Falcid. l. penult. de actio. emptio.
- 43 Nec exemplū, d. l. hæredes palam, §. si quid post. de testam. & d. l. Duo sunt Titij, ff. de testam. tut. & similia, adaptari possunt casui nostro, nisi à contrario, & tunc pro Claudio faciunt. Nam ibi ratione dubitandi, circa legatum Titio amico suo factum, cum testator duos Titios amicos haberet, opus fuit declaratione, videlicet de quo Titio testator senserit, ne forte ratione incertitudinis vitietur legatum,
- 44 per l. si fuerit, de rebus dub. tex. in l. si frumentum, & l. idem Pomponius, ff. de rei vindicatio. §. incertam institu. de legat. Bartol. in l. Quintus. La secunda, §. 1. numero tertio, ff. de aur. & argen. lega. idem in l. si ita, de rebus dub. Gomel. varia. resolutio. de vlt. voluntat. tom. 2. capitulo vndecimo, numero octavo, & Dom. in Mantic. de coniect. lib. 3. titulo 2. numero decimoseptimo, & lib. 8. titulo quarto, sub numero 4. & 5. Nimirum, quia amicitia
- 45 suscipit magis, a que minus, vt apud Aull. Gel. legitur, Amicus Socrates, amicus Plato; magis amica veritas, hinc dicitur quod ille, qui de duobus amicis probat se esse magis amicum Testatori, obtinere debet. Simon. de Præf. de interpretatio vlt. volun. lib. 3. Dub. 3. solutio. 4. numero 2. hinc etiam dicitur quod si duo sint Titij, quorum vnus sit hæres institutus, is intelligitur hæres institutus qui speciali amicitia
- 46 coniunctus est ipsi Testatori, quoniam specialis amicitia nominis obscuritatem declarat in testamentis, vt per Rom. in d. l. hæredes palam, numero quinto de testa. qui ita restringit. d. l. Duo sunt Titij, ff. de testa. tut. & eum refert. Mantic. d. tract. lib. 4. titu. 6. numero secundo. Secus est de hoc verbo proximior, quod non potest ex sua propria significatione recipere illud magis, cum tanquam comparatiuum illam dictionem (magis) in se contineat, vt sup. & in claris omnis superfluitas rejicitur, l. si plures, ff. de testa. tut. nec à propria significatione verborum recedendum est, quando dispositio, est clara, & valida. l. non aliter, de lega. 3. immò tenet Ias. in l. quoties, ff. de verb. obligatio. non esse receden. à clara dispositione, quamuis actus periret. Crauet. consil. 288. columna secunda

etiam Cephal. consilio 138. numero 2. 3. 4. & 5. volumine primo. Hinc est, quod in claris coniecturæ cessant, non admittuntur supplementationes, nec testes in contrarium, nec opus est recurrere ad usum communem loquendi testatoris, nec potest allegari non ius consuetudo Cephal. consil. 199. num. 6. 7. 8. 9. & 10. Mantice de coniect. lib. 1. tit. 1.

Secundo principaliter limitatur dispositio. d. §. si quid post. non habere locum, quando declaratio non est facta de ordine expresse testatoris, qui ad hunc effectum illos elegerit iuxta terminos, l. Theopompus, ff. de dot. præleg. & l. quem hæredem, ff. de conditio. & demonstr. dummodo non trāseat in nouam dispositionem, vt in simili trad. D. Mantice, de coniect. lib. 3. titulo primo sub numero 15. 16. 17. 18. & 19. & de fide illius qui data opera ad effectum declarandi mentem testatoris electus sit formiter trad. Simon. de Præ. d. tract. lib. 1. dub. 3. fol. 5. numero 23.

At si testator non elegerit, sed ante vel post testamentum perfunctorie, & obiter per transfennam aliquid suis amicis dixerit se fecisse, aut disposuisse, nihil de huiusmodi assertionem curandum est in terminis, Surd. d. Decisio. 54. numero 7. 8. & 9. nec post tantum temporis, talis testium declaratio prodesset potest. Menoch. de arbit. questio. 73. numero 23. 24. 25. & seq. Nec ipsimet testes valent attestari de commissione eis facta a testatore ad declarandum eius mentem, nisi appareret scriptura valida in terminis Capr. consilio centesimosexagesimosecundo, numero septimo.

Nec testator erat securus, quod testes tam diu superuivere deberent, vt adueniente casu ipsi parati essent ad declarandam eius mentem: Mors enim, & vita in manu Dei sunt; nec semper viuere possumus, nisi virtus clara sit, & ideo in ijs, quæ a futuro euentu dependent, ad perpetuam rei memoriam opus est scriptura. iux. Doctor. Bartol. in l. final. sub numero quattodecimo, C. de re iudic. similiter testator per scripturam hac in re, suam mentem declarare oportebat, vt sentiunt Doctor. in d. §. si quid post. & oportebat etiam talem declarationem formiter fieri cum iux. testium dicta illa dispositio, & non simplicem declarationem sapiant, vt text. in sequen. lim. clarius docebitur, & nisi declaratio fiat incontinenti nõ tener, vt limitat. Gabriel. d. conclusione tertia, sub numero trigesimalotertio, versiculo l. limit. de reg. iur.

Tertio limitatur principaliter dispositio, d. §. si quid post: non habere locum, quando declaratio egreditur terminos puræ declarationis cuius natura est nil noui dare, vt innuit text. in d. §. ibi, & puto posse, & per Tiraquell. de retract. consangu. §. primo, gl. decimo octauo, sub numero septuagesimoseptimo, vbi per declarationem, non acquiritur maius ius, quàm quod ex contractu quis habet per Castren. in dicto §. si quid post: & per alia iura ibi adduc. per glo. in verb. significat, & facit text. in capitulo primo, de sum. trin. & fid. catho. vt per Dec. in l. cum hæ. sub nu. 3. 4. & 5. C. de impuber. vbi ait quod si verba sint dubia tunc insurgit proprie declaratio: si vero sunt clara, tunc illa declaratio transit in dispositionem; verum vero testes dicentes, quod testator asseruit velle

hæredem facere Andream, vel quod hæreditatem relinquere volebat Andream, & Iacobo, & quod ipsi erant eius proximiores, vel quod eius bona ad eos peruenire volebat, omnia ista verba important dispositionem, non autem declarationem: vt per Alexander consilio quinquagesimosecundo, volumine quarto, & Dec. pulchrè consil. 158. numero primo. Nam declaratio est veluti excutere granum à spicis, & est detegere illud quod in abscondito manet, sicut dicit Fulgos. consilio 148. columna final. quem in prop. adducit Roland. consilio quinto decimo, numero vigesimoseptimo, volumine tertio. Simonc. de præ. de interpret. vlt. volun. libro primo, dub. quinto, numero secundo, cap. 66. dicens quod declaratio non disponit, sed dispositum detegit.

Verum Iacobus actor ex dicto horum testium, videtur velle resuscitare Andream eius patrem, quod ad Deum spectat. & Dei omnipotentis est miracula facere, & contra naturam est, quod granum iam mortuum renascatur; vel Iacobus autumat à spicis tritici velle eruere fabam, quod est contra rerum naturam, cum ipse non sit granum, sed faba, & Claudius granum, vt proximior, & ille remotior in gradu testatoris. Sed re vera quando dispositionis verba retenta proprietate ab initio verificari possunt, nunquam ex post facto ad sensum improprium extenduntur. l. verbis, ff. de vulgar. & pupilla. nam à proprietate verborum receditur quando dispositio alias esset ambigua, Paul. Castr. d. §. si quid. Ped. & Dec. d. l. cum hæres. numero tertio, C. de impub. & nisi verba impropriarentur, testamenti dispositio redderetur nulla, l. Scœvola, ff. ad Trebell. l. non aliter, vbi Doctor. deleg. 3. gl. ordia. in l. gallus, §. quidam rectè, & ibi Doctor. ff. de lib. & posthu. ¶ Quamuis si testator ipse resuscitaret non valeret nouum sensum dare dicto verbo proximiori, l. nemo potest. de legat. primo, nisi per aliud testamentum, de quo in testamento, & verba quæ propriam significationem habent, nec declarari, nec interpretari valent, l. minime, de legat. Nec Princeps hoc facere de iure potest, l. non dubium, C. de legat. præsertim ad præiudicium tertij. Gabriel. d. conclusi. tertia, numero tertio, & octuagesimo octauo, faciunt Menoch. de arbit. questio. septuagesimatercia, numero vigesimosesto. Ruin. consilio trigesimo octauo, numero 10. libro primo, Calcan. consil. sextodecimo, numero quadragesimalotertio. Castr. consilio 338. & Dec. consilio 533. in fine, nisi noua fiat dispositio solemniter, l. nihil tam naturale.

Imputandumque est testatori qui ante & post testamentum, & in ipso testamento clarius, & a pertius loqui potuit, & vocare expresse Andream, & eius filios, & noluisse colligitur ex dicto tertij testis, *che il testatore disse non già nell'atto del rogo del testamento, ma si bene è poco prima, è poco dopo, che tenea per il suo più proximo de Tolomei Andrea, & non Claudio.* Sed cum post testamentum testator multo tempore superuixerit meritò ei imputandum, si clarius ad beneficium Andream non disposuerit, Socin. in l. vbi not. quinta, ff. de rebus dub. Per regr. de fideicom. m. artien. vigesimo primo, numero trigesimo sexto. Castren. in l. si pluribus, §. si eadem de legat. primo, Marzar. consilio septimo. At cum testator vocare potuit, & ta-

57 men nō vocavit nec Andream, nec Iacobum, dicendum quod consultō omiserit vocare illos l. com. modissime, ff. de liber. & posthum. Peregr. articulo vndecimo, numero trigesimo quinto, D. Menoch. consilio 106. numero sexto, volumine secundo. Nec quidquam allegari potest, nec debet contra verba clarē demonstrantia voluntatem Testatoris. Nam declaratio quæ aliunde venit quam à testamento, & à verbis ipsius testamenti, (quando declarationem minime patiuntur) non est recipienda pulchre Vira. decisio. 281. numero septimo, octavo, & nono, & decimo, libro secundo, & decisio. 300. in fine, eodem libro. Et cum testator testamentum facere aut mutare potuerit, & non fecerit, illud facere noluisse dicitur, Surd. decisio. 88. nu. 4.

59 Quarto limitatur dispositio. d. l. hæredes patrum, §. si quid post. de testamen. non valere declarationem à testatore factam antè vel post testamentum coram duobus vel tribus personis, quando illa alterat qualitatem subiecti, & substantiam verborum, quia non dicitur propriè declaratio, sed magis Dispositio alterando sensum proprium, verborum, & claram testatoris mentem, vt supra dictum est, in tertia limitat. & per Bald. in d. §. si quid post. versicu. tertio

60 not. vbi ait, quod quando declaratio dat novum sensum, & alterat substantiam qualitatis subiecti rejicitur, idemque tenet. ibid. Aretin. Not. quarto, Angel. Castr. Cuman. & alij passim in l. edita. vbi Dec. numero quadragesimo quinto, C. de eden. Ancharan. consilio centesimo vigesimo tertio, numero tertio. Gabriel. dicta conclusio. tertia, numero quadragesimo octavo, & seq. de reg. iur.

61 Nec talia verba quæ testatoris dicere solent extra testamentum disponunt, sed adulatoria vocantur, l. Iulianus, §. primo, de legat. tertio, plura adducit Illustriss. Mantic. de coniect. libro tertio, titulo duodecimo, sub numero secundo. Nam sæpè verba præter intentionem loquentis proferuntur, capitu. dilecti, de appell. idem Mantic. in propos. libro quinto, titulo quintodecimo, vbi dicit, quod si testator in eadem voluntate persistisset credendum est quod multò magis in testamento expressisset.

62 Sed vbi opus est facta verba non sufficiunt, & facta sunt potiora verbis, l. de pupillo, §. meminisse. de op. no. nunt. hinc dicitur, verba volunt, facta verò tenent, vt l. patre furioso, ff. de ijs qui sunt sui vel alie. iur. at si testator aliter sentiebat disponere, ultra ea quæ disposuit, tenebatur disponere coram quinque testibus, vt in codicillis: iux. l. final. C. de codicill. aut coram septem testibus, vt in testamentis per l. prima, C. de testam. pulchre Ceph. consilio centesimo septimo, numero vigesimo quarto, & sequen. parte prima, ideoque non valuit talis declaratio pfunctione coram duobus, aut tribus testibus non contestibus facta, quia eadem solemnitates requirebantur cum Notario, & testium numero de quibus supra, & ita tenet Doctor. in dicto. §. si quid post. de testamen. facit Capr. in simil. consilio sexagesimo quinto, numero vndecimo, & duodecimo, & consilio septuagintaquinque. Pauli. de Castr. consi. 353. volumine 2. Gabr. d. conclusione 3. numero 29. cum sequen. de reg. iur. & per Doctor. in l. fideicommissa. §. primo de leg. 3. tan-

git Castrensi. in consilio 308. sub numero tertio, vsque ad finem, pulchre Simon de Pre. de interpret. vlt. volunt. lib. 1. Dub. 3. solutio. 5. nume. 282. unde postquam testator clarè suam voluntatem in testamento manifestauerit, ex qua spes, d. Claudio erat acquisita cū fuerit vocatus proximior in quo gradu vsque ab initio conditi testamenti natus erat Claudius, & sic per successorium ad dictum testatorum succedere poterat, si placebat. in situ. de leg. agn. success. Castren. consi. 17. num. 3. p. 4. si volebat Claudium succedere, vel aliter, disponere debebat, vel postquam in dispositione illum comprehendit sub illo verbo proximior, apponere, reuocare expressè talem dispositionem per aliam solemne dispositionem, per tex. in l. nihil, tam naturale, ff. de reg. iur. vt tantum valere posset oppositum in opposito, quantum propositum in proposito, l. si. §. final. de leg. 3. Graff. de vlt. volunt. §. testamentum, q. 36. & 40. intelligere integra.

Nec ad correctionem verborum, & ad tertij præiudicium posset allegari maius fuisse dictum, quam scriptum, à Notario, Nam in dubio presumitur quod Notarius non scripserit minus, aut plus, quam quod à partibus ei iniunctum fuerit. pulchre Mascar. de prob. concl. 645. nu. 74. & seq. l. error, C. de iur. & fact. ignor. & presumitur quod Notarius apposuerit illa verba tantum quæ mentem testatoris ad vnguem significat. Menoch. de prescrip. 4. pres. 79. nume. 40. Vital. de Gamba. tract. Clausul. vers. De Errore Notarij, nume. 4. car. 201. Vnde qui allegat

66 errorem in testamento illum probare debet per totidem testes, quos interfuerunt testamento, & per eosdem met testes, l. errore, C. de test. vbi Iaf. & per Mascar. d. conclusio. 643. num. 1. & per tot. qui error minus allegari potest à D. Iacobo, cum ipse produxerit testem, qui deponit quod testator ei dixerat, antè vel Paulo post testamentum quod Andreas Patr. d. Iacobi erat eius proximior; *ma che ciò non disse già nel rogo di detto testamento.* Et is testis cum deponat de proprio sensu cum presens fuerit di. testamento in hoc plene probat contra producentem. Rom. sing. 104. in fi. Crauet. consi. 100. numero 13. Socin. iun. consilio 69. numero 11. lib. 1. Gabr. conclusio. 1. numero 14. de test. Farinae. eod. titu. quest. 62. numero 237. in mo plus probat vnus contra producentem quam duo ex aduerso examinati, per l. Pomponius, ff. de negot. gest. & supra dixi.

68 Tandem dicitur quod declaratio horum testium non conuenit dispositioni testatoris, nec conuenit verbis: ideo non tenet ad trad. per Bar. in l. ab executione, versic. quandoque, ff. appellat. Angel. in l. si quis intentione, ff. de iudic. Doctor. in l. i. ff. de reb. dub. Gabr. d. conclusio. 3. numero 87. & 88. tit. de reg. iur. & presertim cum per dicta testium magna detur repugnantia in verbis testamentis, & testatoris, l. Labco, ff. de supellect. leg. l. ab omnibus, de lega. 1. Crauet. consi. 160. numero 13. Decia. consilio 2. nume. 69. & Peregr. de fideicommiss. d. Art. 11. numero 34. car. 89. & ridiculosa res esset, quod dispositio clara obumbraretur per coniecturas, & dispositio dubia tantum modo patiatur declarationem a coniecturis per supra dicta.

Reliquum est, vt ad examen dictorum testium deue-

deueniatur, & cum agatur de re ardua, quamuis ciuili, de summa scutorum octo, aut decem milliu, & ultra, sine quibus Claudius noster reputaretur, immò esset pauper. meritò cuncta punctualiter sunt ponderanda. Menoch. de arbit. cas. 110. numero quarto, & quinto, & facit tex. in l. 3. de test.

69 Et primò oportet quod testes contradicentes testamento sint omni exceptione maiores, vt not. glos. in cap. tertio loco circa finem, de probat. & ibi Aret. & alij. Bal. & Ang. in l. 2. §. si quis neget, ff. quemadmo. testa. app. præsertim in petitorio. Gabr. de test. conclusio. 1. numero 65. & 66. Boer. Decis. 18. numero 26. & 27. in terminis Nat. consilio 305. per totum volum. 2. & Capr. consil. 162. in fi. sed ij testes non sunt tales, ergo.

Præterea multiplices patiuntur defectus, & primo, quia sunt singulares in persona, in loco, & tempore, ac in ratione eorum dicti. In persona, quia non dant aliquem in contestem, in loco, & tempore; quia vnus deponit Petrasanta alius in itinere inter Pisas, & Petrasantam, alius de Pisis, vt lit. A. B. H. & T. & licet primus testis nominet in contestem tertium Testem: tamen tertius testis dicit non recordari quibus præsentibus, & dicit ea quæ à Testatore ipse audiuit in Domo ipsius testis Pisis, & primus testis qui illum dat in contestem dicit quod itinerando è Petrasanta Pisas versus deposita audiuit à d. Testatore, & certum est, quod Tertius testis non erat ibi. Qua de re cum quilibet sit in suo delicto singularis nullo modo probat. capit. licet, & c. literis, vbi Fely. de test. & tantum valent mille quantum vnus. Bal. in l. ius iurandi, colum. 2. de test. Petr. de fideicom. quaestio. 12. numero 485. & numero 675. Porc. conclusio. 34. immò minus valent mille, quàm vnus solus. Ier. prac. de test. p. 4. n. m. 136.

Sunt etiam singulares in Dicto. Nam primus testis lit. A. dicit, *che il testatore gli disse, che volea lassar Andrea, & suoi figliuoli*, & lit. B. dicit, *mi disse, che volea far herede Andrea, & Iacopo suo figliuolo*. & lit. C. *che disse, che la sua robba andaua à Andrea, & à Iacopo comparente*. Deinde lit. D. *che vdi da più persone in Pietrasanta, & anco da dicto Testatore, che mancando Nicolao suo figliuolo, & Bastiano Vani suo fratello, succedean nella sua heredità Andrea, & Iacobo Tolomei*. An ergo ista verba sint eiusdem qualitatis, vel diuersæ substantiæ, & numquid importent declarationem, vel dispositionem, quilibet prudens cognoscere potest. Et quid commune habeant cum testamento, & cum verb. proximior: vnde cum verba testium sint penitus deuia à verbis testamenti nihil valent, multò magis si in substantia testes discordent inter se, ad quæ vi. Ceph. consilio 134. numero 25. volumine primo, equidem sunt verba, directa obliqua, & communia, de quibus Bartol. & scrib. in l. Centurio, de vulga. & pupilla. & non possunt verificari in testamento, & propterea, vt testes singulares non probant ferè in puncto. Capr. consilio septuagesimo quinto numero decimo octauo, vsque ad nume. 26. 27. & 28. & per totum illud consil. pulchrè etiam Dec. consilio centesimo quingentesimo octauo, numero octauo, vsque ad fin. d. consil. volum. 1.

Similiter secundus testis eodem morbo in suo dicto laborat. Nam lit. G. deponit de auditu alieno, & quod nescit quem testator heredem instituerit. & lit. H. dicit, *che il testatore, prima che partisse da Pietrasanta per andare su le Gallere a nauigare, le disse più volte, che volea far testamento, & voleua lassar la sua heredità à Nicolao suo figliuolo, & dopo lui à Bastiano, & dopo Bastiano, volea che andasse a Andrea Tolomei, & a suoi figliuoli come più proximi parenti*. deinde lit. I. dicit, *che crede che habbia fatto quello che hà detto di volere lassare la sua robba à Andrea*, hic de Iacobo, & alijs Andrea filijs testis nihil dicit. Demum lit. L. deponit, quod procerito, & indubitato tenet, quod testator rem suam reliquerit Andrea, & Iacobo eius filio vt proximioribus, equidem ista verba ad inuicem non conueniunt, quippe quæ sunt singularitate plena, & discordant in casu, numero, & in persona: atque in substantia & qualitate verborum, vt in terminis per Capr. d. consil. 75. num. 24. & 25. cum seq. vsque ad fi.

At tertius testis deponit quod fuit præsens testamento: vt lit. O. & quod ante & post testamentum testator dixerit, quod Andreas post Nicolaum & Bastianum erat eius proximior, vt lite. P. at quid inde? non negatur hoc, sicuti per hoc non excluditur, quod Claudius non esset pariter in eodem gradu; deinde testis dicit, quod testator dixerat, *non già nell'atto del rogo del testamento, ma si bene à poco prima, à poco dopo, che tenea per il suo più proximo Andrea, & non Claudio*. Ex ijs apparet de discordantia, & contrarietate istius testis: nam primo dicit quod testator illa verba dixerat ante & post testamentum, nunc autem dixit, *che le disse à poco prima, à poco dopo del testamento*; item supra explicat tantummodo de Andrea, hic verò explicando excludit Claudium: vt lit. R. demum. lit. S. addit quod deficientibus Nicolao, & Sebastiano sine filijs hærede, *donesse essere Andrea, & il figliuolo, & ascendenti, & non Claudio*, heu quantum hæc verba in se habeant repugnantiam à dispositione clara testatoris quantumque variant à dispositione aliorum testium, ergo qui

73 legit intelligat, & ideò tanquam testes singulares, & varij nullam fidem merentur, filij in c. licet, colum. 4. de test. Anto. de Butt. in cap. nihil. in princip. de verbor. sign. sed vbi agitur de magno præiudicio, testes debent esse idonei, contestes, & in omnibus in substantia concordantes, cap. nihilominus. 3. q. 9. glos. in l. ob carmen §. fin. in verb. assistit, vbi Bartol. ff. de test. Cap. d. consil. 74. numero 35. plures per Farinac. eod. tract. quaest. 64. numero 72. Perego. in propria materia fideicommissi. ar. 11. numero 38. Crauet. consil. 61. numero 16. Ex horum enim dictis testes isti diuersitatem inducunt in dicto, & in factò, qua de re nil curandum est de eorundem dispositionibus. Crauet. de Antiquit. tempo. 4. par. numero quinto, numero 40. Alber. in d. l. ob carmen. §. fin. numero 7. versicu. hoc tamen glo. ff. de test. & ita per Farinac. d. quaest. 64. nu. 79. & 80. Masc. de prob. concl. 469.

75 Secundo principaliter testes sunt varij nedum in eorummet dicto verum etiam vnus contra alium, & adinuicem, vt supra adnotauimus, vnde nihil probant. Bald. in cap. præterea, numero quinto, versic. mihi videtur. de testam. late Farinac. de testa. quaestio. 66. per tot. Dixi in pract.

- pract. de testam. par. 4. numero 139. cum plur. sequen. Item vbi primus testis lit. D. & secundus lit. G. dicunt audiuisse dici ab alijs, nō probant, vti de auditu alieno deponentes. cap. licet ex quadam. de testam. & omnes citat Farinac. d. tract. quæstio. 69. sub numero 2. cum sequen. aliqua per Crauet. de Antiquit. tem. par. 1. versicu. viso de fama. numero 1. 2. & sequen. & no tautit in Prac. Hor. de testa. par. 5. numero 158. cum sequen. Item secundus testis, qui lit. H. dicit nescire quem testator instituerit heredem, is dicitur ignarus voluntatis, & dispositionis testatoris circa ea quæ in facto consistunt, & non probat. l. 1. ff. de iur. & fac. ign. & l. 1. de testam. quomodo ergo valere potest eorum dictum ad declarandum verba testamēti, cum sint varij. Simon. de præ. de interpret. vlt. volunt. lib. 1. Dub. 5. numero 3. car. 66. non interfaerunt testamento, nec à testatore electi fuerint ad declarandum verba, & mentem suam.
- 76 Tertio ij testes loquuntur per verbum credulitatis, & quod ita tenent, & quod pro certo, & indubitato habent, & tenent, vt lit. D, E, I, L, M. verba enim ista sunt ambigua, & adeo perplexa quod non probant. l. 2. vbi gl. in verb. meminerint, ff. de acquiren. plu. arcen. & trad. Docto. in d. l. testium. C. de test. & ij testes non merentur habere nomen testium, vt ait Farinac. d. tract. q. 68. cir. princip. vbi etiam si testes dixerint pro certo, & indubitato tenere, aut firmiter credere. las. in rubr. numero 2. ff. de iur. iur. & Farinac. d. quæst. 68. numero 67. Quoniam credere, & videri spectat ad iudicem, & non ad testes, quando circa eorum peritiam non deponunt, vt per Hor. d. pract. par. 5. num. 144. vers. item ponderanda sunt verba, & numero 145. cum sequen. de test. confert Crauet. de antiquit. tem. p. 1. vers. viso de fama. car. 218.
- 77 Quarto testes isti nimis animose deponunt, causamque alienam, propriam facere videtur, ibi lite. D. dum primus testis dicit quod mens expressa, & voluntas testatoris sepe fuerit; nimirum quasi i corde testatoris testis oculos semper habuerit, & scrutator cordis fuerit; & in illis verbis pro certo, & indubitato tenere, vt lit. D. & L. & ibi dum secundus testis ad pūctum honoris, & duelli vult restringere liberam testatoris voluntatem disponendi, dicendo, *che Vincentio Testatore era Soldato d'honore, & che quello dicea attendea, & che hauendo detto, che volea lassare la sua robba à Andrea, così crede che egli habbi fatto come ha detto.* vt lit. I. & L. & vltimus testis addit, *che il testatore disse, che il suo più prossimo della linea de Tolomei era Andrea, & non Claudio, & che la sua robba douea essere di Andrea, & del sudetto suo figliuolo, & ascendenti, & non di Claudio,* vt lit. R. S. T. vnde Not. est verbum *ascendenti* per quod implicatur contrarietas in isto casu, tum in mente, tum in verbis testatoris, qua de re non valet talium depositio. Crauet. de Antiq. temp. 4. par. num. 5. car. mihi. 440. & secundus testis lite. N. dicit, *che il testatore amaua Andrea, & portaua odio à Claudio per quanto dal parlare si accorgena.* Ex ijs certe nimirum fauere cupiunt ij testes. d. Iacobo, & ideo ex supradictis omnibus suspecti, & nō sunt fide digni. ad. trad. per Crauet. consi. 2. nu. 5. & 6. volum. 1. & nullo modo probant per supradicta, & per Calc. consi. 5. cir. med. Farinac. q. 60. sub nu. 33. 34. & 35. & sequen. Emilian.
- tract. de test. p. 1. in ver. affect. o. nem habens ad causam. num. 25.
- 79 Et ex alio sunt valde suspecti, quoniam duo ex eis, vt lit. D. & L. ad interrogata respondendo prolixè si legantur ad vnguem eorum dicta super 15. capitulis; per eundem præmeditatum sermonem, respondent in processu, car. 18. & c. 45. nec in syllaba fore discordare videntur in d. capitulo, quo casu fidem non merentur habere. Specul. in tit. de test. §. secundo, & dixi pract. de testa. 4. par. numero 95. versicu. non carent. Rot. Genue decisi. 897. numero sexto, pulchre in prop. Nat. d. consilio 316. numero decimo, volumine secundo. Cap. consilio 113. in princip. & consilio. 116. numero septimo, & Notarius redditur quoque suspectus, quando scriptura est nimis prolixa.
- 80 Item cum testes deponere videantur super impossibili, & super non verisimile, nequaquam probant, vti quippe mendaces. Specul. d. titu. de test. §. 1. versicu. 20. numero vigesimo secundo, & vigesimo tertio. Nat. d. consilio. 305. num. 8. & 10. volum. 2. Nam vnus deponit audiuisse, ea quæ deposuit circa testamentariam voluntatem, ab annis 22. aut 24. & tamen non fere 20. anni quod testamentum fuit conditū. Vnde cum hic agatur de re ardua, vt dixi & valde prejudiciali, quodlibet mendacium, quamuis minimum, facit testem carere fide, vt apud Specu. titu. de fruct. & interesi. §. 1. versicu. quid si reus. Et licet ad effugiendam pœnam falsitatis aliquid condonandum esset testi, vel defectu imbecillitatis memoriæ labilis, Specul. de Aduoc. §. 3. ver. habito, vel propter lapsum lingue, vt per eundem d. titu. §. 6. versicu. post modum, vel propter quamlibet aliam causam (licet coloratam) per ea quæ ego dixi, in d. Pract. de testam. par. 4. numero 177. 178. & sequen. tamen eorum dictum nihil valere, nec quidquam operari potest; quinimmo in rebus arduis testis mendacium minimum non est admissibile, nec excusabile: secundum Tiraquel. de præter. numero 47. Idem de iudicio. in reb. exig. sien. numero 144. nimirum, quia per huiusmodi testium fallacias, datur materia litigandi, & immensas expensis faciendi, & quandoque conuertendi causam civilem in criminalem, vt experientia docet: Et per hoc testes huiusmodi tenentur etiam ad interesse versus partem læsam a suo dicto. Menoch. de arbit. iud. cas. 108. nu. 5. & per tot. & Hor. in d. pract. 4. parte sub numero 170.
- 82 Et quomodo possibile est, quod ij testes recordari possint tam precisè de verbis testatoris, cum iam effluxerint anni fere 20. præsertim si re obiter dicta, & ipsos non tangeret equidem obliuionis præsumptio est contra illos: per decennium enim præsumitur obliuio at. l. furti. §. fundum, vbi glo. ff. de vsucap. in prop. Nat. consilio 305. numero septimo, octauo, & nono, & per tot. volum. secundo, vbi pulchre loquitur, & per consequens subornati censentur.
- 83 Accedit quod non solum præsumitur obliuio ob cursum tanti temporis de re perfunctorie audita & eos non tangente, sed nec est verisimile, quod testis pauper, vilis & rudis, memoriā habere potuit de verbis tam punctualiter recitatis: & quod non est verisimile, equidem falsitatis imago est, cap. quia verisimile. de pres. &

& eo minus credendum est eis cum deponant omnes per verba iuris, cum non sint iurisperiti, vt pulchre aduertit Crauet. consil. 75. nu. 26.

84 Sed testes qui volunt probare testamentum, dicentes quod vero testamentum ipsum non dicit, fodiunt in aqua, & seminant in arena. Nam Bald. in cap. per venerabilem. de elect. di cere solebat, quod vbi testamentum non caritat, nec ego cantabo; & sic quod testamentum non dicit nec nos dicere debemus; vt l. 4. §. toties. ff. de damn. infect. pulchre Decian. consil. 11. numero 40. & 41. volum. 1. Anchar. reg. q. 3. numero 11. libro 3. Alioquin esset in facultate testium, & non testatorum disponere, & testari, quod est contra ius diuinum, naturale, & humanum, §. disponat. in auth. de nupt. l. in remandata, C. manda. cum sim. in prop. Anch. consil. 337. sub numero 1. vers. tertio probatur, & si testes valerent eorum nugis subuertere elogia testatorum, Dij. boni, quodnam testamentum substinere possent? certe nullum, & si non est permittum heredibus institutis alterare dispositionem claram testatoris: vt in glo. l. Pomponius scribit, §. si. ff. de rei ven. Mant. de coniect. libro 3. tit. 1. sub numero 24. 26. & 27. cum seq. quanto minus permittum esse debet ijs testibus mendicatis, qui non interfuerunt testamento? De voluntate enim testatoris non est querendum aliunde, nisi ex ijs quae colliguntur a testamento. Vlt. decis. 300. in fi. libro 2. & voluntas quae non apparet scripta minime allegari potest ad detrahendum verbis expressis testamenti, Doct. Bald. in d. l. precibus. C. de im pub. facit Cauale. decis. 5. sub numero 13. par. 3. vbi quod in materia fideicommissaria, ait dispositionem attendendam esse, prout loquitur & Peregr. de fideicom. d. ar. 11. num. 27. 34. & 35. cum sequen.

85 Et si testator voluisset intelligere de Andrea, cur est quod sicuti recordatus est de illo quem in contutore filio suo elegit, vtique expresse non vocauerit ad fideicommissum: certe apparet, quod vocare illum voluerit, l. generaliter, §. cum autem, C. de institut. & substitut. l. cum acutissimi, C. de fideicom. non enim sufficit dicere: volo sic facere, nisi ita fiat, l. non omnes, §. final. ff. de re mil. & si testator post testamentum dubitauit an Andreas esset vocatus, cur non condidit aliud testamentum, eum expresse vocando cum potuerit? sed cum hoc non fecerit consulto voluisse illum omittere dicendum est, l. commodissime, ff. de lib. & posthu. Cur. iun. conf. 49. nu. 7.

86 Nec obstat si dicatur, quod ex quo post filium, & fratrem testator vocauit proximiorum in testamento, & quod extra testamentum dixerit, illum proximiorum esse Andream eo quod de Andrea, & non de Claudio memoriam habuerit in d. testamento: dum d. Andream inter tutores filio elegit, sic de Andrea, & non de Claudio intelligendum sit. Nam respon. quod aliud est onerare aliud honorare, & verum esse quod testator quem honorat illum grauare potest. l. labeo, C. de fideicom. l. si fuerit, & l. si sic. ff. de legat. 3. sed quod dictus Andreas intelligatur ex tali electione ad successionem vocatus, nullus quidem sani capitis audebit hoc dicere. Quia est indubitata iuris conclusio, quod qui est tantummodo grauatus, nullo modo dicitur vocatus, praesertim quando personagra-

87 uata non est posita in conditione, vt pulchre ac luculenter tradit excellen. D. Petrus Caball. in suis mirandis Consilijs Decisijs. consil. 133. numero sexto, & tertio decimo, praeterquam quod officium tutoris dicitur munus publicum, & simul honos, & onus, instituitur de tut. in princip. in §. primo, de excusat. tuto. tradi. taf. in rubr. de iust. & iur. numero decimo octauo, quem citat Cauale. de Tutor. & Curat. num. 290. Et si ordo scripturae attendere tur: iux. caquet rad. Peregr. de fideicom. artic. num. 69. & 70. & artic. 8. num. 17. & 18. quando scilicet essentus in ambigua testatoris voluntate, quae interpretationem sumit etiam ab ordine scripturae. l. cum pater, §. pen. ff. de legat. 2. D. Mant. de Coniect. lib. septimo, titu. 7. num. 3. apparet quod testator prius nominauit extraneos de aliena familia, & vltimo loco d. Andream, quo casu funditus cessat huiusmodi consideratio: nec vilo modo adaptari potest, quod ex hoc arguatur Andream vocatum, aut intellectum fuisse sub d. verb. Proximiorum ab hinc in mo sequendo ordinem proximiorum excludit remotiorum per supradicta.

Hinc apparet quod testator habuit affectionem magis ad agnitionem in genere, quam ad personam d. Andream in specie, merito ex diuersis non bene inferitur, l. Papinianus, §. exul. ff. de minor. & dato quod testator ad Andream particularem affectionem habuisset, & tamen cum ante purificatam conditionem Andreas sit mortuus, spes cum obitu eius perijt quo ad fideicommissum, & quo ad ius transmittendum illam spem ad Iacobum eius filium, & in hoc est, ac si nunquam Andreas fuisset in rerum natura quo ad fideicommissum per eius mortem extinctum, vt sup. dictum est.

90 Tandem testium quoque verba istorum tenere videntur ad diuinandum. Nam affirmatiue dicunt, quod testator vocauit in testamento Andream ad quem eius bona deuenire, & peruenire volebat post obitum, heredis & illius substituti, & omnium ab eis descendentium, verum testator non habet vitam, & mortem in suis manibus vocatorum, nec ei reuelatum fuit, quod post praedictos vocatos Andreas superiuiturus esset, nam etiam mors sit certa, tamen dies incertus est: vt etiam not. in l. 1. ff. de cond. & demonst. Cur. iun. consil. 49. sub num. 7. vers. sic. nec iuuat dicere. Specu. de excep. §. 2. qua de re qui per diuinationem ambulat, nihil, affirmatiue disponit. per Specul. de excep. §. 2. vers. item quod est. vnde si testatori non permittitur, multo minus testibus credendum est, per supradicta. Alciat. consil. 44. num. 33. in fi. libro 9. Illust. Mant. de coniect. vlt. volunt. lib. 3. tit. 11. Cor. consil. 61. num. 2. lib. 1. Cauale. decis. 5. sub nu. 13. par. 3. & ideo non verbis diuinationis, sed dispositiuis, & claris standum est, l. ille aut ille, §. cum verbis, ff. de leg. 3. l. quoties, vbi Doct. ff. de her. institu. l. non aliter. de legat. 2. Rolan. consil. 38. num. 29. vol. 4. Decian. consil. 31. num. 23. & sequen. volum. 1. & sic concluditur, quod dato milles, quod testator asseruerit, id quod testes intricate deponunt, non sufficit per supradicta: at non est verisimile, quod post tot substitutiones testator crediderit Andream superiuiturum Nicolao impuberi, & eius filijs, vel post Sebastianum fratrem, & eius descendentes, cum Andreas erat senex tempore testamenti.

91 Igitur

Igitur yndequaq; omnibus sublatis fundamentis d. Iacobi totum super edificatum corruit. l. artheius. ff. de aqua plu. arcen. l. nam origo. ff. quod vi aut clem. c. paulus. quest. 1. in pro. pos. Rot. Genue. decis. 28. numero 13. versicu. quod vero, & nu. 14.

94 Postremò ipsi testes post eorum nugas, tandem dicunt se referre testamento, & per consequens nullum est faciendum fundamentum super id quod extra testamentum deponunt, per ea quæ trad. Hor. in prac. de test. par. 4. nu. 153. & eorum dispositio ad disposita in testamento est referenda: vt in propof. facit Dec. consil. 63. sub num. 6. colum. 3. cir. med. versu. secus videtur, & de duobus dictis illud attenditur, quod est conforme dispositioni scriptæ, & quod est magis fauorabile, vt per Hor. ibidem. d. Pract. de test. par. 4. nu. 152. in fi. & nu. 154. cum sequen. Nam semper in dubio pro testamento iudicandum est. l. in testamentis. de regul. iur. vbi Dec. & etiam in dubio pro hærede qui est in possessione, §. commodum, Instit. de

interdic. Crauet. in fortior. terminis. d. consil. 180. nume. 4. Rot. Luc. in decis. Mag. decis. 67. num. 13. & idem. decisio. 52. num. 15. vbi dicit quod in iudicando illa est tutior via quæ in hæret testamento, & verbis in eo scriptis. Nam quæ de foris nihil ad nos. Marzar. consil. 7. & cum testes se referunt testamento, ad illud relatio est habenda, l. asse toto, ff. de hæred. instit. l. ait prætor, §. iudex. ff. de iudic.

Et ita concluditur pro Claudio indicandum esse, cum habeat intentionem fundatam in testamento. iux. l. final. C. de adic. D. Adr. toll. & contra aduersarium semper obijci potest illa exceptio quod de ipso testamentum non loquatur, nec substitutio: vt per Io. And. ad Spec. tit. de test. §. 1. versicu. occurrit in fi. & per alios quos adducit Gozad. conf. 59. in prin. Soc. consil. 62. colum. 3. consil. 63. col. 8. vol. 3. pulehrè Decret. cont. 3. nu. 27. & 25. vol. 1. Caualea. decis. 5. nu. 13. 14. pag. 3. & ita iuris esse sentio sub benigna correctione. Semper laus Deo.

F I N I S.

[Faint, mostly illegible text in the left column, likely bleed-through or very faded print.]

[Faint, mostly illegible text in the right column, likely bleed-through or very faded print.]

I N D E X
R E R V M C O N T E N T A R V M
I N P R A C T I C A , E T T H E O R I C A
D E T E S T I B V S .

A

- ABS**, vel Rector, an sit testis idoneus lit. M. par. 4
- Absurdum**, & iniquitas semper fugienda. lit. H. par. 1.
- Absoluto teste**, an instigator absolutus sit. nu. 70. p. 1.
- Absolutio à iuramento à quo, cur,** & quando petenda sit, & ibi multa in materia ab solutionis. sub nu. 44 p. 3.
- Absolutione hæres opus non habet** contraueniendo facto defuncti iurato, ibid. versi. praterea.
- Absolutio post contrauentionem non prodest** ad agendum. ibid. nu. 44
- Acta in vno iudicio, an fidem faciant in alio.** numero 274 p. 3.
- Acta omnia, & processus totus exhiberi debent** coram iudice ad quem, nec sufficit partem exhiberi, vt fidem faciant nu. 273. & 291 p. 3.
- Acta iudicij probatione non egent testium.** 284
- Acta iudicij de perdita probantur per testes,** numero 274. p. 3.
- Actor quot productiones testium habeat, & quot reus,** nu. 77. p. 4.
- Actori incumbit onus probandi,** nu. 106. & quando onus transferatur in aduersarium. nu. 107 p. 3.
- Actori non licet ante litem contestatam examinari** facere testes; reo futuro sic. p. 3.
- Actori quando fauendum, & quando reo,** numero 181. p. 3.
- Actoris intentio duobus nititur testibus,** nu. 83. p. 3.
- Actus inter viuos regulariter probatur per duos testes.** nu. 3. p. 2.
- Actus factus ab eo à quo incipi nequit, est nullus,** numero 80 p. 3.
- Actus vltimæ voluntatis saltem per quinque testes** probatur de iur. co. ibid. sub nu. 49. p. 2.
- Actus quot sit testibus, tot testibus destruitur,** numero 53. p. 3.
- Actus in dubio dicitur magis valere, quam perire,** nu. 185. p. 3.
- Actus immediate facti censentur respectiui.** p. 3. sub nu. 181. ver. & quando in eodem instrumento.
- Actuarius amittentes scribere testium dicta contra fiscum, sunt in culpa,** nu. 130. p. 5.
- Actuarij non debent dictum, vel rationem vnius testis referre ad dictum, vel rationem alterius, sed dicta, & rationes cuiuslibet ad vnguem sunt scribenda,** nu. 131. & 132. p. 5.
- Actuarij, ac ceteri eorum scriptores curiæ ostendentes attestaciones testium ante publicationem, tenentur pœna falsi.** nu. 223. p. 1.
- Accusatio exportantis militarem annonam vndecim testibus probanda,** nu. 38. p. 2.
- Accusatio dicitur remedium ordinarium, & inquisitio remedium extraordinarium.** num. 60. p. 5.
- Accusatio Episc. Cardinalium, & huiusmodi Prælatorum quot testibus probanda.** nu. 42. p. 2.
- Accusator non potest esse testis.** nu. 2. p. 3. & inf. & de Brach. Reg.
- Accusatore petente exprimi locum, & tempus, an necessario id fieri debeat,** nu. 119. p. 3.
- Accusatio cessat si de certo tempore, aut loco dicatur, & probetur de alio tempore, vel loco.** inf. Deducens. Cepol. de ser. vn. præd. tit. quam ser. amit. & inf. in ver. temporis diuersitas.
- Accusator succumbit, quando vnum dicit, & diuersum probat.** inf. in ver. locus certus & in ver. temporis diuersitas. s. p. in ver. accusatio cessat.
- Actus à sensu, & sensus ab actu, quando per testem dicatur remoueri,** sub nu. 169. p. 5.
- Adam si adhuc viueret, testes idoneus esse non posset.** nu. 46. p. 4.
- Admissa à iudice quæ alias non erant admittenda, tenent.** num. 10. p. 5. & admissione pendente illius cognitio appellatur emergens. lit. 1. p. 4.
- Aditio hereditatis, per testes probatur singulares.** lit. B. p. 4. Masc. concl. 52. vol. 1.
- Adiuuncti causa, conceditur quod simpliciter non concederetur,** nu. 57. lit. G. ea.
- Adulterium est difficilis probationis,** nu. 186. p. 3.
- Adulterij causa est communis fori.** num. 192. p. 3. & an super adulterio transigi possit, vi. Dec. tract. delict. lib. 3. tit. pactum c. 34. nu. 31. to. 1.
- Adulterium quomodo in genere, & quælibet in specie probetur.** num. 186. p. 4. Baiar. ad Clar. §. adulterium. nu. 33. & seq.
- Adulterij probatio eliditur ab adultera data in testem à viro,** nu. 57. p. 4.
- Adunantia ex personis quinque in 2. p. fit.** l. prator. §. Titium ff. de vi. bo. rap.
- Aduocatus, procurator, negotiorum gestor, & similes, an testes esse possint,** nu. 28. p. 4.
- Aduersarius qui litem civilem habet an sit testis idoneus.** p. 4.
- Ætas viginti annorum regulariter legitima dicitur in quolibet negotio pertractando,** nu. 28. p. 1.
- Ætas viginti annorum sufficit in teste, in criminali causa,** nu. 35. p. 1.
- Ætas per aspectum cognosci potest, sed non ad vnguem,** nu. 37. & nu. 125. p. 3.
- Ætas testium qualiter probanda,** nu. 15. p. 1.
- Ætatem probare ad quem spectet, & quam rationem testes adducere debeant.** nu. 126. p. 3.
- Affectus an puniatur sicut effectus,** nu. 243. p. 3.
- Affectiois æqualitas tollit suspensionem.** nu. 2. p. 4.
- Affinis pro affine, an testis esse possit.** nu. 53. p. 4. & nu. 117. Masc. concl. 68. & seq. vol. 1.
- Affines in causa celebrandi matrimonij, an testes sint idonei.** nu. 231. p. 3.
- Affirmatiua quot testibus impugnetur,** nu. 175. p. 2.
- Affirmantibus duobus plus creditur, quam mille negantibus.** nu. 176. p. 2.
- Amasii an sint testes idonei,** num. 59. lit. T. p. 3.
- Amor nullus vincit paternum,** nu. 44. p. 4.
- Amor quare in ascendentibus augeatur, & quare in descendentibus diminuat,** nu. 42. p. 1.
- Amicus pro amico qualiter testis sit idoneus,** numero 117. p. 4.
- Amicitia suscipit magis atque minus, numero 79** litera R. p. 2.

Ami-

K N D E X

Amicitia inhonesta repellitur. Bal in l. scripturas. C. qui in pign. Mascard. conclu. 86 volum. 1. Spec. eo. tit. §. superest. nu. 2.
amicus an cogatur revelare quod sibi dictum fuit sub secreto cum iuramento. nu. 5 p. 1. nu. 59 p. 3 Fel. c. intimavit. nu. 4 de test.
animus deliberatus qui sit, & quomodo cognoscatur. nu. 256 & 262 p. 3.
animus deliberatus est difficilis probationis, numero 259 p. 3.
animi deliberati qualitates qualiter probanda, numero 267 p. 3.
animus per testes probatur. Masc. de prob. conclu. 98. nu. 7 & 8. vbi de animo iudicis, & testatoris.
animus deliberatus, vel animus offendendi, usquequo, & qualiter cognoscatur, nu. 252 p. 3. & per Marj. in l. D. Adianus, nu. 4 & 5. ad leg. Cor. de Suar. & in l. 1. §. Dicus eo tit.
animus, & propositum distinguunt maleficia. numero 261 p. 3.
anno an probetur matrimonium, l. ap. alleg. 56. Masc. de prob. conclu. 101. vol. 1.
antiquitas presumptionem parit circa solemnia. Bar. in l. admonendi col. m. vlt. ver. quare quid si recipiantur dicta testium ff. de iure iur.
appellatio non conceditur in summario possessorio, nu. 2 p. 4.
appellatio in causa criminali an admittenda, numero 282 p. 3.
appellans a tortura iterum torquendus. nu. 159 p. 4.
appellari potest a denegata publicatione, nu. 214 p. 4.
appellationis suorum qui veniant. Clar. §. si q. 14 ver. sic. volo.
apodixia primata qualiter fidem faciat, nu. 102 p. 3.
a iuncto non appellatur, sed ab ordinatione, sub numero 159 p. 4.
arbitrator non habet parem iurisdictionem sicut iudex ordinarius, nu. 8 p. 1.
arbitrator secundum ordinem iuris, & iuxta acta, & probata probare debet. nu. 287 p. 3.
arbitrator summariè, & de planis, aliè, & bassè sententiarum potest, nu. 279 p. 3.
arbitri an testes esse possunt. Blanc. de compromis q. 8. ver. arbitri nu. 25. cum plur. seq.
arbitrio iudicis relinquatur, an iudicia sint sufficientia, nu. 86 p. 2.
arbitrio iudicis remittitur, quoniam sint cause magnas, & arduas, & quae tenes, & minima. numero 197 p. 2.
arbitrio iudicis pendet an testes si sit idonei, nu. 27 p. 4.
arbitrio iudicis pendet quo tempore exceptiones testium sint proponendae. nu. 197 par. 4. & quanto sunt probanda p. 5.
arbitrio iudicis penitet quoniam sint exceptiones alio rem requirentis indagatum. nu. 213 p. 4.
arbitrio iudicis pendente testium qualitates, et eorum numerum approbare, nu. 6.
arbitrio iudicis relinquatur, an per paucos testes sufficienter probatum sit. nu. 41 p. 5.
arbitrium, & officium iudicis quale sit, in materia testium, in 5. par.
arbitrium suum iudex cui malit impartire potest, numero 35 p. 5.
arbores vetustas loco testis haberi. nu. 30 & 35 p. 3.
argenti libram quot auri faciant, nu. 17 p. 2.
argumentum de maiori ad minus, & e contra quando procedat. nu. 108 p. 5.
argumentum de contractibus ad ultimas voluntates, & e contra. nu. 94 p. 1.
argumentum a simili, vel ab identitate rationis non cadit in primum testis. Bald. in l. conventulam. §.

final. C. de Episcopis, & Clericis.
Argumentum a contrario sensu non procedit in teste. Eucrar. in loc. a simili, in fi. & in loco, a contrario sensu.
argumentum a communiter accidentibus in materia probationum valet. sub nu. 103 p. 3.
argumentum ab equipollentibus non procedit in dicto testium, quando formaliter iubentur deponere. Bal. in c. bone, l. 1. de elec. Can. in c. nihil obstat. de verb. sign.
argumentum ab experientia valet, nu. 47. lit. B. p. 1.
argumentum de milite ad Doctorem. lit. C.
argumentum de teste ad notarium valet, p. 3. Item de teste ad instrumentum. Decia. conf. 18. n. 8. vol. 2. tex. & Doct. in l. Domitius de testa.
arma non sunt sumenda de domo rei. n. 189 p. 3.
artes mechanicae quae sint. sub nu. 47. lit. M. p. 1.
assertio testis in articulo mortis de Brach. Reg. p. 3. Buar. ad Clar. q. 53. ver. secundus est casus.
assensum est unus ex illis casibus, in quibus non attenditur solemnitas iuris. Mascard. conclusio. 137. volum. 1.
attestationes partibus secreta esse debent, n. 226 p. 5.
attestationes prius publicanda antequam edantur, nu. 229 p. 5.
attestationes quando pro parte reprobari liceat, sub nu. 18 p. 4.
authoritas iudicis ordinarij quae, & quanta sit. n. 97. die vlt. de Brach. Reg.
authoritas Maioris Magistratus quae, & usquequo extendatur, nu. 100 p. 5. & de Brach. Reg.
auri libram quot auri faciant, nu. 16 p. 2.
azonis opinio circa numerum testium, in contractibus excedente libram auri, nu. 19 ca.

B

Bannitus, an & qualiter pro confesso habeatur p. 5 in fi. nu. 225.
Bannitus, an sit testis idoneus, 4 p. lit. B. ver. praeterea & in 5. par. 5.
Bannitus restitutus a Principe, an etiam quo ad bona restitutus dicatur. p. 4. ver. sed nunquid.
Bannum quando per comparationem rei extinguitur. sub nu. 2. o p. 5.
Barataria probata per testes non suspectos. de Brach. Reg. 5. par. Masc. de prob. conclu. 165. vol. 1.
Berouario um fides quanta sit. Masc. de prob. conclu. 189. vol. 1. & in reper. in ver. Nuntio.
Bona fides est alleganda. n. 17. & seq. p. 3.
Bona vel mala fides, ex quibus praesumatur. nu. 69. p. 3.
Bona fama requiritur in teste. nu. 81 p. 1.
Bona fama imputari equipollentem testi contra se, qua stante non potest ad torturam deveniri. Gram. mat. conf. 30 n. 24. in crim.
Bonorum confiscatio, an testi recusanti venire iudici possit. in de Brach. Reg.
Bonus esse testis in dubio praesumitur, sicut quilibet in arte sua, nu. 69 p. 1.
Bonus quilibet in dubio praesumitur. nu. 102. & 103. parte 3.
Bonitas est qualitas intrinseca a iure praesumpta. littera L. par. 3.

C

Cadauera a quibus recognoscenda & de iudicio Medicorum adhibendo n. 247 p. 3.
Capitula circa praescriptionem, qualiter formanda, nu. 162 p. 3.
Capitula circa matrimonij qualiter formanda. n. 231 p. 3. Capi-

I N D E X.

Capitula consanguinitatis qualiter formanda. num. 238. par. 3.
Capitula, quæ noua, & quæ vetera dicantur. num. 188. par. 4.
Capitula admiffa, quæ alijs non erant admittenda. nu. 9. par. 4.
Capitula alterius partis num sint admittenda post terminum transactum publicationis testium aduersarij n. 191. lit. H. in fi. p. 4.
Capitulum quodlibet per duos testes saltem probandum. nu. 84. p. 2.
Capientes aliquem in fragranti crimine, sunt testes idonei. Fol. pr. crim. in ver. item quod fuit capus.
Cap. fraternitatis de test. non habet locum in causa appellationis, etiam quod semiplene probatum sit. Bal. ad Spec. co. tit. de appel. §. fi. col. 13.
Carceratus an sit testis idoneus contra iudicem, sub nu. 117. lit. N. p. 4. vi. in 5. p. de Brac. Reg.
Carcerati testes, vi. inf. testes carcerati.
Cardinales super eorum testificatu non tenentur iurare. Marfil consil. 606. nec Princeps, quamuis apud Poptam Heroes iurare soleant.
Cardinalium fides, in verb. Episcopi.
Causa scienti, dictu testis iustificat. n. 16. & 21. p. 3
Causa adulterij est communis fori. n. 192.
Causa status pretiosior, & semper causæ cognitionem requirit. p. 5. ver. ceterum.
Causa in quolibet facto inesse præsumitur ab effectu. Menoch. de præsump. lib. 1. q. 19. idè qui negat tenetur probare. Alex. consil. 83. lib. 1. vid. inf. negas.
Causa fauorabilior attendi debet. n. 179. p. 2.
Causa orta inter militem, & subditum feudatarij, cognoscitur per iudicem feudatarij. n. 105. p. 5.
Causa contrarietatis, aut mendacij inter duos testes, qualiter cognoscenda. nu. 233. cir. prin. 4. p.
In causa propria nemo testis, & quomodo causa propria dicatur. lit. R. p. 4.
Causa, quæ inhumaniter dicat, irrationabilis est. lite ra H. p. 1.
Causa omissa in instrumento potest probari per testes. Bal. in l. generaliter. 7. q. C. de non nu. pecu.
Causæ summariæ, quæ dicantur. n. 289. p. 3.
Causæ requirentes altiore indagine, quæ sint. nu. 213. p. 4.
Causæ ciuiles non egent testibus ita idoneis, vt in criminalibus. n. 45. p. 5.
Causæ ciuiles, criminales, & mixtæ. n. 30. cū seq. p. 1.
Causæ ciuiles ardus, equiparantur criminalibus. n. 33. p. 1. num. 196. p. 2. & an plenissimam cognitionem requirant. nu. 93. p. 3.
Causæ graues duos testes requirunt loco vnius, num. 34. par. 1.
Causæ criminales maioris præiudicij ciuiliū. n. 39. p. 1. nu. 71. p. 3.
Caullare dicta testium non licet, sed modus interrogandi. nu. 136. p. 5. Cypol. caut. 43.
Cautela abundans non nocet. nu. 15. p. 2.
Cautela qua quis non possit cogi subire iuramentum calumnie. nu. 18. p. 4.
Cautela mala qua delinquens vtatur, ne de delicto iudicari possit. nu. 118. p. 4.
Cautela est, ne producantur multi testes singulares. nu. 136. p. 4.
Cautela qua didicistis testificatis testes produci possunt. nu. 191. p. 4.
Cautela qua rei citari possunt per præcepta pœnalia, non obstante statuto. n. 58. p. 5.
Cautela est, vt testis se subscribat, nam postea cogi non poterit ad iterum deponendum, nisi eis ostendatur eius primū examen. Boer. dec. 108. nu. 4. Sed

si aliter deponeret in secundo eius, quod deposuit in primo, de falso puniretur. Bar. in l. eos. C. de fals.
Cautela qua vti debent testes quando repetuntur ne incidant in pœnam falsi. n. 207. & 208. pag. 5. & nu. 172. p. 4.
cautela subditorum, vt petant lucem à domino suo gerendi officia indicaturæ in alienis dominijs in fi. vbi de mirabili effectu.
cautela ne testis deponat. vi. Cypol. caut. 4.
cautela est, vt tertius assistat depositioni testium in certis causis grauibus, & poderosis. secundū Abb. cap. quia propter de elect. Boer. decij. 1. nu. 51.
cautela adhibenda in examine socij criminis. lit. X. p. 4
cautela interrogandi testes. Cypol. caut. 43.
cautela ad conuincendum testem de periurio. Cypol. cau. 74. & cau. 27. ad fugiendā pœnā falsi. Cypol. c. 27.
cautela vt quis de falso puniatur. nu. 68. p. 3. sed vid. Boss. tit. de publ. process. nu. 38.
cautela qua testes iam examinati reuocentur iterum venire cogantur comparere, vt formari possit processus super subornatione. Aug. de malef. in vers. comparent dicti inquisiti. nu. 7
cautela est interrogare ab initio testem de causa scientiæ. lit. F. p. 3.
cautela ne quis obijciendo crimen contra aliquem teneatur actione iniuriarum i exceptio infamatoriæ.
cautela examinandi testes in causis arduis inf. testes plures.
cenfura Ecclesiastica quando testi comminatur. nu. 175. p. 5.
cæcus an testis sit idoneus & an iudex esse possit. p. 5. num. 140.
cæcus sit numero duarum personarum. l. prætor. §. tu ba. ff. de vi. bo. rapt.
citatio testium, & partis eorum præsentationem præcedere debet. & de vi huius citationis. num. 11. & seq. par. 5.
citatio partis non requiritur, quando testes examinantur in tortura. sub nu. 77. p. 3. in fi. & n. 149. p. 4. & quando est præsens vt in ver. item si eas p. 3.
citatio testium est de substantia. nu. 72. p. 3.
citationis forma. nu. 73. p. 3.
citatio nunquid causam continere debeat. n. 73. p. 3.
citatio oretenus quando & qualiter fieri possit. n. 76. parte 3.
citatio iuxta stilum, & loci consuetudinem fienda. num. 75. p. 3.
citatio quibus casibus non est necessaria in teste. nu. 77. p. 3. late Forc. concl. 43.
citatio vnica an sufficiat pro tribus, maximè quando statutum tres citationes requirit. nu. 24. p. 5.
citationes tres quando vnico peremptorio continentur. nu. 23. p. 5.
citatione vnica, an quis possit condemnari de iure. n. 27. p. 5.
citatio in dubio præsumitur. p. 3. in prin.
citatio partis, an sit necessaria, quando pars ipsa est præsens actui, pro quo erat citanda. p. 3. circa prin. nu. 77. p. ca.
citata parte ad producendum testes. si procrastinando, & dilatando non producantur testes iam nominati, quid remediij. p. 3.
ciues ruii conuocantes, et rurales differunt. n. 55. p. 2.
clausula, sola facti veritate inspecta. n. 86. p. 3. Mar. de ord. iud. diff. 9. nu. 34.
clausula citra animū iniuriandi operatur qd obijciens crimen contra testem, & non probans, non tenetur actione iniuriarū. C. la. §. si. q. 54. ver. caueant in fi.
clausula iustificatiua, quæ. n. 65. p. 5.
clausula, suppletes, quid importet. p. 5.

I N D E X.

- Clausula, ipso iure. nu. 117 p. 1.*
clausula summarie, & de plano, & de eius effectu. nu. 46. p. 3.
clausula, remota omni iuris solemnitate. nu. 72. p. 3.
clausula, non se astringens lit. A. p. 3.
clausula, admisi si, & in quantum, apud vital. trac. claus. libellorum. Marant. in eius prac. 6 p. ver. ap. pellatio. nu. 200.
clausula, salvo iure impertinentium, et non admittendorum. Cabal. Milleloq. 351 p. 2. Marant. e. 6. par. ver. positio. nu. 23.
clausula, suppletentes omnes defectus, non habilitat incapacem respectu persona, nec tolluntur ea quae sunt naturalia. Fel. in c. ex parte. & in cap. postulasti. de rescrip.
Clausula solitae in fine instrumenti quae sunt. p. 3. sub nu. 181. vers. & praedicta omnia, & an clausula in fine posita referratur ad omnia praecedentia late trad. Pore. conclus. 38 lib. 2.
clausula saluis inscriptis. ibidem vers. & quia est materia.
clausula visis testibus Spec. de sent. §. fi. col. 4. Felyn. post Butr. in c. licet causam. nu. 28 de prob.
clericus nondum in sacris constitutus, testimonium perhibens absque licentia superioris nunquid valeat eius dictum nu. 33. p. 4.
clericus an sine licentia possit testimonium perhibere coram laico p. 3. nu. 54 & quando efficitur irregularis. nu. 62. & an cogi possit. ibidem.
clerici, quamvis minores viginti ann. sunt testes idonei nu. 43. & quid in causa sua Ecclesiae. ibi. p. 1.
clericus etiam si testimonium perhibeat coram iudice laico tamen debet iurare in manibus iudicis Ecclesiastici nu. 54 p. 3.
clericus falsum dicens coram iudice laico, an si remittendus ad suum iudicem Ecclesiasticum puniendus. nu. 63 p. 3.
clerici degradatio a quo, & qualiter fieri debeat. nu. 63. par. 3.
clerici quibus ex causis degrad. nu. 64 p. 3.
clientulus an sit testis pro Patrocinate. p. 4. n. 28.
codicillus coram quinque testibus fieri sufficit. n. 62. p. 2.
cognito vno de contrariis, cognoscitur & reliquum. nu. 184 p. 2.
cognitum verè dicitur, quod per sensum visus inspiciatur. nu. 13 p. 3.
cognitio inter milites, & subditos feudatariorum in Statu Mediol. ad quem iudicem spectet. n. 105. p. 5.
cognitio iurisdictionis dum disputatur de ea inter maiorem, & minorem magistratum, vel praetorem feudatariorum, ad quem spectet nu. 111. p. 5.
collateralium primus gradus a Patre incipit. n. 236. parte 3.
collegium Magni Ducis Etruriae in ciuitate Pifarum. 188 par. 3.
collegii laudes D. Ianuensium, & ibi multa in materia statutorum, circa iuriconsultos a nu. 47. vsq. ad nu. 48 p. 1.
collegio Doctorum magis expedit habere viros doctos, quam nobiles, & ignaros. d. nu. 47. lit. O. p. 1. inf. in ver. Reip. Guber.
Inter Collegia Gubernatorum Reipubl. & Iuriconsultorum multum differt. ibid.
collegia, quae non possunt condere legem, nec etiam legem interpretari possunt. nu. 47. lit. V. p. 5.
collegia DD. Ianuensium Iuriconsultorum, & de eorum Statutis, & de filiis Notariorum quo ad ingressum collegii ibi.
collegium ex tribus personis constare ibi.
coloni, Massarij, & similes, an sint testes idonei, numero 22. p. 4. Viu. comm. op. in ver. coloni.
Communis vsus loquendi qualiter probetur. li. Z. p. 5.
communis vsus loquendi praefertur propriae significationi etiam in testibus. Matth. 102. n. 19.
communis vsus loquendi probandus. Euerar. in loc. 8. cir. fin. Matth. sing. 102. nu. 19.
concordia inter partem, & testem an fieri possit. Bar. & Doc. in l. 1. §. creditum si ccr. pet.
concordia testium qualiter fienda, & quando est compatibilis. nu. 178. & 179. p. 4.
concordia testium debet fieri secundum eorundem intentionem, aliter diceretur extorquentio. Anchar. consi. 191. Rom. consi. 301. Oldr. conf. 168. dummodo versetur circa subiectam materiam. ar. l. si vno anno ff. locat.
Concubinarij an testes sint idonei. p. 4. lit. F. n. 68.
concupina, pro concubinario an sit testis. n. 61. p. 4.
conclusio causae quando facta esse dicatur. n. 150. p. 2.
conditio, seu qualitas in teste, q. esse dicatur. n. 76. p. 1.
conditiones in teste quo tempore inesse debeant, vt habilem illum reddant. nu. 84. p. 1.
conditiones malae, quae testem repellunt. n. 86. p. 1.
confessio, quae dicatur in 5. par.
confessio est probatio probata sub nu. 63. p. 3.
confessio creditoris de recepto, quinque testibus probatur contra negantem propriam confessionem. num. 21. par. 2.
confessio facta absente parte, impugnari potest. num. 105. p. 3.
confessionis praetextu secreta amici sciens an cogatur reuelare. nu. 5. p. 1.
confessor an, & quando tuta conscientia possit reuelare delictum. ante nu. 60.
confessioni suae, quando quis possit contrauenire. lit. N. par. 3.
confessio sine inditijs an valeat. n. 135. p. 2.
confessio spontanea iuncta cum querela, an sit sufficiens sine inditijs ad condemnandum. n. 135. p. 2.
confinita qualiter probanda. nu. 30 p. 3. Masc. de prob. conclu. 392. vol. 1.
confrontatio quem pariat effectum. n. 214. p. 5.
confrontatio rei, & testis quando fieri debeat. num. 209. p. 5.
confrontationes fiunt iisdem modis quibus ab initio processit primum examen. nu. 216. p. 4.
congregatio sit etiam duobus personis. Luc. c. 24.
congregati contra officialem durante officio, non probant contra eundem tempore syndicus. par. 4. & seq. & de Brac. Reg. in 5. par. nu. 258.
coniectura quam probationem faciat. n. 95. p. 3.
coniectura vna, aliam tollit. ibi.
coniectura in vltima voluntate probatur per testes. Bald. & Salyc. in l. quoniam. C. de impub. & alijs substitut.
consanguinitas qualiter probetur. nu. 232. p. 3.
consanguinitatis probanda practica nu. 234 p. 3.
consanguinitatem qualiter capitulari, & articulari oporteat. nu. 2. & 8 p. 3.
consanguinitas ad duplicem effectum probanda. nu. 233. p. 3.
consanguinei an testes pro, vel contra sint idonei. nu. 51. par. 3.
consensus ex verbis praesumitur. n. 199. p. 3.
consentire an videatur, qui tacet. n. 200. p. 3.
conspiraciones regulariter prohibentur in vesicu. conuenticula.
consuetudo examinandi testes didicisti testificatis non tenet. Clem. fi. de test. glof. in c. per tuas eo. & Felyn. in c. fraternitatis. nu. 86. eo.
consuetudo approbata tenet. n. 63. p. 1.

I N D E X.

- Consuetudo, quæ non est contra bonos mores serua-*
tur. nu. 5. p. 2.
Consuetudo, stylus, & obseruantia, quando teneant,
& quando non. nu. 7. & 10. p. 2.
Consuetudo quo ad numerum testium. nu. 8. p. 2.
Consuetudo per inspectionem instrumenti, reddit pro-
bationem notoriam. nu. 9. p. 2.
Consuetudo addere, & detrudere potest solemnitati-
bis iuris. nu. 156. p. 2.
Consuetudo vnius loci potest esse bona, quæ in alio lo-
co mala dicitur. nu. 90. p. 4. & de Brach. Reg. in 4.
par. sub nu. 84.
Consuetudo formandi inquisitiones, absq; inditijs non
tenet. nu. 97. p. 1.
Consuetudo generalis probatur per testes singulares.
Petr. Raue. de consuet. col. 22. versi. querit. Roc. de
Curt. eo. tract. nu. 620. Masc. de prob. conclu. 423.
& seq. vol. 1.
Consuetudo non valet quod credatur testibus ma-
lam rationem reddentibus. p. 3. lit. F.
Constit. Mediol. in titu. de pen. §. homicid. & declar. nu.
153. p. 3. & ad §. de sent. tit. de accus. num. 283. p. 3.
Contesses quando testes dicantur. in ver. testes conte-
stes. & Cur. de test. conclu. 12.
Contrariorum vnius positio, sequitur alterius remo-
tio. nu. 179. p. 2.
Contrarietas testium medicina torturæ purgatur. n.
150. inf. Modica contrarietas.
Contractus debet continere testes rogatos. nu. 71. p. 2.
Contractus excedens quinq; libras auri, quinque te-
stibus muniri debet. nu. 15. p. 2.
Contumax prouocat contra se iura. n. 140. p. 2.
Contumax à statuto an tanquam infamis repellatur
à testimonio. Felyu. in c. super eo. de test. Maran. de
ord. iud. p. 6. ar. 1.
Contumacia accusata parti est intimanda. n. 13. p. 4.
Contumacia est delictum, & aggravat delictu prin-
cipale. nu. 141. p. 5.
Contumacia facit inditium ad torturam. Marf. prac.
§. diligenter. nu. 136. & de Brac. Reg. par. 2.
Conuenticula sunt ipso iure prohibita. Masc. de prob.
concl. 450. Boss. de vnioni. & conuen. text. in l. 3. C.
de sum. tri. & fi. Cat.
Conuenticula probantur per complices, in ver. socius
criminis. Marf. prac. §. 1. n. 6. & 7.
Conuictus testis quando dicatur, in ver. reper.
Copia inditorum quibus danda, & quibus deneganda.
num. 123. p. 4. & 217. vbi de copia diuersarum
rerum danda, vel non.
Copia testium in causa subornationis incidenter, an
danda sit. p. 4.
Copia interrogatoriorum, et quorundam actorum non
datur. vbi multa. ca.
Copia attestationum non detur nisi prius soluta mer-
cede. p. 4.
Copia articu. qualiter danda. n. 138. p. 5.
Copula carnalis qualiter probetur, præsertim in Re-
gno Neapol. modo ridiculoso. nu. 231. p. 4.
Copia an inuito aanda sit. de Br. Reg. in 5. p.
Correlatiuorum eadem est dispositio. nu. 188. p. 5.
Correctionis causa allegari debet à teste, qui vult se
corrigere. n. 171. & 172. p. 4.
Corruptus testis. p. 4. n. 91. inf. testis corruptus, et qui
probant corruptelam. nu. 117. ea. p. 4. & de poena.
p. 5. nu. 171.
Corruptus testem vt taceat veritatem si est tertius
eadem poena tenetur, ac si esset pars ipsa quæ testē
corruptum produceret; supra corruptus testis. Cl.
§. falsu. ver. subornans. Bertaz. cons. cri. 218. vo. 1.
Credere testib. hinc inde quo index debet. p. 4. n. 180.
Credere ad iudicem spectat, & non ad testem. num.
147. p. 5.
Creditor pro debitore an testis sit, & è contra num.
112. p. 4.
Creditorum qualiter per testes probetur, in ver. testes
creditorum. Masc. de prob. concl. 458.
Crimina testium in specie, & concludenter probari de-
bent, nu. 221. p. 4.
Crimen les. Maiesl. quando, & à quibus committa-
tur. nu. 40. p. 1.
Crimen au per instrumenta probari possit, & in con-
spiratione dicitur q. sic. Bal. de Vbal. prac. titu. de
prob. q. 1. Masc. conclu. 460.
Criminum probatio, quæ sufficiat. Masc. conclus. 460.
& 461.
Curatores, tutores, et huiusmodi an sint testes idonei.
num. 28. p. 4.

D

- D**ammum testis an emendare teneatur ei cui
 per eius dictum minus verum præiudicauit.
 Fel. in c. Canonum statuta. nu. 42. de constit.
 Damnum ob latam culpam in errore consistens emē-
 datur, secus si consistat in obliuione. ibi. & infra in
 ver. error.
 Damnum datum probatur per euentiam rei. n. 93.
 p. 3. item per camparium, vel per testes. ibi.
 Ad damnum probatum per rei euentiam, vel canō-
 parium, iuxta statuta agit ad simplum. si per te-
 stes ad duplum. Azo. in sum. C. ad leg. aqu. n. 38.
 Debitor pro creditore, & e contra, an sint testes ido-
 nei. nu. 112. p. 4.
 Declaratio quæ sapit dispositionem non admittitur
 nisi facta in testamento vel codicillis cum suis so-
 lemnitatibus. p. 2. n. 79. lit. Z.
 Decuriones licet minores 20. annorum, sunt testes
 idonei. nu. 45. p. 1.
 Decretum Mediol. de maiori Magistratu. n. 101. p. 5.
 Deductum vnum, et aliud probatum, an faciat diuer-
 sum ius. Cpp. de ser. urb. præd. inf. in ver. locus.
 Defectus in persona testium quo tempore noceant.
 nu. 25. p. 4.
 Defensiones semper reis danda. nu. 211. p. 5. quid te-
 stibus torquendis, distingue. p. 5.
 Defensionum terminus non debet esse angustus. nu.
 212. p. 5.
 Defectus in teste etiam minimus impedit semiple-
 nam probationem. p. 4. nu. 35.
 Defensio testi danda contra quem adsunt inditia tan-
 gentia defectum personæ. ibi. & Boss. in titu. de tor-
 tur. test. num. 38. Bartol. in l. vnus. §. testes. ff. de
 quaest. & inf.
 Defensio per copiam inditorum ante torturam dari
 an debeat, ne intentio fisci destruat. Clar. §. fi. q.
 28. ver. solet.
 Defensionis causa factum aliquid fuisse, probandum
 est. nu. 251. & lit. C. p. 3.
 Defensio cum moderamine inculpatæ tutelæ, quan-
 do facta dicatur ibidem.
 Defensionis causa valde fauorabilis. nu. 252. p. 3. &
 lit. C. ca.
 Defensio vnius, an alteri profit. nu. 79. p. 5.
 Defensionis, quando renuntiari possit. numero 72.
 parte 4.
 Definitio probationis quæ fit per testes. p. 3. & ibi no-
 ua authoris definitio.
 Desuictus etiam testimonium perhibere quomodo
 dicatur. Marfil. prac. §. diligenter. num. 181. Gen.
 cap. 4.

I N D E X!

- Delegatus pro examinandis testibus, an possit substituere, lit. Q. p. 5.*
- Delictum, seu de delicto, ante omnia constare debet. nu. 104. & seq. p. 2.*
- De delicto quando constare dicatur. n. 107. p. 2. n. 155 p. 5. & per que probandum. Masc. concl. 498. vo. 1.*
- De corpore delicti constare debet, et quod scelere quis fuerit interemptus. Boss. de delict. in prim. ubi vid.*
- Delictum a qualitatibus grauat. n. 134. p. 4.*
- Delictum quando probatur enorme, non reprobat. testes. nu. 217. p. 4.*
- Delictum an probetur per famam. p. 2. versic. postremo, & an eo probato, sed diuerso tempore cesset accusatio. Cep. de ser. vr. prad. tit. quando, & qualiter ser. amitt.*
- Denunciator super denunciam non potest ferre testimonium. Masc. concl. vol. 1. secus si iudex procedit per inquisitionem. Sal. in l. ea quidem. C. de accusa. Ang. de malef. in ver. ad denunciam. col. 5. et Far.*
- Depositiones testium stant in causa scientie. n. 16. p. 4.*
- Depositiones testium, quales sint, tempus iuramenti attenditur. nu. 48. p. 5.*
- Depositio testis, prout in cedula non valet. p. 5. in fi. et facit Carpa. super statu. c. 86.*
- Desistentia. infra in ver. insistentia.*
- Dicta testium non licet cauillare, nisi ad bonum. nu. 136. par. 5. intellige circa ordinem, non autem quod ad substantiam.*
- Dicta testium qualiter, et quando impugnanda. n. 119. p. 4.*
- Dicta testium in actis ad vnguem scribenda sunt. nu. 128. V. est. in sua prac. c. 16. p. 4.*
- Dicta testium minus legitime recepta, an de consensu partium pro legitimis habeantur. in versi. testis debet examinari.*
- Dicta testium potius sunt impropranda, quam destruenda, & ad concordiam, & compatibilem interpretationem reducenda. nu. 137. p. 5.*
- Dicta testium in actis redacta deberet a Notario iterum legi de verbo ad verbum ipsi testi, antequam ab examine discedat. nu. 196. p. 5.*
- Dicta testium ante litis contestationem, quam vim habeant. nu. 240. p. 5. & an possint edi. lit. i. p. 5.*
- Dicta duo contraria quando non valeant. n. 152. p. 4.*
- Dicta testium deperdita, an per alios testes probari possint. Bar. de test. n. 11. ubi dicit quod sic. sup. in ver. sic. attestaciones.*
- Dicta duo contraria ambo cum tortura, cui magis standum. nu. 155. p. 4.*
- Dicta testium ad aeternam rei memoriam examinatorum, quando vim habeant. p. 3.*
- Dicta testium regulariter referuntur ad factum, & non ad ius quod ex facto oritur. ibid. & no gl. in l. stipulatio. §. hij quoq; de verb. oblig. Anch. consil. 248. ad pradicta. nu. 6.*
- Dictum impuberis an sit inditium sufficiens. n. 26. p. 4.*
- Dictum unius testis an sufficiat. nu. 29.*
- Dictum unius testis an sufficiat ad torturam. n. 119. p. 2. & an ad condemnandum. n. 131. p. 2.*
- Dictum unius testis speciale est q. valeat. n. 134. p. 2.*
- Dictum unius testis quando plene probet. num. 135. p. 2. n. 91. p. 4.*
- Dictum illud magis attenditur, per quod delictum excluditur, quam illud per quod concluditur: & hoc in paritate. nu. 178. p. 2.*
- Dictum proximum attenditur, & non remotum. nu. 192. p. 2.*
- Dictum testis fundatur in intellectu. nu. 17. p. 2.*
- Dictum testis, vt valeat, multa requiruntur. numero 37. p. 3.*
- Dictum testis sine iuramento, quibus casibus valere possit. numero 48. p. 3. & numero 80. par. 5.*
- Dictum testis debet esse aptum, & congruere negotio super quo deponit. nu. 89. p. 3.*
- Dictum testis sine ratione an valere possit. p. 3.*
- Dictum testis sine iuramento, an de falso redargui possit. nu. 10. p. 4.*
- Dictum testis variatum in diuersis instantijs, quodnam attendendum. n. 145. p. 4.*
- Dictum testis cum iuramento praeualet dicto sine iuramento. nu. 146. ea. in eodem subiecto, & diuerso tempore. fallit in Principe, & Cardinalibus. supra Cardinales.*
- Dictum testis obscurum, pro non dicto habetur. p. 4. lit. F. Add. ad Fel. in c. Canonum statuta, sub nu. 42. lit. B. de Constit. ubi est p. nibile.*
- Dictum vnum cum tortura, alterum sine tortura in personis vilibus, infamibus, contrarijs, et inter duo iuramenta existentibus: praeualet illud, quod est cum tortura. inf.*
- Dictum cum tortura a persona vili non praeualet dicto illius, cui creditur sine tortura. vt inf.*
- Dicta duo in tortura, vt l. extra torturam inter eadem personas, praeualet posterius. num. 118. par. 4. & par. 5.*
- Dictum illud quod est magis fauorabile, et magis verisimile attenditur. Idem si est magis proximum. nu. 153. p. 4.*
- Dictum proximum dicitur directum, & dictum remotum dicitur obliquum. nu. 192. p. 2.*
- Dictum unius testis imperfectum, an conualidetur per dictum alterius testis perfectum. num. 43. p. 5. Ro. consil. 200. nu. 8. pulchre Misung. obseru. 99. cet. 2. & etiam Alex. consil. 13. n. 19. lib. 1. Paris. consil. 15. vol. 2. infra testis.*
- Dictum morientis an faciat inditium ad torturam: dua sunt opiniones, de quibus per Mars. prac. §. diligenter. nu. 117. vid. de Br. Reg. p. 3.*
- Dicto morientis viri probi credendum est de Brach. Reg. p. 3.*
- Dictum testis mortui legitur teste viuo loco repetitionis. lit. E. p. 5.*
- Dictum testis a solo iudice receptum, debet ab ipso teste subscribi, vt fidem legitimam faciat. n. 36. p. 3.*
- Dictum testis sub vnica oratione, seu super vno capitulo tantum, non potest pro parte acceptari, pro parte non, nisi in separatis. & diuiduis. Bald. in c. cum dilectum. col. vlt. de consuet. Cabal. Milleloq. 162. & 246. p. 1.*
- Dictum vtile, an per inutile vitietur. vi in ver. vtile.*
- Dictum testis non nocibile, an sit p. nibile. Clar. §. falsum. versic. item excusatur. ubi in fine concluditur, saltem poena extraordinaria puniri. dic. vt in versic. poena.*
- Dictio, vsque stat exclusiue. n. 195. p. 4.*
- Dictio incontinenti, quid importet in materia probationum. nu. 200. p. 4.*
- Didicistis testificatis, etiam partibus consentientibus testes recipi non debent. n. 184. p. 4. & cantela qua adhuc recipiantur sub nu. 190. p. 4. Forc. conc. 39.*
- Didicistis testificatis terminus qualiter intelligi debeat. nu. 182. p. 4.*
- Dies termini an, & quando computetur in termino. nu. 194. p. 4.*
- Diem instantiae, aliud est calculari ad cognoscendum an instantia sit perempta, aliud est petere quod instantia declaretur perempta. n. 146. p. 3.*
- Die feriatia non licet solemniter iurare. num. 55. par. 3.*
- Dies Natalis quando, & ad quem finem attendendus par. 1. sub nu. 47. lit. V.*
- Dies datae an praesentationis in alio Reper. Diffe-*

I N D E X.

- Differentia inter testes viles, & infames. nu. 92. p. 4.*
Differentia inter vacillare, & variare. nu. 141. p. 4.
Differentia inter agnatos sublata. par. 2. nu. 79. lit. O.
Difficultas probationis permittit admittendas esse probationes minus integras. p. 5. in princ. cir. princ. Hieron. de Monte de fini. regun. c. 50. n. 9.
Dignitas annexa officio facit recedere à regulis iuris communis. nu. 42. p. 1.
Dilatio qualibet quot dierum regulariter danda. nu. 29. par. 5.
Dilatio à iudice dilatari, & coarctari potest. numero 30. par. 5.
Dilatio qualibet est communis, tam actori, quam reo. nu. 34. p. 5.
Dilatio potest à iudice assignari reo longior, quam actori. nu. 34. p. 5.
Dilationes quot dari soleant ad probandum, & quot productiones probationum. n. 16. & seq. p. 5.
Dilationes quando dilatari liceat. nu. 39. p. 5.
Dilationes in criminalibus causis, quot concedantur actori, & quot reo. nu. 26. p. 5.
Dilationes pendente ad contradicendum, testes examinari non possunt quia officium iudicis interim qui escere dicitur. l. siue pars vbi Barto. C. de dilat. Caualc. resp. 95.
Dilationis termino finito testes repeti possunt, qui si dicunt deponere vt alias. valet secundum Marsil. in l. eos. ad leg. Cor. de fals. Caualc. resp. 93. inf. repetitio.
Dilationes pendente quando terminus non currit. Mis. sing. obier. 99. centu. 2.
Diligentia qualiter probanda. sub nu. 268. p. 3.
Dispensationis causa merita personis tribuuntur. p. 1. lit. H.
Discussio bonorum fienda per duos officiales publicos. idem de ea facientes. Bar. in l. si persecutione. & in auth. hoc si debitor. C. de pign.
Doctor minor annor. 20. est testis idoneus. n. 47. p. 1.
Doctor iuris appellatur clarissimus ab imperatore. numero 95. p. 5.
Doctor, ratione excellentie (licet minor) praefertur in Magistratibus nu. 47. p. 1.
Doctor de Doctore natus praefertur ibid.
Doctorem, & Gubernatorum differentia. numc. 47. lit. T. p. 1.
Doctor quando militi praefertur. eo n. lit. V. p. 1.
Doctor qui publicè viginti ann legi, appellatur Illustri. lit. D.
Doctor aliunde doctoratus, vel forensis, an aduocare possit extra eius Prouinciam. lit. F. p. 1.
Doctoratus per testes publicari potest. lit. H. p. 1.
Dominium directum quomodo probetur. nu. 173. & quomodo utile. n. 175. p. 4.
Dominium sine traditione non transfertur. nu. 157. & an ex possessione. n. 178. & quibus modis intenditur. nu. 179. p. 3.
Dominium quinque modis probatur. lit. G. p. 3.
Dominium quomodo p. x. nu. 152. p. 3.
Dominium difficilis probationis. num. 153. p. 3.
Dominium in solidum quomodo probandum. lit. H. an solutione onerum. nu. 158. an per famam. 174. p. 3.
Domestici an testes sint idonei. nu. 22. p. 4. & 59. lit. T. p. 4. inf. in ver. testis domesticus.
Domesticorum fides quanta sit. nu. 29. p. 1. Mascard. de prob. concl. 534. vol. 1.
Donatio causa mortis coram quinq; testibus fit. nu. 63. & an magis aequiparetur contractibus, quam vltimis voluntatibus. nu. 72. p. 2.
Donatio inter virum, & uxorem, quare prohibita sit. nu. 55. p. 4.
Donatio per duos testes probari potest, qui praesentes fuerint. Masc. de probat. conclusi. 563. vol. 1.
Donator pro Donatore, non est testis idoneus. Tiraq. de retract. in praesat. nu. 26.
Dos sine matrimonio esse non potest, quo ad privilegia. nu. 230. p. 3.
Dos per testes probatur licet summam excedat, & in probanda Dote, admittuntur frater, mediator, pro xeneta, & etiam mulieris iuramentum in dubio. Masc. de prob. conclu. 169.
Duces militiae quomodo iuuare soleant. nu. 51. p. 3.
Duo imperfecta non coniunguntur, ad conficiendum vnum perfectum. nu. 123. p. 2.

E

- E**cclesiasticus Iudex. inf. Iudex Ecclesiast. Ecclesiastica immunitate non gaudet qui animo delibato delinquit. nu. 257. p. 3. late de Bra. Reg. p. 1. vbi casus plures quibus immunitate Ecclesiae non gaudent delinquentes.
- Effrenata testium multitudo, quae dicatur. n. 146. p. 2.*
Effusio sanguinis à caduere fieri solet in conspectu homicida. de Br. Reg. n. in 3. p. Mars. praes. diligenter. num. 181.
Effigie bona, vel mala inditium bonum, vel malum facere non est tutum. de Br. Reg. par. 3.
Egregia persona, quae dicatur, & de eius privilegio. n. 89. & 91. p. 5.
Egregia persona suspicionem caret. lit. L.
Electio officialis nunquam per testes probari possit. Caualc. dec. 1. & in reper. in verb. officialis. p. 1.
Emergens dicitur quando disputatur super admissione, vel non admissione. nu. 156. lit. 1. p. 4.
Emphiteosis probatur per testes, si scriptura erit perdita. Masc. de prob. concl. 6. 4. n. 7. vol. 2.
Emptio probatur per testes, idem Masc. conclu. 100.
Emptor non est testis idoneus pro venditore in 4. par. & Tiraq. de retract. in praesat. nu. 26. quando non facit fructus suos. p. 3. nu. 181.
Episcoporum, & aliorum Praelatorum magnae classis accusatio quot testibus probanda. n. 42. p. 2.
Equites religionis s. Stephani. & eorum mores. num. 47. lit. C. p. 1.
Aequitas factum, & veritatem attendit non autem ordinem Prioritatis aut posterioritatis. p. 3. num. 181. ver. & ideo Dixi.
Aequitas quando locum habet, & quando Rigor sit pra. latissime in alio Reper.
Error notarius, an nocet paribus. p. 3. sub n. 181. per to. & ibi & si notarius vbi si plus dicitur quàm scriptum.
Error communis testem habilitat. n. 79. p. 1.
Error solemnitatis, & error voluntatis, quot testibus, uterque probetur. nu. 68. p. 2.
Error in teste, & in notario, est lata culpa. nu. 170. p. 5. Fel. in c. canonum Statuta. nu. 42. de constit.
Error quando incontinenti censeatur correctus ibi. & nu. 146. p. 4.
Error omissa solemnitatis in testamento quomodo probetur. nu. 81. p. 3.
Errorrem suam corrigere quando testis possit. nu. 146. lit. R. p. 4.
Error in specie probandus, & in specie allegandus, & non in genere. Masc. de probat. concl. 347. n. 47. vol. 1. Doct. in l. error. ff. de iur. & fac. igno.
Erroris excusatio debet esse probabilis, & verisimilis. Masc. de probat. concl. 538. Bertax. consil. 103. litera C. dixi late in tract. de Brach. Reg. vide Por. concl. 11. lib. 2.
Erroris excusatio est prouenientis à debilitate memoriae, vel ab ira. Masc. de probat. concl. 650. n. 5. & 6. & de Brach. Reg.

I N D E X.

- Aetas per testes probari potest in 3. par. & Masc. conclu. 668. & 678 nu. 136.*
- Examinatio testium debet fieri secreto, & in iudicio coram iudice, & non extra num. 89. & 90. p. 5 nisi iudice mandante. nu. 72. p. 5.*
- Examinatio testium in causa criminali alteri committi non debet. nu. 120. repetitio vero committi potest. p. 5 nu. 118.*
- Examinatio testium per litteras subsidiales facta, sub sigillo est remittenda. p. 5. Bar. in l. cum ab initio cir. si ff. quem test. aper. & lit. R. p. 5.*
- Examinis termino pendente coram alio iudice, an interim coram iudice causa altera pars possit suos testes examinare nu. 122. lit. R. p. 5. lit. L. ea.*
- Exceptio emergens qualis sit, & quod incidens dicitur. Pacia. de prob. c. 58. lit. 1.*
- Exceptio ad necessariam defensam, quando, & quomodo probanda nu. 251. p. 3. Gomez. var. resol. tit. de hom. nu. 20. cum seq.*
- Exceptio inimicitia statim probanda est. num. 204. parte 4.*
- Exceptio una probata ex pluribus exceptionibus deductis contra testem, si est sufficiens ad repellendum eum, de ceteris curandum non est. num. 22. parte 4.*
- Exceptio ob defectum personae ab initio non probata, an postea rejiciatur. nu. 76. & quibus casibus non admittitur. nu. 73. p. 5.*
- Exceptio notoria non eget probatione. nu. 79. p. 5.*
- Exceptio infamatoria non probata, an faciat quem teneri actione iniuriarum nu. 219. lit. M. p. 4.*
- Exceptiones necessarii, & liquide probandas esse specificet, & concludenter. nu. 26. 4. p. et numero 197. eadem.*
- Exceptiones, quae parte instante repellunt testem, sunt incontinenti probanda, nu. 199. p. 4.*
- Exceptiones altiore requirentis indaginem, in fine litis reservanda, nu. 210. & 212. p. 4.*
- Exceptiones testium, quae probatione non egent. n. 74. p. 4. ea. & ibi, quae friuola sint.*
- Exceptiones tanquam friuola, quae rejicienda sint. numero 75. p. 5.*
- Exceptiones testium qualiter, & quando sint probanda. num. 231. 232. parte 5. & 140. & in 4. parte, per totum.*
- Exceptionum probatio quando ante publicationem testium fieri debeant nu. 206.*
- Exceptione pendente an examen testium impediatur. p. 4. nu. 208.*
- Excipi potest contra testem ad duplicem dictum. 107. ver. & ad duplicem.*
- Exceptionibus ut locus sit, quae requirantur in practica. nu. 232. lit. L. p. 5.*
- Excellentia personae qualiter probetur, nu. 49. p. 2.*
- Excellentia virtutum, quae commoda praesert, n. 47. cum plur. seq. p. 1.*
- Excommunicatio in causa civili probatur per unum testem, cum iuramento partis. Masc. conclu. 702. volum. 2.*
- Excommunicatus ad cautelam absolutus, an sit testis idoneus. lit. G. n. 19. p. 4.*
- Excommunicatus absolutus tantum pro testimonio ferendo, post depositionem adhuc remanet excommunicatus nu. 20. p. 4.*
- Excusatio non petita dicitur accusatio manifesta. & Excusatione petita, & non se defendens, sed tacens in criminalibus sibi praedicit. Mars. pract. §. diligenter. nu. 134. fallit si petitio sit impertinens.*
- Excusatio deducta debet esse in specie, & non in genere allegata, & concludenter probata. Masc. conclu. 538. Bertazol. conf. 103. lit. c.*
- Excusatio quod ad necessariam defensam quis fecerit, qualiter articulanda, & probanda, n. 151. p. 3. sup. defensio necessaria.*
- Executio sententiae quibus ex causis impediri possit. parte 5.*
- Excusatio testis quid profit, latè de Brach. Reg. par. 3. ubi materia excusationis explicatur.*
- Excusatio socij criminis inter vivos ibidem, & Angel. consi. 308. incip. Christophorus.*
- Excusatio socij criminis in articulo mortis. eo. trac. Brac. Reg. & per Mars. pract. §. restat.*
- Exemplum alicuius privilegij qualiter exemplandum. Spec. de fid. instr. §. 3. per tot.*
- Exercitium Patris vili. inf. Patris.*
- Executio civilis non debet fieri in statuis erectis in honorem debitoris. p. 5. nu. 241.*
- Expresse probato, utique tacitum probatum esse dicitur. nu. 49. p. 2.*
- Expense testibus de longè venientibus, à quo solvenda. nu. 124. & 126. lit. S. p. 5.*
- Expense iudicis, ac Notarij, & aliorum officialium, à quo subministranda. nu. 124. p. 5.*
- Expense factae in prima instantia veniunt sub conditione factae a iudice appellationis, quando dixit victum victori condemnamus, nisi appareat iustam causam litigandi habuisse. Assi. pract. §. 32. cap. 2. ampliat. 7. num. 1. qui limit. 1. sublimit. 5. num. 2. remissive ait, quando quis iustam causam litigandi habuisse dicitur. sed D. Menoc. de arb. cas. 177. per tot. plures causas recenset, videlicet, quando quis opinionem vnius doctoris estimationis habet, item in opinionum varietate. item qui semiple ne probavit, etiam ex testibus reprobat, etiam si extrajudicialiter aliter dixerint item qui à fide dignis audiuit sibi licere, addo quando scripturas reperit per quas, aliquod ius defuncto, cuius est haeres sibi competere apparet. l. qui in alterius de reg. iur. item mandatum superioris item antiquitas tēporis, item causa iuris sui tuendi agitur adversus alterius ius, & quia plura sunt negotia, quam vocabula ideo relinquuntur arbitrio iudicis, ut ait Assi. loco cit.*
- Expensarum miscellanea ibidem p. 5.*
- Exploratores qui & quale premium debent habere. p. 5. nu. 227.*
- Extimatio rerum qualiter fienda in utensilibus, & mobilibus. Afflict. de feud. p. 3. & 214. Masc. de probat. conclu. 656.*

F

- F**acta pro quibus lex praesumit, neganti incumbit onus probandi. nu. 122. p. 4.
- Facta regulariter non praesumuntur nu. 108. p. 3.
- Facta pro infectis haberi non possunt. nu. 36. & 160. pagina 2.
- Factum hominis non aufert dispositionem legis. nu. 88. par. 1.
- Factum mentem declarat. n. 201. p. 4. & testis non narranti factum non creditur. Cabal. milicloq. 370. parte 1.
- Facultas testes producendi non est angustianda. nu. 144. p. 2. & p. 4.
- Falsitas tria essentialia requirit. n. 68. p. 3.
- Falsitas qualiter probanda nu. 161. & per quos probanda. p. 3. nu. 126.
- Falsitas per mendacium concluditur. nu. 79. p. 4.
- Falsitas an semper damnabilis. Vm. com. op.
- Falsarius non nisi legitimis probationibus puniri potest. nu. 68. p. 3.
- Falsum circa accessoria dicens, non punitur. n. 69. p. 3.
- Falsi

I N D E X.

- Falsi poenam euadit, qui falsum sine dolo dicit.* numero 70. p. 3.
- Falsi poena quibus casibus euitetur.* nu. 65. p. 3.
- Falsi criminis accusatio durat ann. 30. nu. 71.*
- Falsi cognitio contra testem tantum, an vtiq; noceat parti.* p. 5.
- Falsi cognitio ad illum spectat, coram quo falsitas fuit deducta.* p. 3. nu. 60. cum seq. & nu. 70. & vi.
- Fariuac. omnino de test. q. 80. opp. 35. num. 32. vbi infert ad fidem quam testis in scriptis facit, & eam non valere dicit.*
- Falsus in vno an sit falsus in totum, sub nu. 69. & numero 152.*
- Falsi testis poena ordinaria, quae dicatur.* p. 3. versi. & de iur. commun.
- Falsi cognitio an impediatur sententiam super principali in ver. sententia.*
- Falsi testis cognitio appellatur incidens criminale.* p. 3. ver. & quo. & non impeditur in causa civili, quo minus non procedatur. *ibidem.* vi. in *prac. de Brach. Reg. p. 1. car. 11. vbi add.*
- Falsi cognitio ad duplicem effectum.* sub nu. 65. lit. h. parte 3.
- Faliti, & exules, quo ad forum pari passu ambulant.* in fi. nu. 165. p. 3. lit. d.
- Fama bona probata vno tempore, & mala alio tempore quantum harum praeualeat.* nu. 102.
- Fama mala quomodo purgari possit.* *ibidem.* & *Casso.* de indit. nu. 7. & *Clar.* q. 21. ver. 1.
- Fama tribus testibus probatur.* n. 103. p. 4. fallit si per statutum aliter caueatur, ut *Mantux.* sub rubr. de probat. vbi quatuor testes requiruntur, *Florentiae* qua probanda.
- Fama an per vnum testem aliquando probetur.* nu. 128. & 130. p. 2. qualiter probat.
- Fama quotuplex.* nu. 129. p. 2. nu. 28. p. 3.
- Fama quando est sufficiens inditium.* n. 27. p. 3.
- Fama quando semiplenam probationem faciat.* num. 103. p. 3.
- Fama quando non dicatur vana vox populi.* nu. 210. parte 3.
- Fama publica probatur per auditum alienum.* numero 159. p. 5.
- Fama an probetur delictum.* versi. postremo. p. 2. vbi multa miscellanea.
- Familiae appellatione, qui veniant.* numero 22. lit. h. parte 4.
- Familiares testes qui sunt.* nu. 22. & 23. p. 4.
- Familiares, idest Curiales Principum.* *ibi.* lit. L. p. 4.
- Famuli an sint testes idonei.* *ibidem.* p. 3.
- Fatuus an sit idoneus testis.* nu. 19. p. 4.
- Femine non admittuntur in testimonium, fallit.* nu. 56. 60. & 62. cum seq. p. 1.
- Feminae, quando sunt viripotentes.* numero 14. parte 1.
- Feminae cur citius pubescant.* n. 15. p. 1.
- Feminis quibus casibus magis credendum, quam masculis.* nu. 64. p. 1.
- Feminae in vltim. volunt. quando testes esse possint.* nu. 72. p. 1.
- Femina pro masculino habita, an testimonium eius valeat.* nu. 74. p. 1.
- Feudum nouum probatur per partes curiae, non sic antiquum.* *Mascard.* de probat. conclu. 769. & 942. volum. 2.
- Fictio fictionis inf. praesumptio praesumptionis.*
- Fides, vbi non est iustitia, cessat.* n. 108. p. 1.
- Fides est fundamentum nostrae salutis.* num. 105. & 109. par. 1.
- Fides testimonij diuidi non potest.* p. 3. nu. 70.
- Fides de fide fidem non facit.* in versi. *Tabellio.* & in versi. *testis deponens.* numero 160. parte 5.
- Fides quot modis accipiat in iure nostro.* num. 109. parte 1.
- Fides bona semper praesumitur.* nu. 111. p. 1.
- Fides mala quomodo probetur.* nu. 172. p. 3.
- Fides publica, & ij qui fidem publicam faciunt idonei sunt testes.* nu. 54. p. 1.
- Fides Tabellionum quanta sit, & an praeualeat testi, aut scripturae, & an testis praeualeat scripturae.* nu. 56. p. 1. nu. 79. lit. D. 2. p. nu. 36. p. 3. et an libris magis credatur, quam testibus. *Festa.* de collat. par. 3. quae. nu. 29.
- Fides vnius testis habilis coadiuuat fidem alterius testis inhabilis.* n. 138. p. 4. & plene probant, *Gomes.* var. resol. de deli. c. 12. nu. 21.
- Fides vnius testis singularis, potest debilitari per singularitatem alterius testis inhabilis.* *ibi.*
- Fides veritatis fit iudici a testibus.* nu. 4. p. 3.
- Fidei implementum in contractibus a iure naturae descendit, & aequiparatur iuramento.* numero 223. parte 3.
- Fidem seruare quilibet cogendus est.* nu. 221. p. 3.
- Fidem in dubio quilibet seruare praesumitur.* numero 213. p. 3.
- Fideiusor an sit testis idoneus.* numero 98. p. 1. & nu. 111. p. 4. *Doct.* in l. dictantibus. C. de test. *Marsi.* in rubr. de fideiuss. nu. 382. *Viu. com. op. in ver. testis se de iussor.* *Guid. Pap. sing.* 306.
- fideiusor an testis esse possit pro suo confideiussore, in ciuilibus videtur quod non, in criminalibus sic.* *Marsi.* d. tit. de fideiuss. nu. 368.
- fidelis testis duplici de causa esse debet.* n. 106. p. 1.
- filij notariorum an sint capaces ingressus collegij DD. Doctorum Genuae.* lit. R. p. 1.
- filij notariorum non sunt mechanici.* *ibidem.*
- filius pro patre an testis sit, & econtra.* p. 4.
- filiatio est difficilis probationis.* nu. 208. p. 3.
- filiatio quibus modis probetur.* n. 172. p. 3. & quot testibus. nu. 22. p. 2.
- filiatio per librum natalium probatur, & alijs modis.* nu. 212. p. 3. & nu. 103. p. 1.
- filius an testis sit idoneus, & quid de patre.* parte 4. numero 44.
- finis quando attendendus, & quando principium.* lit. C. par. 3.
- fiscus, est nomen odiosum, & tremendum.* num. 198. parte 5.
- forma iusturandi, quod praestatur testibus.* n. 39. cum seq. nu. 87. p. 5.
- forma citandi testes.* nu. 78. p. 3.
- forma a statuto data ad unguem seruanda.* numero 25. par. 5.
- forma a statuto, quando data censeatur.* numero 26. parte 4.
- forma instrumenti, vel testamenti, qualiter per testes probetur.* nu. 174. p. 2.
- formalitas verborum in instrumento dubiorum, quando & qualiter per testes probetur.* *Majo.* conclu. 809. nu. 10.
- fragilitas excusat.* n. 80. p. 4.
- frater an pro, vel contra fratrem admittatur in testimonium.* nu. 40. 47. & 49. p. 4.
- fratres de duobus peccant extremis aut de nimio amore, aut de odio pessimo.* nu. 48. p. 4.
- fratres inuiti testimonium perhibere non coguntur.* num. 50. p. 4.
- fratres ordinis minorum, an testes esse possint.* numero 34. p. 4.
- fructus per testes probari, computato uno anno cum alio.* *Mascar.* conclu. 660.
- fraus quomodo probetur, in 5. p. de Brach. Reg. fuga*

I N D E X.

Fuga quale inditium faciat. lit. P. p. 3. quid contra carceratum. nu. 203. & qualiter tale inditium tollatur. ibidem.

Furiosus an sit testis idoneus. nu. 20. p. 4.

Furtum per testes probari potest, non obstante flatu. 10. Mascard. rubr. num. 52. C. de probat. Baiard. ad Clar. §. furtum. nu. 77.

Fur contra suum est idoneus testis lite. T. circa fin. 4. parte.

G

Gabella solutio etiam per testes probatur. p. 3. quamuis singularis.

Generatio alicuius qualiter probetur. lit. A. Mascard. conclu. 840.

Gener pro socero, & e contra an testis sit idoneus. numero 62. p. 3.

Gener loco filij habetur. nu. 63. p. 4.

Genera inditorum quae sint. nu. 89. p. 2.

Genus qualiter probandum: & de ijs, quae in genere probantur. p. 5.

Genus constat ex speciebus pluribus, item ex specie, & differentijs. p. 4.

Gradus par, & affectio, suspicionem hinc inde tollit. 4. par. in ver. Amicus communis.

Gradus ascendentium, descendendum, & collateralium, quomodo computentur, & a quo primus gradus, tam de iure civili, quam can. & qualiter probandus. nu. 235. cum seq. par. 3. vide omnino Bell. lb. de matrimonio. c. 26. contra Bezam.

Gradus torture qui sint. nu. 163. p. 5.

Grex constat ex decem ouibus, aut quinque porcis. l. vlt. de ver. sig.

Gubernatores Reip. quales esse oporteat. lite. P. p. 1. & non est necesse ut sint Doctores. ibi.

H

Habilitas in teste, quando adesse requiratur. num. 95. & seq. p. 1.

Habitus malus difficillime mutatur. numero 79. & 80. par. 4.

Harencus in testem admittitur in vlt. volum. & etiam in alijs casibus, ad conuincendum alium de harensi. 4. par.

Item quando aliter veritas haberi non potest. l. quoniam. C. de har. Menoc. de arbit. cas. 239.

Harencus contra Catholicum, in concernentibus religionem non admittitur. Hipp. a Monte eo. tract. de test. num. 102. & si q. Bur. & alij. eo. tract. Masc. de prob. conclu. 855. vol. 2.

Heres agens contra iuramentum Defuncti non eget absolutione. p. 3. sub nu. 181. versi. Fraterea.

Hermagranus an testis sit idoneus. n. 75.

Hypotheca tacita intelligitur probata cum expressa. lit. C. p. 1. probato expresso in consequentiam dicitur probatum tacitum. ibi.

Hypothecaria an per scripturam priuatam inducitur, & qua requiruntur, quid si summa non excedat lioram auri. p. 2. sub nu. 22. per tot. & ibi versi. ex alio.

Homo fragilis excusationem meretur, vitiosus non sic. nu. 80. p. 4.

Homo liber regulariter non torquetur. nu. 94. p. 4.

Homicidium animo deliberato patratum seuerius puniri. nu. 254. p. 3.

Homicida vnus ex pluribus, cui data est impunitas, ut veniet alios, non probat semiplene. vid. in versi. socius criminis.

Homicidium perjuratum hodie difficilis probatio-

nis. Menochus de arbit. indic. cas. parte 3. de Brachio Regio.

I

Iactatio, seu iactantia inditium facit contra iactantem. c. quomodo sit graue de excess. pral. Marsi. praet. §. diligenter. nu. 78. vide in ver. Mine.

Iactus tempestate maris quomodo, & per quos probetur. tot. tit. ff. de iactu.

Idoneitas in teste, qualiter & quando inesse debeat. nu. 95. & seq. p. 1.

Impedimentum causatum a parte, quod testes non examinentur facit partem haberi pro confessa. Pet. Zauc. sing. 966.

Impedimentum quomodo probetur. n. 268. p. 3. n. 38. Pacia. de prob. c. 47. lib. 2.

Imperatoris, & Pontificis cause sunt de maioribus, & sublimioribus, quae inter Christianos tractari possunt. ibidem.

Imperator, immo nec Pontifex, ea quae iuris diuini sunt auferre possunt. numero 49. parte 3. intellige sane.

Impetrans litteras subsidiales tenetur subire iuramentum calumnie. nu. 123. p. 4.

Improprietas verborum admitenda infra verba testium prius. Sed improprietas improprietas non conceditur. inf. Praesumptio praesumptionis.

Impubes an testis esse possit. num. 19. p. 1.

Impubes non est iuramenti capax. nu. 18.

Impubes quando dicatur doli capax. n. 27. p. 1.

Incidens criminale quid sit. nu. 65. p. 3.

Incontementi offerens probare, quando teneatur. nu. 150. & 169. p. 4.

Incontementi quando corrigere errorem dicatur testis. nu. 171. p. 3.

Indefinitus sermo in teste non aequipollet vniuersalitati. E. & F. p. 2.

Inditium non definitur. n. 86. p. 2.

Inditium an sit sufficiens, relinquatur arbitrio iudicis. nu. 86. p. 2.

Inditium quot testibus constare debeat. n. 85. p. 2.

Inditium quot modis firmatur. n. 87. & 88. p. 2.

Inditorum genera quae sint. n. 89. p. 2.

Inditia remota, an & quando sufficiant. nu. 121. p. 2.

& quot testibus probentur. nu. 122.

Inditia proxima, immediata, & directa, quae sint. numero 90. p. 2.

Inditia leuia, quae nu. 92. ea par. 2. & contra testem quae sufficiant, et an sit super eis disputandum cum Aduocatis. p. 5.

Inditia indubitata, quae, nu. 94. & nu. 137. p. 2.

Inditia omnia ponderanda iuxta criminum qualitates. nu. 95. p. 2.

Inditia ad inquisitionem transmittendam, quae sufficiant. nu. 97. & 111. p. 2.

Inditia ad inquirendum. n. 126. p. 2. & n. 153. p. 3.

Inditia ad condemnandum, quae n. 136.

Inditia in materia furti, qualiter assumenda. numero 102. p. 2.

Inditia ad torturam sufficientia qualiter cognoscenda. nu. 118. p. 2. & nu. 136. p. 4.

Inditia ad repetendam torturam sufficientia. num. 165. p. 4.

Inditium malum an infamet. nu. 286. p. 3.

Inditium quanta tortura purgetur. nu. 164. p. 4.

Inditium vnum per alterum tollitur. Alexan. consi. 77. in causa accusationis. volum. 1. & in hoc nu. 283. p. 3.

In dubio semper actus sustineri debet, cum pro eo praesumitur. n. 153. p. 2.

Indu-

I N D E X.

- Inducta ad unum finem, non debent contrarium esse etum operari.* nu. 47. lit. N. p. 1.
- Infamia qualiter purgari possit.* nu. 102. p. 1.
- Infamia quid sit.* nu. 104. p. 4. vi. in c. testimonium, de test. Alex. in l. prator. C. de eden.
- Infamia canonica, quæ sit.* nu. 114. & 119. p. 4.
- Infamia civilis, quæ n.* 115. p. 4.
- Infamia quando ipso iure irrogetur.* nu. 116. p. 4.
- Infamia facti, quæ sit.* nu. 158. p. 4.
- Infames an testes esse possint.* nu. 119. p. 1. & an viles personæ pro talibus reputentur. nu. 86. p. 1. & nu. 91. p. 4.
- Infamis nunquid faciat inditium.* n. 286. p. 3.
- Infamis an ipso iure à testimonio repellatur, an ope exceptionis.* nu. 6. p. 4.
- Infamis infamia canonica, quando dicatur expurgatus.* numero 77. & an sit testis idoneus. nu. 74. & 77. par. 4.
- Infamis infamia iuris, an sit testis.* nu. 81.
- Infamis infamia facti, an sit testis admittendus: & de varijs Doctorum opin.* numero 86. 88. 114. & seq. p. 4.
- Infamis an contra infamem admittatur.* numero 84. parte 4.
- Infamis quando cum tortura admittendus.* numero 82. par. 4.
- Infideli an sit credendum in foro fori.* numero 4. parte 4.
- Ingratitudo feudatarij quot testibus probatur.* Bald. super feu. tit. quot testes ingrati. prob.
- Inhabiles testes quando admittantur.* numero 90. lit. ra B. p. 4.
- Inhabilitas quorundam testium an suppleatur per habilitatem, & idoneitatem aliorum.* num. 91. lit. B. par. 4. num. 43. p. 5. Gabr. eo. conclusi. de testam. conclu. 5.
- Inhabiles testes admittuntur in contrarijs.* Masc. de prob. 1040. conclu.
- Inhabilitas quo tempore repellat testem.* num. 85. & 87. & seq. p. 1.
- Inhabilitas superveniens post depositionem, non nocet.* nu. 98. p. 1. & quibus casibus inhabiles admittantur. p. 5.
- Iniuria levis, an infamet.* nu. 83. p. 4.
- Iniuriam non facit, qui iure permittente facit.* n. 94. parte 5.
- Illustri, gravis, egregia, vel nobilis persona, quæ sit.* nu. 109. & seq. p. 4.
- In maiori summa inest minor.* p. 2. nu. 2. ideo testes in maiori quantitate discordantes, in minori tamen concordant. Alex. cons. 64. nu. 3. vol. 2.
- Initium sapientia timor Domini.* numero 121. parte 1.
- Inimicus testis statim repellendus.* n. 24. p. 4. vbi multa in materia inimicitia. & n. ... lit. K. par. 4.
- Inimicitia capitalis, quæ sit.* nu. 205. p. 4.
- Inimicus iudex, vel suspectus, quam damnosus sit.* lit. ra K. p. 4.
- Imocentia inquisiti, per consanguineos, domesticos, et familiares probatur.* c. cum literis. & cap. veniens, extra de testam. Masc. de probat. conclusio 904. volum. 2.
- Inopia per testes probatur dicentes talem vergere ad inopiam, seu in dies reddi pauperem, ex quo dissipat substantiam.* Bar. in l. in rebus. C. de u. do. & in l. si constante, nu. 16. sol. mat.
- Inquisitio ex officio differt ab inquisitione ad instantiam partis.* nu. 108. p. 2.
- Inquisitio dicitur fundamentum intentionis fisci, seu alterius qui agit criminaliter.* n. 113. p. 2.
- Inquisitiones, quæ sine inditijs formantur.* num. 99. parte 2.
- inquisitiones aduersus eos, qui alijs præsumunt, & sindicatu non subiacent, qualiter formandæ.* 100. p. 3. de Brac. Reg. p. 5. nu. 110.
- inquisitus petens locum, & tempus exprimi in quærela ab accusatore, seu a teste, est audiendus.* nu. 119. parte 3.
- instantia an sit deserta, qualiter cognoscatur.* numero 147. p. 3.
- instantia perempta, an etiã attestaciones sint peremptæ ibidem.* lit. F. p. 3.
- instantiam aliud est declarare esse peremptam, aliud est calculari illam.* nu. 146. p. 3.
- instantia causarum criminalium.* p. 3. lit. F.
- instantia an currat dum testis de falso accusatur.* Cyn. in l. 1. C. qui accus. Bal. in l. si. C. de fi. instru. & in l. petendæ. C. de tempor. in integ. rest. vbi dicit, & si causa falsi periet cum parte terminis pendet, secus si cum teste, vel notario. Put. de sind. in ver. instantia. c. 3. nu. 1.
- instigator an sit absolutus, teste absoluto.* num. 70. parte 2.
- insistentia causæ, & processus.* ibid. & supra Desistentia.
- instruere testem de veritate dicenda, non est subornare.* par. 4.
- instrumentum quot testibus reprobari potest.* nu. 53. p. 2. nu. 157. 160. 162. 163. & 174. p. 2.
- instrumentum ordo verborum.* inf. Prioritas.
- instrumentum nunquid præualeat testibus, & an testes instrumento.* numero 33. & etiam num. 168. par. ea.
- instrumentum si fuerit deperditum potest per testes probari.* Masc. de conclusi. in verb. scriptura deperdita.
- instrumenti deperdit tenor, & deperditio est probanda.* Abb. in capit. cum olim. numero 8. de privileg. & excess.
- Instrumentum coram populo factum, non eget testibus.* nu. 12. p. 2.
- instrumentum fuisse factum quot testes probent.* nu. 155. & quid si in aliquo instrumento non sint testes scripti quomodo intelligantur inesse. p. 5.
- instrumentum quasnam vires assumat, quando dictum est, quod de eo fiat publica scriptura.* nu. 157. parte 2.
- instrumentum dicitur vox mortua.* nu. 160. p. 2.
- instrumentum de nouo quando possit produci.* numero 268. p. 3.
- instrumentum non dicitur falsum, licet testis neget, quod non fuerit rogatus.* nu. 36. p. 3.
- instrumentarij testes quinam præualeant.* numero 174. p. 2.
- instrumentum per me productum quando à me infingi possit, & si est per me impugnatum, quando iterum possunt deducere, allegare, & probare.* Masc. concl. 915. vol. 10.
- instrumenti verba, oratio, clausula, Pacta & huiusmodi si sunt præposita, an officiant intentioni contrahentis.* p. 3. jub. nu. 181. per tot.
- instrumenta duo eadem die confecta, quodnam prius factum censeatur.* ibidem. versu. Ad recognoscendum.
- interessati non sunt testes idonei.* inf. Testis de vniuersitate. & Abb. in c. de catero. de res.
- interessatorum appellatione veniunt omnes qui appellatione suorum continentur.* Clar. §. final. quæ. 14. versu. volo.
- interesse cõuentum etiam per testes probatur.* Masc.

I N D E X.

- conclu. 392. & 933. Bar. in l. vnica. num. 29. C. de sent. qua pro eo quod interest.
- Interpres an sit testis idoneus. num. 111. & seq. p. 4. & in verb. proxeneta.
- Interrogatoria circa quæ, & qualiter fienda: quæ ad mittenda, & non admittenda. p. 4. nu. 169. & seq. & nu. 212. p. 5. & de Brac. Reg. p. 3. versic. verum nemo.
- Interrogatoria contra fiscum non dantur. num. 167. præsertim in statu Mediol. & quare, nu. 168. contra num. 169. p. 5.
- Interrogatoria, quæ dari solent contra fiscum, vtique per fiscum contra reos dantur tempore defensionum ibid.
- Interrogatoriorum copia parti non dâda propter subornationis timorem. p. 4. & n. 168. p. 5. Doctor. in l. is apud quem. C. de eden. Cano. capit. per tuas. de testam.
- Interrogatus tacens an pro negante, vel affirmante habendus. nu. 68. p. 3.
- Interlocutoria super exceptionibus quomodo pronuntiarî debeant. n. 211. p. 4.
- Integritas vnus testis an suppleat defectum alterius. nu. 44. p. 5.
- Intellectus l. absentem. ff. de pæn. nu. 142. p. 2.
- Interruptio præscriptionis qualiter probetur. numero 31. p. 2.
- Inuestitura coram quot testibus fienda. num. 46. & qualiter probanda. p. 5. cir. princ. Mascard. conclusi. 940. & 942.
- Inuentarium coram tribus testibus fit. numero 42. parte 2.
- Inuentarij consiciendi præctica. n. 25. p. 2.
- Iudæi coram iudice christiano quomodo iurent. nu. 53. p. 3. Marant. de ord. iud. p. 3. nu. 50. cum plur. seq. & iudæi non possunt contra christianos in testes recipi, nec eis iuramentum in supplementum præstari debet. Marsil. sing. 41. in alijs Repertorijs.
- Iudex admittens testem minorem, an teneatur parî. nu. 37. p. 1.
- Iudex non debet esse nimis scrupulosus. nu. 82. par. 2. nec festinanter credere. n. 132. p. 4.
- Iudex rem furatam perquirere per domos vicinas potest permutere, & contra suspectos inquirere. nu. 101. p. 2.
- Iudex qualiter se gerere debeat in torquendis testibus. nu. 124. p. 2.
- Iudex in refrenanda testium multitudine, quomodo procedere debeat. nu. 147. p. 2.
- Iudex non potest omittere probationes testium. num. 10. par. 3.
- Iudex secundum acta, & probata iudicare debet. nu. 11. par. 3. nu. 240. p. 3. fallit de Brac. Reg.
- Iudex sit competens ratione falsi coram. co. num. 62. parte 3.
- Iudex an præsumptione iuris, & de iure pronuntiare possit. nu. 198. p. 3. & an corporaliter puniat. numero 206. par. ea.
- Iudex quid considerare debeat circa defectus personæ testium, & reorum. nu. 89. p. 4.
- Iudex quo ad admissionem, & non admissionem testium, quid facere debeat. nu. 91. p. 4.
- Iudex facit litem suam denegando. publicationem testium. nu. 122. p. 4.
- Iudex materia torture ad quem recurrere debeat, vt recte instruat. nu. 163. p. 4.
- Iudex studere debet, vt testes ad concordiam reducantur. nu. 123. p. 4.
- Iudex quando non teneatur testes concordare. num. 176. p. 4.
- Iudex etiam ex partium consensu didicisset testificatis testes recipere non potest. nu. 184. p. 4. vbi quomodo hoc sit verum.
- Iudex testium qualitates ignorare præsumitur. num. 198. p. 4.
- Iudex antequam probationes admittat, quid facere debeat, & quid in exceptionibus admittendis. numero 220. p. 4.
- Iudex iurare debet, vt in scriptis apud acta constet de motiuo, cur magis credat uni, quam alteri testi. num. 4. p. 5.
- Iudex potest esse testis de gestis coram se, si causa agatur coram alio iudice. Abb. in cap. olim. sub nu. 6. de rescript. c. postremo. extra de appell. & in l. nemo. C. de Assessor. infra testis iudex. Damas. regul. 71.
- Iudex potest abbreviare dilationes, & prorogare, ac longiores præstare reo, & non actori. numero 30. & 34. par. 5.
- Iudex causam exprimere debet quando recedit à dispositione iuris communis. nu. 32. p. 5.
- Iudices omnes in statu Magni Ducis tenentur motiua includere in sententijs, quibus moti sunt ad ita iudicandum.
- Iudex arbitrium suum impariando cui malit, nõ est redarguendus. nu. 35. p. 5.
- Iudex an & quando procedere possit per præcepta pænalia. nu. 59. & 63. p. 5. & latius de Brac. Reg.
- Iudex inferior an cogatur ire ad maiorem iudicem, testificandi causa. nu. 83. p. 5.
- Iudex secularis quid valeat facere circa vim iuramenti. p. 3. n. 44. vcr. At quo.
- Iudex, seu prator feudatarij non tenetur ire ad maiorem Magistratum, nec ei parere, nisi ex ord. Senatus, in statu Mediol. n. 93. p. 5.
- Iudex ordinarius non debet onus suum relinquere, vt alteri deseruiat. nu. 98. p. 5.
- Iudex quid seruare debeat in iuramento præstando testu examinando. nu. 127. p. 5.
- Iudex testem oretenus prius super serie facti audire debet, antequam super processu interrogetur. nu. 134. p. 5.
- Iudex habens teste aliquo suspectum debet causam suspicionis in actis redigere. nu. 138. p. 5.
- Iudex de loco, tempore, & de indumentis, ac alijs circumstantijs, diligenter debet interrogare testem, præsertim quando suspicatur de fide eius. numero 141. par. 5.
- Iudex, & confessor, quodammodo æquiparantur. nu. 172. par. 5.
- Iudex præsumitur ignorare ea, quæ facti sunt. num. 184. par. 5.
- Iudex à seipso repetere testem potest super omissis interrogatorijs, vel instante parte. nu. 199. p. 5.
- Iudex laicus nolens remittere clericum ad suum iudicem Ecclesiasticum, incidit in censuram. num. 222. par. 5.
- Iudex ostendens dicta testium ante aperturam teneatur pænâ falsi. nu. 222. p. 5.
- Iudex reuelans sententiam, quam prolaturus erat, ante tempus, est tanquam suspectus remouendus. 228. p. 5. & de Brac. Reg. p. 5.
- Iudex qualiter se gerere debeat in absolueno, & condemnando. nu. 241. p. 5.
- Iudex officium suum non impartitur nisi petenti. nu. 110. p. 2. fallit. nu. 5. p. 4.
- Iudex ex officio quibus casibus inquirere possit. num. 109. par. 2.
- Iudex ex officio informationes assumere potest. num. 52. parte 5.

I N D E X.

- Iudex ex officio etiam in causa civili aliquando sumit informationes.* nu. 56. p. 5.
- Iudex ex officio in causis mixtis assumit informationes.* nu. 57. p. 5.
- Iudex ex officio potest facere interrogatoria, & supplere.* nu. 116. p. 5.
- Iudex ex officio quos testes repellere possit.* n. 85. p. 5.
- Iudex ecclesiasticus an possit punire testem laicum coram eo falsum deponentem, & an laicus clericum.* nu. 60. & nu. 217. p. 5. Farinac. q. 8. nu. 26. de inquisitio.
- Iudex ecclesiasticus per censuras, & laicus indicta multa cogunt testes testimonium perhibere.* num. 33. p. 4. & n. 66. p. ea.
- Iudex Ecclesiasticus potest excommunicare testes laicos, nolentes deponere coram iudice seculari.* Marant. de ord. iud. 4. p. dist. 11. nu. 29.
- Iudex vnius cause non debet se immiscere in messem alienam. Imperium.* & ibi Doct. ff. de iurisdi. om. iudicium.
- Iudex, vel examinator qui omisit interrogare testem de causa scientie, tenetur parti ad interessse.* nu. 85. cum plur. seq. par. 2. & potest repetere testes super omisissis interrogatorijs. n. 199. p. 5.
- Iudex potest se informare de habilitate testium.* p. 4. litera A.
- Iudex quandoque plus credit testi minus idoneo, quam magis idoneo, sub nu. 27. p. 84. & num. 41. par. 5. Menoch. de arbitr. cas. 87. num. 6. ubi qualiter hoc procedat.*
- Iudex civilis potest incidenter cognoscere de causa criminali.* p. 3.
- Iudex criminalis potest incidenter cognoscere de causa civili.* ibidem.
- Iudex suus quot modis dicatur.* sub nu. 124. p. 2.
- Iudicis presentia defectum solemnitatis supplet.* nu. 65. p. 2.
- Iudicis arbitrio relinquitur, an inditia sint sufficientia.* nu. 86. p. 2.
- Iudicis arbitrio relinquitur, quae sit causa magna, ardua, vel lenis.* nu. 197. p. 3.
- Iudicis officium est deferre iuramentum testi de veritate dicenda super tota causa.* nu. 50. p. 3.
- Iudicis arbitrio relinquitur, an quis animo deliberto deliquerit, vel non.* nu. 260. p. 3.
- Iudicis ab arbitrio pendet habere testes pro idoneis, vel eos rejicere.* nu. 27. p. 4.
- Iudicis ab arbitrio pendet qualiter, & quando exceptiones testium sint probandae.* nu. 197. p. 4.
- Iudicis arbitrio relinquitur quenam sint exceptiones altiore requirerentes indaginem.* nu. 214. p. 4.
- Iudicis arbitrium, & officium in materia testium quale esse debeat.* nu. 6. p. 5.
- Iudicis arbitrio pendet approbare numerum, & qualitates testium.* n. 6. p. 5.
- Iudicis arbitrio relinquitur, an per paucos testes sit sufficienter probatum.* nu. 41. p. 5.
- Iudici quando dicta testium cauillare liceat, & circa quae sunt cauillanda, & qua de causa numero 136. parte 5.*
- Iudicis factio impeditus, poterit adhuc probare, quod non est probatum.* num. 184. parte 4. & num. 207. nu. 218. p. 5.
- Iudicium ab executione regulariter non incipit.* num. 64. par. 5.
- Iudex an sit testis idoneus.* nu. 4. p. 4. & de repulsa, quae datur Paganis, Iudaeis, & Haereticis, Menoch. de arb. cas. 239.
- Iura iuribus sunt concordanda.* nu. 174. p. 4.
- Iuramentum quod praestatur testibus de veritate dicenda, & de eius forma.* nu. 50. cum seq. p. 3. & in ver. iuramenti practican.
- Iuramentum testibus praestandum est iuris diuini.* n. 40. p. 3. Soc. reg. 516.
- Iuramentum quare inuentum.* nu. 47. p. 3. & de pluribus modis iurandi nu. 50. cum plur. seq. p. ea.
- Iuramentum testibus necessarium esse.* nu. 45. p. 3. & an sit de substantia, & Pontifex potest dispensare. cap. quanto. & ibi glos. in verb. absoluit. de iur. iuran.
- Iuramento praestito de veritate dicenda, si post non dicat, aut tacendo veritatem, aut addendo mendacium, peccat mortaliter, & ita sunt intelligenda loca.* p. 3. 111. 253. & 295.
- Iuramentum in iudicio diuersimode praestatur, secundum diuersitatem nationum, & personarum.* nu. 53. par. 3.
- Iuramentum illius, qui iurauit extraiudicialiter non le testificari, an sit obligatorium.* n. 47. p. 3.
- Iuramentum testi praestitum, si antequam deponat, interim aliquod impedimentum contingat minime affectatum, per quod non possit deponere coram Iudice, ubi iurauit; tamen per litteras subsidiales poterit coram alio Iudice examinari.* nu. 126. p. 5.
- Iuramento praestito a teste, & postea parte affectante impedimentum ne deponeret, potest iurari in lite contra partem.* Plot. in l. si quando. n. 132. & 653. cum mult. seq. C. vnde vi.
- Iuramenti requisita.* p. 3. nu. 56.
- Iuramentum in sine instrumenti.* p. 3. sub n. 181. vers. praeterea.
- Iuramentum, quod datur testi a Iudice deferendum esse, & non ab altero, nisi de eius ordine, vel ita sit de consuetudine.* nu. 50. & nunquid per procuratorem praestari possit. Ro. singul. 8. ubi tenet quod sic. Viu. com. opi. in ver. iuramentum. Boss. tit. de opp. contr. test. nu. 8.
- Iuramenti practican ponit etiam Bern. Roch. in sua pract. in versic. de iuramento testis, & de diuersis formis iurandi.* nu. 53. p. 3.
- Iuramentum litis decisiuum, si delatum fuerit, an pars illud subire possit, & si nolit, an teneatur, et si vult probare modo per testes, an admittatur.* parte 2. numero 160.
- Iuramenti vinculum ad heredes transit.* par. 3. num. 181. vers. praeterea.
- Iuramentum est finis controuersiae.* p. 2. n. 160.
- Iuramenti absolutio quoduplex.* par. 3. num. 44. sup. absolutio.
- Iuramento non praestito, quibus casibus testis probet.* Soc. reg. 516.
- Iuramentum suppletorium, quibus casibus deferendum non sit.* nu. 50. p. 3. nu. 59. nu. 95. & seq. p. 3. Crass. super Reg. Franc. lib. 1. l. 1. ad monendi. nu. 127. de iure iur.
- Iuramentum suppletorium non defertur ei, qui falsum iam deposuit, vel ei qui falsos testes deposuit, nec quando probatio non potest fieri nisi per scripturam tantum.* n. 137. p. 4. & p. 3. lit. F. & vers. antecedent.
- Iuramentum calumniae valde periculosum.* num. 16. & est necessarium. n. 17. p. 4.
- Iuramentum quando per testes probari possit, non obstante statuto.* nu. 170. p. 2.
- Iuramentum testi in Ecclesia, an praestari liceat.* nu. 37. par. 2.
- Iuramentum Manuae non praestatur in contractibus, sed apponitur quadam clausula habens vim iuramenti: mos quidem salutaris, & laudabilis ob periculum animae.*

I N D E X.

- Iuramentum testis operatio, quod eius dictum corroboretur, & verum presumatur, & Index ita esse credat.* nu. 43. p. 3.
- Iuramentum testis an per partes remitti possit, num.* 44. p. 3.
- Iuramentum quando praestandum, lit. E. versic. vltimus.* nu. 55. p. 3.
- Iuramentum in litem contra testem dolo falsum deponentem lit. H. inf. iuratur.*
- Iuramentum intelligitur super licito, & rebus stantibus.* Doct. in l. admonendi. de iur. iuran.
- Iuramentum in teste est magis necessarium, quam citatio n. 72. p. 3.*
- Iurare qui teneatur, nu. 47. quid agendum si testis renuat iurare.* nu. 44. eo. Soc. conf. 253. col. 2.
- Iuratur in litem contra partem, quae impediuit quominus testis non deposuerit.* Plot. in l. si quando. C. vi. vi. nu. 132. & 653.
- Iurans non reuelare dictum amici, an teneatur obseruare iuramentum.* lit. C. p. 1. ab eod. in c. dilectus. extra de excep. prelat.
- Iuratum esse in dubio praesumitur, lit. E. 103. & p. 3. vbi super quibus capitulis.*
- Iurans simpliciter intelligitur iurasse super tota causa, Bertaz. conf. 194. lit. A. ver. praeterea.*
- Iurare die feriata in honorem Dei an liceat.* nu. 55. p. 3. vi. Nauar. in Manual. conf. c. 25. nu. 25. vbi dicit qd Index, qui sine necessitate facit iurare in die feriata, peccat.
- Iurare aliud est super capitulis, aliud est super tota causa.* p. 3. cir. fi.
- Iurjurandum seruandum sine interitu salutis aeternae.* num. 42. p. 2. & nu. 222. p. 3.
- Iurisconsulti licet minores, tamen sunt testes idonei.* num. 47. p. 1.
- Iurisconsulti clarissimi vocantur.* nu. 95. p. 4. & plura in materia consultorum sup. in ver. Doctorum.
- Iurisdicatio specialis, an & quando deroget generali.* sub na. 103. p. 5.
- Iurisdicatio iudicis ordinarij est maior iurisdictione arbitri.* nu. 8. p. 1.
- Iurisdicatio maioris Magistratus est limitata in statu Mediol. sicut est iurisdicatio praetorum feudatariorum.* nu. 104. p. 5.
- Iurisdictionis controuersiam inter Iudices, ad quem spectet cognoscere.* nu. 111. p. 5.
- Ius commune silet, quando per ius municipale aliter dispositum est, sic per consuetudinem circa solemniam.* n. 5. p. 2.
- Iustus metus excusat a dolo.* p. 3. ver. nam in delictis. & ibi quid sit iustus metus.
- Iustum impedimentum excusat, & quod dicitur iustum impedimentum.* nu. 38. p. 5.
- L**
- L**aboratores terrarum an sint testes idonei. num. 22. p. 4. sup. coloni.
- L**aicus index potest corrigere clericum deponentem coram eo falsum sup. Index laicus.
- L**aicus delinquens in clericum sibi coniunctum, an puniatur, & a quo. Bald. in l. fraudem. ff. de condit. & demonstr.
- L**aicus contra Clericum testificari potest. nu. 35. p. 4.
- L**apides testantur. nu. 29. p. 3.
- L**atro contra latronem probat. lit. T. nu. 197. p. 4.
- L**egatarius testis esse potest. n. 39. p. 188. & nu. 118. p. 4. sup. in ver. fideiusor.
- L**egatum factum uxori putatiue, nunquid teneat. nu. mero 225. p. 3.
- L**egatum factum personae incertae de cortis tenet. p. 2. nu. 79. lit. L.
- L**egitime factum poenam non meretur. nu. 98. p. 1.
- L**egitim nonarum Ianua quoad artes mechanicas interpretatio. sub nu. 47. lit. R. p. 1.
- L**egem interpretare ad illum spectat, qui potest condere legem sub n. 47. lit. V. & T. p. 1. nisi Princeps id mandet sapientibus ibi. & de intellectu extrinseco, & intrinseco. Doc. in l. cum de interpretatione. de leg.
- L**egitimus numerus testium, non importat idoneitatem eorum, sed legitimitatem.
- L**ex nulla est, quae non egeat interpretatione, ampliatione, ac limitatione. nu. 31. p. 5.
- L**ex sine ratione dicitur mortua, & inanimata. nu. 1. par. 1.
- L**ex si quis. C. de test. quibus casibus locum habeat. n. 11. p. 4.
- L**iber heredes palam, §. si quis post de test. & l. duo sunt Titij. de testi. tut. declaratur, & limitatur multis modis. p. 2. n. 79. lit. A. B. C. usque ad num. 80. vbi quando declaratio testatoris facta ante vel post testamentum teneat.
- L**asio qualiter probanda. Soc. de test. num. 130. Masc. de probat. in ver. lasio.
- L**asae Maiest. crimen, quando, qualiter, & per quos committatur, & quomodo probetur. nu. 40. p. 1.
- L**iberatus ante publicationem, & ante sententiam, non potest agere contra testes prope si.
- L**iber homo torqueri non debet. nu. 94.
- L**ibertus an testari possit de eo, quod vidit dum erat seruus. nu. 24. p. 1.
- L**ibertas inter amicos coram tribus testibus datur. n. 34. idem si per epistolam.
- L**ibertas per transitum, aut in ecclesia, vel coram populo, non eget testi. nu. 35. p. 2.
- L**ibellus Birracini iam pro criminalistis erat. numero 40. par. 2.
- L**itis contestatio in criminalibus. p. 3. n. 83.
- L**itigantes consuetudinarij habent praesumptionem contra se. p. 5. nu. 235.
- L**is quando dicatur contestata. nu. 205.
- L**is debet terminari, ne in infinitum procedatur. nu. 235. p. 5.
- L**iterae subsidiales pro examinandis testibus. nu. 115. lit. F. 276. p. 5.
- L**iterae subsidiales, & dimissoriae, quando locum habeant. nu. 222. p. 5.
- L**iteras subsidiales impetrans, tenetur iurare de calumnia. nu. 123. p. 5.
- L**ite contestata cum procuratore, an valeat testium receptio citato Domino, & non procuratore. Bald. in rub. C. de sent. exper. recit. sub nu. 9.
- L**ocus testimonium perhibet. n. 28. p. 3.
- L**ocus, & tempus, an exprimendi, si petantur. num. 119. p. 4.
- L**ocus certus, seu tempus certum in accusatione deductum si de alio diuerso probatum, accusator succumbit. Cepol. de ser. vr. praed. tit. quaer. & qualiter. amitt. ver. & hac iura. vbi infertur ad multa, sup. in ver. accusator, inf. in ver. temporis, vel loci diuersitas.
- L**ocus, & tempus, si non sunt variabiles, vt in homicidio, non faciunt diuersum ius. vd. Cepol. vt sup.

M

Maior, quando sicut minor restituitur. n. 190. p. 5.

Maleficium dicitur constare per dictum vnus testis. nu. 127. p. 2.

I N D E X.

- Mandatarius contra mandantem, & e contra, an testes sint.* lit. T. ubi quid in criminali, & quid in civili. p. 4.
- Mandatum procuratoris, an per testes probari possit.* nu. 239. p. 3.
- Mandatum ad delinquendum, qualiter probetur.* ibi. lit. T. p. 4.
- Mandatariorum fides quanta sit.* num. 239. p. 3.
- Mandatarius contra mandantem, qui non accepit mandatum, facit inditium.* Mars. prac. crim. §. diligenter. nu. 37. dixi, lit. T. p. 4.
- Maritus quando lucratur dotem propter adulterium, tenetur alere uxorem non habentem unde vivere.* nu. 191. p. 3. quod procedit si pœnam non patitur corporalem.
- Maritus pro uxore, & e contra, an sint testes idonei.* nu. 54. Viu. com. opin. p. 4.
- Masculus, qua ætate testis sit legitimus.* numero 16. parte 1.
- Masculine lineæ quem esse, qualiter probetur.* sub nu. 245. lit. A. p. 3.
- Masculi, coloris, & huiusmodi, an testes esse possint.* nu. 22. p. 4.
- Matrimonium an per longam cohabitationem probetur.* nu. 224. p. 3.
- Matrimonium probari debet cum omnibus suis qualitatibus.* nu. 225. p. 3.
- Matrimonium per quos probari possit.* nu. 227. eo.
- Matrimonium nobilium diuersimodè probatur.* numero 228.
- Matrimonij probatio ex parte utilis, ex parte præiudicialis esse potest.* nu. 118. & 229. eo.
- Matrimonia clandestina non tenent.* nu. 220. eo.
- Matrimonium qualiter probetur.* nu. 217. & qualiter capitula formanda. nu. 231. p. 3.
- Matrimonium cum quibus sit prohibitum, cum quibus non, remissiuè.* nu. 238. p. 3.
- Matrimonium an per famam probetur, an per annulationem.* num. 224. p. 3. quid si nondum sit consummatum. 229. & 231. lit. T.
- Matrimonium non consummatum, non est verè matrimonium.* num. 226. & 229. p. 3.
- Matrimonium differt à nuptijs. l. nuptias, de regul. iur.*
- Mediator seu proxenetæ, an sint testes legitimi.* num. 46. par. 1.
- Medici respectu medicina tantum, non dicuntur nobiles.* nu. 47. p. 1.
- Medici, & alij periti recusantes testificari circa peritiam suæ artis, tenentur parti.* nu. 50. & in criminalibus coguntur. p. 1.
- Medici duo pro recognoscendo cadauere adhibendi sunt si haberi possunt, sin minus, sufficit vnus.* nu. 248. p. 3.
- Medicorum testimonium de credulitate.* nu. 51. & nu. 248. par. 2. nu. 145. p. 3.
- Medium inter tempus iuramenti, & tempus depositionis, non debet dari in causa criminali.* parte 3.
- Memoria in factis antiquis non præsumitur, quia dicitur labilis.* nu. 152. p. 5.
- Memoriam non extare qui dicit, probare debet, per testes saltem quadragenarios.* nu. 29. p. 1.
- Memoriam hominum extare dicentes, præferuntur negantibus.* nu. 145. p. 3.
- Mendacium vnico teste probatur.* nu. 126. p. 2.
- Mendacium quale inditium faciat.* lit. Q. p. 4.
- Mensuræ, & pondera, qualiter iusta, & recta cognoscantur, & fieri possit experimentum.* num. 27. parte 2.
- Mens expressa, vel tacita, quot testibus probetur.* nu. 51. parte 2.
- Mentecaptus an sit testis, sub nu. 19. p. 4.*
- Merces soluenda notario, antequam copiam actuum tradat.* p. 4.
- Meretrix an testis esse possit, supra in versiculo infamis.*
- Meretrix dicitur, quæ sui quæstum corporis facit: & probatur si testes dixerint, cum tribus rem carnalem habuisse, quamuis vnus deponat de vno actu, & alter de alio.* Paris. consi. 160. vol. 1. Carp. super statu. Mediol. c. 472.
- Metus qualiter probetur.* Patia. de probat. c. 5. n. 33. libro 1.
- Metus per duos testes probatur.* Bal. in quæstio. schismatis, quam ponit in titu. C. si quis aliquem testamen. prohibue. Mascard. de probat. conclusi. 1055. volum. 2.
- Miles quando præferatur Doctori, & e contra.* par. 1. lit. B.
- Minæ malum animum indicant.* nu. 202. p. 3.
- Minor an sit testis idoneus in causa criminali.* numero 20. p. 1.
- Minor an post publicationem testimonij restituatur, littera D. & lit. H. p. 5.*
- Miracula non probantur nisi testis reddat rationem, sub nu. 127. p. 5. Bal. in l. solum num. 20. C. de test. Bar. eo. tract. de test. nu. 57.*
- Minor restituitur aduersus probationem.* Mascard. conclusi. 1058. vol. 1.
- Minor an elapso termino ad producendum testes restituatur.* num. 186. & seq. & num. 190. & 192. par. 4.
- Missio in possessionem quomodo probetur.* nu. 181. infra in ver. possessionis immissio.
- Monetarij an sint testes idonei.* in fi. p. 4.
- Monetæ valor attenditur tempore contractus, quod ad bonitatem intrinsecam, & tempore solutionis quod ad bonitatem extrinsecam.* Canalca. decis. 10. nu. 42. p. 2. Roc. in sua practica de monetis.
- Modus non attenditur, sed conuersio.* nu. 131. p. 4.
- Modica contrarietas in teste non habetur in consideratione, maxime ob hallucinationem vel defectum memoriæ.* But. in c. 2. de test. Grammat. conf. crim. 33. numero 12. Bertazol. consilio 219. in fine. volumine 1.
- Monachi, & fratres minores, an testes esse possint.* parte 4.
- Mors probandi virginitatem in Reg. Neapol. liter. T.* parte 3.
- Mors hominis, vel animalis, qualiter probanda.* nu. 239. 240. & seq. p. 3.
- Mors an per solam famam probetur.* nu. 243. p. 3.
- Mors accidentalis quomodo probetur.* num. 242. p. 3.
- Mors in causa modici præiudicij, sufficit probari per debiles præsumptiones.* nu. 245. p. 3.
- Mors attentæ ætate decrepita, & de alijs circumstantijs, quibus probari potest.* nu. 246. p. 3.
- Morum alij sunt necessarij, alij ad bene esse.* numero 104. p. 2.
- Mulctæ pro modo criminum, & inobedientia iudici debet.* nu. 66. p. 5.
- Mulctæ arbitrio iudicis indicitur.* p. 3. Menoch. de ar. inf. testes contumaces.
- Mulier an propter adulterium præsumptum dotem amittat.* nu. 187. p. 3.
- Mulier renuntians Senatui. Velleia. coram tribus testibus renuntiare debet.* nu. 32. p. 2.
- Mulier meretrix testimonium perhibuit in coniuratione Catilinae.* nu. 65. p. 5.

I N D E X.

Mulier transiens ad secundas nuptias, irritat patrē primi viri, & de pœnis secundo nubentis. num. 66. parte 1.
Mulier incedens in habitu meretricali an perdat dotem. ibid sub nu. 183.
Mulieri contra virum ad sui fauorem, an credendum sit. nu. 5 p. 4.
Multa facta tenent nu. 160 p. 2.
Multa diu tria. Bar. in l. licet. deleg. 1. & pluralitas in duobus verificatur. infra pluralitas.
Multa inuuant, quæ singula non profunt. litera G. parte 1.
Multitudo meritorum dispensationem tribuit. litera G. parte 1.
Multitudine testium tolluntur exceptiones personales. nu. 146 p. 2.
Multitudo testium nimia reijci debet. numero 145. parte 2.
Multitudo testium quando attendenda, & quando non. nu. 194 p. 2.
Muratores, seu cementarij probant cuius sit murus. C. pol. de ser. vr. pred. tit. de Ponte.
Mutus an testis esse possit. num. 19. & in ver. surdus. par. 4.
Mutum qualiter probetur. nu. 88 p. 2. & Mascard. de prob. conclu. 1079. & 1013. vol. 2.

N

Naufragium per testes nauarolos probari potest l. 2. C. de nauis. lib. 10.
Natura testium, sexus, & mores. n. 59.
Necessitas facit licitum, quod erat illicitum. numero 170 p. 2.
Necessitas facit probabile, quod est improbabile. nu. 58 par. 1.
Negatiua quot modis sumatur. n. 115. p. 3.
Negatiua quomodo probetur. nu. 112. p. 3. & quotuplex. nu. 115. & nu. 169 p. 5.
Negatiua coarctata loco, & tempore, quando ita esse dicatur. nu. 112. p. 3.
Negatiua probanda ab eo, qui in ea se fundat. ibi.
Negatiua iuris, quæ sit. nu. 116 p. 3.
Negatiua facti quotuplex. nu. 117. ea.
Negatiua alia determinata, alia indeterminata. nu. 118 eadem.
Negatiua indeterminata dicitur improbabilis. numero 119 ea.
Negatiua iuris, vel facti semper est probanda ab eo, qui fundatur in ea quauis sit improbabilis. Abb. & ceteri in c. bona. nu. 14. de elect. de quibus per Mascard. de probat. conclu. 1092. nu. 4. vbi testatur de commu. dicens imputandum esse ei qui se fundat in negatiua quam probare non potest. & alleg. Gemin. in cap. 1. de confess. Nat. consi 648. nu. 6. Parisien. consi 138. numero 2. volum. 4. mol. et alij. in l. in illa vbi est propria sedes omnium scrib. de verbor. oblig. Nisi pro eo esset, tex. vel glos. aut reg. vel aliqua præsumptio, vel personale priuilegium, vt in pupillo, minore, rustico. & huiusmodi. de quibus per Specu. in titu. de prob. §. 1. nu. 13. v. r. quintum priuilegium, & facit gl. in l. cum de indebito in vers. ignorantia. ff. de probat. quamuis Viu. Decis. 392. sub nu. 2. par. 2. dicat hanc comm. op. adeo perspicuam esse, atq; expeditam, vt semper vera sit, & nullam admodum habeat fallentiam, allegat in testem Ang. in l. veteribus. in fi. ff. de pact. veruntamen quod pro limitatione tradit Spec. vbi supra, intellige pro eorum facto & dato tantum, secus ergo in alijs personis ex quarum

persona siue iure hereditario, siue alio iure uenerent, & indebitum repeterent ad trad. per Saly. in l. si non sortem. §. si filius. ff. de cond. indeb. quia nõ audiuntur, nisi probando indebitum, vt est text. qui cauillari non potest. d. l. cum de indebito. ff. de probat. vbi motiua traduntur. & pulchrè Alex. consil. 83 libro 1. vbi sub numero 6 declarat, quod etiam si non constaret de causa in specie solutionis receptæ, dùm tamen appareat in genere sufficere, & non est dubium quod quodlibet factum, præsumitur cum causa factum: est materia. l. cum de in rem verso. vbi Bart. & alij. ff. de vsur. Rot. Genuæ decij. 26 nu. 15. vbi pro mutuo solutum præsumitur facit Menoch. de præsump. lib. quest. 18. nu. 16. vbi effectus apparet causa præsumitur, & facit Ioan. Andr. in Reg. sine possessione. de reg. iur. Ceph. l. consi 47. sub num. 1. vbi plura allegat. & in indiuiduo de repetente indebitum quod teneatur probare, vltra Alexand. & alios mox adductos, tenet Rot. Genuæ Decis. 03. num. 7. Quicquid innuere videatur Castr. consi 134. num. 2. verific. Nec obstat. par. 2. qui si intelligendus esset indistincte in isto casu, loqueretur contra text. d. l. cum de indebito & contra com. op. & regulas, quando maximè coniecturæ, & præsumptiones sunt pro parte soluentis, & recipientis, & non pro parte repetentis. pro parte soluentis, vt quia esset vir maior, diligens negotiator. pro parte recipientis, vt quia vir bonus, & conscientiatas, nec de fide, & diligentia vtriusq; esset dubitandum, & pro parte repetentis, vt quia solum allegaretur indebitum fuisse solutum nec alia ratio militaret. Nam ex d. text. l. cum de indebito creditum præsumitur, & ex lite ris de remissis, aut calculis vel instrumentis licet in specie non dicatur causa quia videtur satis constare, vt ex Alex. d. cons. 83. sub nu. 6. vol. 1. At in criminalibus consto de Delicto, & habitis inditijs non est dubium quod fundans se in negetiua tenetur probare. Clar. §. fin. q. 52. Anch. Reg. q. 42. sub nu. 38. item quando Reus esset contumax, & admissus ad nouas defensionis quia, vt alias dixi teneretur probare negatiuam, etiam quod inditiua contra eum non urgerent: vt in alio Reperto. quæ not. quia ab impressoribus omiſsa fuere in hac 3. p. sub numero 119.
Negatiua improbabilis, quibus modis fiat probabilis. nu. 120. p. 3.
Negatiua qualitatis quotuplex. n. 124. ea.
Negatiua ordinis, & conditionis, quæ sit. numero 127. ea p. 3.
Negatiua quibus modis directè probetur. num. 119. ead. par. 3.
Negatiua conclusio probanda. lit. H. nume. 119. p. 3. liter. Y. vbi quid & quantum testes concludere debeant.
Negligentia quomodo probanda nu. 268 p. 3.
Negotiorum gestores an sint testes idonei. numero 28 par. 4.
Nobiles facilius damnantur ex præsumptionibus, eo quia non possunt torqueri. Comes. var. resolut. titu. de probat. delic. tomo 3. num. 26. cir. fin. & de tor. num. 28.
Nobiles sunt testes omni exceptione maiores. lit. L. parte 4.
Nomen rei receptum inter reos quando dicatur. nu. 203. par. 5.
Nomina testium an sint edenda cum capitulis, in 5. parte nu. 7.
Nomina testium in causa hæresis, & ob potentiam reorum possunt dari in confusio, vel fortè non edi, scd

I N D E X.

sed solum testimonia. *ibid.* & Clar. S. fi. q. 49. vers. habet. Blanc. *prac. crim. num. 80. Homo. conf. 101. numero 49.*

Nominatio testium facta, & postea productione neglecta, vel examine defectu partis procrastinato, quid agendum p. 3.

Nominatio heredum qualiter probari possit. *nu. 79. p. 2.*

Non probatum probabo. *nu. 184. p. 4. Cano. in c. si. de prob. & nu. 218. p. 5. nu. 207. p. 4.*

Notarius actorum edere non tenetur copiam nisi mediante mercede. *p. 4. in si. fallit in 5. par. de Brach. Reg. nu. 137.*

Notarius seu tabellio, cui commissa est testium receptio, & examinatio, non potest fidem facere de tali commissione. *nu. 72. p. 5.*

Notarii de collegio, & maxime periti, nobiles vocari possunt. *nu. 53. p. 1.*

Notarii in officio procure duntaxat exercentes, se nunquid ignobiles censendi. *nu. 51. p. 4.*

Notarii actorum qui testium dicta ad unquam scribere omittunt, tenentur parti. *nu. 129. p. 5.*

Notarii ostendentes dicta testium ante aperturam, incidunt in pœnam falsi. *nu. 222. p. 5.*

Notarii quanta debet esse diligentia in scribendo dicta testium. *p. 5. num. 1. & nu. 129. ubi multa quo ad eorum officium. & fidem.*

Notarii circa rogatum instrumentorum qualiter & quomodo se gerere debent. *p. 2. nu. 79. & quod censetur rogatus apponendi omnes clausula & de imbreuiatura ac pluribus alijs in hoc proposi. *Proc. conclus. 19. lib. 4.**

Notariorum ars multum annexa iuris prudentiæ. *nu. 47. lit. P. p. 1.*

Notarii attestatio, quod quis iurauerit, an sufficiat. *lit. E. p. 3.*

Notario non creditur de fide instrumenti ab alio confecti. *nu. 159. p. 5. est materia auth. si quis in scribendo. C. de eden.*

Notorium facit iura transgredi, & ordinem non seruari. *nu. 77. p. 5.*

Notorium est etiam quod fit coram iudice. *nu. 66. p. 1. & quando hoc sit verum, de Brach. Reg.*

Notorium esse presumitur, quod per decem testes probatur. *nu. 67. p. 1.*

Notorium etiam per duos testes probatur. *nu. 24.*

Numerus maior testium, adhibitus ultra metam statuti, an vitietur. *nu. 146. nu. 197. p. 2.*

Numerus testium, quare inæqualis. *nu. 2. p. 2.*

Numerus duorum, vel trium testium, regulariter sufficit. *nu. 3. p. 2.*

Numerus minor testium præualeat quandoq; maiori. *nu. 189. p. 2.*

Numerus ubi maior testium, ibi magis presumitur veritas. *nu. 193. p. 2.*

Numerus ingens testium inhabilium, an suppleat defectum. *nu. 43. p. 3.*

Numismata testantur, & fidem faciunt. *nu. 28.*

Nuntio regulariter creditur, in 5. par. Bar. in l. 1. §. cura. de offic. præt. sed magis creditur personæ fide dignæ iuranti non fuisse (puta) citatum. *Marant. de ord. iud. in 6. par. de citatio. nu. 53. Masc. de probat. conclu. 189. vol. 1. conclu. 1015. vol. 2.*

Nuptiæ à matrimonio differunt, & quomodo. *num. 232. p. 3.*

O

Obbiecta testimonium nequaquam probanda, si ex actis, vel ex aspectu notorie constant in actis. *nu. 74. p. 4.*

Obligatio iuramenti transit ad heredes sed si agunt non habent opus absolutone. *p. 3. num. 44. versic. ceterum.*

Obligatio legitime contracta, non dissolvitur ob cavillationes, & subterfugia. *nu. 92. p. 1.*

Observantia, consuetudo, & Stylus, quando teneant, & quomodo vires assument. *nu. 10. p. 2.*

Oblivio presumitur spacio duorum annorum. *num. 143. p. 3.*

Oblivio in teste est lata culpa. *Bal. in l. presbiteri. C. de Episc. & Cler.*

Obscurum dictum pro non dicto habetur. *lit. F. p. 4.*

Occisus solet emittere sanguinem in conspectu occisoris, *sup. in ver. Cadaver.*

Obscurum dictum est punibile. *sup. dictum obscurum.*

Odiū inter pessimos pessimum coniugatorum. *num. 57. p. 4.*

Officium iudicis est deferre iuramentum testibus super veritate dicenda. *nu. 50. p. 3.*

Officium, et arbitrium iudicis in materia testium. *nu. 1. & per tot. p. 5. p. 4.*

Officium fisci odiosum nomine, re verò favorabile secundum subiectam materiam, & qualitatem eius personæ. *nu. 198. p. 5.*

Officium iudicis qui implorat, potest examinare testes, non obstante renuntiatione. *nu. 150. p. 2.*

Officialis presumitur ignorare ea, quæ facti sunt. *nu. 183. p. 5.*

Officialis in princ. officij iurare tenetur, & statuta servabit. *nu. 52. p. 3.*

Omne principium tendit ad finem. *nu. 43.*

Onus solvendi collectas spectat ad usufructuarium. *176. p. 3.*

Opiniones Doctorum quando sunt diversa, est amplectenda illa, quæ magis conscientia congruit. *num. 87. p. 4. & de Brach. Reg. p. 5.*

Opinio communis, quæ lit. Z. ea.

Opposita iuxta se posita magis elucescunt. *num. 215. parte 5.*

Ordo est in notarij ordinem non servare. *numero 230. par. 5.*

Ordo, seu modus servandus in producendis testibus. *nu. 50. p. 5.*

Ordo idem servatur in confrontatione, & repetitione, quod in primo examine servatur. *nu. 216. p. 5.*

Ordo servandus in tota materia iudiciaria testium. *nu. 230. num. 181. parte 3. ubi de ordine scripturæ non servando.*

P

Pacto an fieri possit, quod unico testis credatur et an per statutum, *sub nu. 128. p. 2.*

Pactum retrovendendi per testes probatur. *sub num. 133. p. 2.*

Pactum dubium in instrumento appositum per testes, declarari potest in ver. tenor instrumenti, & in ver. testes instrumentarij.

Papa nullus hæreticus unquam fuit. *nu. 44. p. 2.*

Papa potest ex causa a iuramento obligatorio absolvi. *p. 3. nu. 44.*

Paria sunt aliquid esse certum, de per se, vel per relationem ad aliud. *nu. 141. p. 3.*

Paria sunt aliquid non esse, vel esse, & esse inutile. *nu. 191. p. 5.*

Paria sunt non fieri, vel minus legitime fieri. *num. 190. p. 4.*

Parentes admittuntur in probando matrimonio. *nu. 227. par. 3.*

Par in parem non habet imperium. *nu. 99.*

I N D E X.

- Pars citari debet, quando aliqua conceditur dilatio.* nu. 40. par. 4.
- Pars an possit reprobare testem, quem produxit.* nu. 215. par. 4.
- Pars aduersa an possit vti dicto testium ab altera productorum, ea inuita.* lit. D. p. 4.
- Pars, quæ iuramentum subijit litis decisium, an de falso argui possit.* nu. 160. p. 1.
- Pars, quæ protestata est contra testes ab aduersario productos, an postea eos approbare possit.* ibi. lit. D. parte. 4.
- Pars post publicationem tenetur iurare non subornasse testes, quos ipsa produxit.* nu. 196. p. 4.
- Pars tenetur petere terminum, intra quem velit probare exceptiones deductas contra testes.* nu. 201. parte 4.
- Pars gradus, & affectio remouet suspicionem.* n. 25.
- Pars in examinandis testibus quando non sit citanda.* p. 3. nu. 73. cum plur. seq.
- Pars ante aperturam testium aperiens attestaciones, tenetur pœna falsi.* nu. 225.
- Pars an respondere teneatur, nunquid vti velit testibus, & eorum dictis.* nu. 15. & 171. p. 5.
- Paria sunt aliquod esse de se certum vel per relationem ad aliud.* p. 2. nu. 79. lit. M.
- Paria sunt deponere de auditu alieno, vel de credulitate contra producentem.* inf. testimonium de auditu.
- Partium consensus quid præstet, in materia testium.* nu. 37. par. 3.
- Patris exercitium vile an nocet filio.* p. 1. nu. 47.
- Pater pro filio, & filius pro patre, an sint testes idonei.* p. 4. nu. 44. & 45. & quid de patre spiritali. nu. 12. p. 4.
- Pater in testamento filij qualiter testis esse possit.* nu. 38. par. 4.
- Partus in dubio præsumitur legitimus.* num. 214. parte 3.
- Pauper qui dicatur, & qui diues, remissiuè.* nu. 107. parte 4.
- Pauper an sit testis idoneus.* n. 106. p. 4.
- Paupertas qualiter probetur.* Angel in l. in fundo. ff. de rei ven. Dec. consi. 120. nu. 3. Mascard. de prob. in ver. paupertas.
- Pauperes suspicionem non carent.* nu. 82. p. 1.
- Pauperum cause quomodo tractandæ.* p. 2. sub n. 22. ver. & tandem.
- Pax probata per testes, an valeat non obstante flatu.* to. nu. 32. p. 3. Vulp. de pac. & quando rupta censetur. de Brac. Reg. p. 2. nu. 259.
- Pax an faciat inditium.* de Brac. Reg. par. 3. & Mar. prac. §. diligenter. nu. 178. Bal. de Vbal. prac. q. 13. Clar. §. fi. q. 21. ver. pax. q. 58. ver. dictum testis. et ibi Baiar.
- Peccatum est celare veritatem.* nu. 5. p. 1.
- Pecunia corruptus, non facit fidem.* nu. 66. p. 3. in ver. sic. testis corruptus. & in 5. p. lit. A. p. 5.
- Pecunia corruptus omissum fuit quod immo non licet dare testi pecuniam, vt testimonium ferrat secundum veritatem, quia tenetur falsi.* Bar. in l. 1. §. 1. de fals. nec potest produci in testem nisi a parte aduersa a qua pecuniam non habuit. pulchre pue. de synd. in verb. corruptio. c. 1. sub num. 10.
- Persona contra quas lex præsumitur.* nu. 103.
- Persona egregia quæ sint, & de earum priuilegio.* n. 89. & 91. p. 5.
- Persona quæ conueniri non possunt nisi coram maiori Magistratu.* nu. 93. p. 5.
- Persona priuilegiata, quæ non possunt cogi ad perhibendum testimonium.* nu. 187. p. 5.
- Persona pauperes & viles, etiam ipsæ partem ciuitatis faciunt.* nu. 102. p. 4.
- Peremptorium vnum continet tres citationes post testium productiones.* p. 5.
- Peremptorium vnicum quando sufficiat pro tribus citationibus.* nu. 28. p. 1.
- Peritis in arte standum est.* nu. 93. p. 3. & eorum iudicium valet absq; iuramento & ratione inserta. fallit, in ver. iuramentum.
- Periurus testis qui dicatur.* nu. 57. p. 3.
- Periurus an aliquod inditium faciat.* nu. 59. p. 3.
- Periurus à periurio habilitari potest ad effectum, vt testis sit.* lit. F. p. 3.
- Periurum probantes debent esse testes omni exceptione maiores.* ibi.
- Periurus quibus pœnis afficiatur.* ibi.
- Periuro non defertur iuramentum suppletorium.* ibi.
- Periurus in vno, an in totum sit Periurus.* n. 68. in fi. & per tot. p. 3.
- Periurus quibus ex causis possit excusari.* p. 3.
- Persuasiva ratio.* inf. ratio.
- Petitio debet fundari super veritate.* nu. 3. p. 3.
- Pœna amputationis capitis in crimin. les. Maiest. est de minimis.* nu. 41. p. 1.
- Pœna pecuniaria procedit, etiam si inditia non sint grauissima.* nu. 138. p. 2.
- Pœna falsi testis.* nu. 57. & 65. p. 3.
- Pœna falsi tenetur qui pecuniam accipit, ne testimonium dicat.* nu. 66. p. 3.
- Pœna falsi propter ostensionem attestacionum ante earum aperturam, est extra ordinaria.* num. 224. parte 5.
- Pœna negantis factum.* nu. 121. p. 3.
- Pœna indebitè accusantis, conuertitur in accusantem.* lit. H. p. 3.
- Pœna corruptentis testem.* p. 5. n. 171.
- Physiognomia an probet filiationem.* nu. 215. p. 3. & ibi nonnulla circa physiognomiam.
- Pluralitas duorum numero contenta.* nu. 4. p. 3.
- Pluralitas non præsumitur.* glo. in l. eum qui. §. in popularibus. ff. de iur. iuran. Mascard. de prob. conclu. 779. vol. 2. & quando resoluitur in singularitate. Soc. iun. cons. 95. nu. 17. vol. 4. Bartol. in l. serui electione. §. fi. de leg. 1. Ruin. consi. 145. numero 11. volum. 1.
- Pondera & mensura vt æquæ, & iustæ fiant, quæ diligentia vtenda est.* nu. 27. p. 2.
- Populi vana uoces sunt.* lit. Q. p. 3.
- Possessio non est modus probandi, sed releuandi à probatione.* nu. 181. p. 3.
- Possessione transfertur onus probandi in aduersarium.* num. 180. p. 3.
- Possessio continuata qualiter probetur.* numero 181. par. 3.
- Possessorium summarissimum qualiter probetur.* nu. 181. p. 3. & per quos, an per testes, vel per instrumenta. lit. M. p. 3.
- Possessio non soluendi collectas est probanda.* num. 143. par. 3. Bald. de præscript. p. 5. princ. quæstio. 7.
- Pap. for. libel. in act. confess. glo. pœnam, propè fin. & requiruntur titulus, & bona fides, & quod alias in contradictorio iudicio obtentum fuerit.* Vin. com. opin. in ver. Immunitas. Doc. in l. licitatio. §. eorum. ff. de publ.
- Possessionis immissio quomodo probetur.* nu. 79. p. 2. sup. immissio.
- Posterior probatio præualet.* n. 103. p. 2.
- Practica procedendi contra falsos testes.* numero 7. parte. 5.
- Practica subministrandi alios testes.* lit. I.

I N D E X.

- Practica probandi dominium.* nu. 156. p. 3.
practica examinandi testes, item repulsandi, publicandi, & subministrandi. n. 308. p. 5.
practica confrontandi, & repetendi testes, à nu. 200. vsque ad nu. 210. p. 5.
practica refrenandi testes. nu. 148. p. 2.
practica publicandi attestaciones. nu. 186. p. 4.
practica conficiendi inuentarij. nu. 25. p. 2.
practica contradicenti instrumento per testes. num. 169. par. 2.
practica probandi affinitatem, & consanguinitatem. num. 234. p. 3.
practica producendi testes in ciuilibus, & eos impugnandi. p. 4.
practica probandi negatiuam coarctatam. lit. N. & nu. 169. p. 5.
practica probandi mortem. n. 246. & lit. A. p. 3.
practica examinandi socios criminis. lit. T. p. 4.
practica seruanda quando penes acta facta est testiu nominatio in causa ciuili, & postea testes pars non curat producere, ver sed incidenter.
practica publicandi processus. nu. 124. p. 4.
practica probandi inopiam. sup. in ver. inopia.
practica probandi matrimonium. nu. 231.
practica procedendi ad vltiora, quando pars negligit facere sua incumbentia. nu. 114. p. 3.
practica probandi prescriptionem. nu. 162. p. 3.
practica recipiendi testes ad aeternam rei memoria. inf. in ver. testes ad aeternam rei memoria.
Practica recipiendi testes super negatiua in Criminales. p. 3. nu. 129.
practica conuincendi producentem testes de falso. lit. A. p. 4. vbi quid probandum contra testem.
practica interrogandi mutuum. p. 5.
practica retractandi sententiam latam ex falsis testibus, vel instrumentis. lit. M. n. 241. p. 5.
præcepta pœnalia quando intimanda, & quibus causis procedi possit per præcepta pœnalia. nu. 61. p. 5. & de Brac Reg. p. 2.
præceptum pœnale etiam in causa ciuili fieri potest cum clausula in significatiua. n. 62. p. 5.
præscriptio interrupta qualiter probetur. nu. 31. p. 2.
præscriptio & titulus qualiter probentur. num. 159. parte 3.
præscriptio scientiam, & patientiam aduersarij requirit. nu. 160. p. 3.
præscriptio per testes probatur deponentes de auditu alieno. 161. p. 3. qui verò deponit de scientia, debet esse amorum 50. Paris. cons. 104. num. 124. vol. 1. Hier. de Mont. trac. de fin. reg. c. 77. n. 15.
præscriptio de iure canonico requirit semper bonam fidem. lit. I. & vbi titulus requiratur, vt per Dyn. ibi. par. 3.
præscriptionis capitula qualiter formanda. num. 162. parte 3.
præscriptio quotuplex. n. 195. p. 3.
præsumptio iuris tantum, quæ sit. nu. 184. & præsumptio iuris, & de iure. n. 196. p. 3.
præsumptio iuris, & de iure dicitur necessaria probatio. n. 197. & liquidissima. nu. 204. p. 3.
præsumptio vna, aliam adiuvat: & vna præsumptio alteram tollit. nu. 203. p. 3. & quæ præualeat. nu. 194. p. 2.
præsumptio præsumptionis non datur Dec. latè consi. 49. vol. 2. vide in propos. in Repert. 6. par. in verb. Reuifio reuifionis. Nec datur fictio fictionis, nec improprietatis. Saly. in l. cum de in rem verso. sub nu. 6. ff. de vsur.
præsumptio iuris ceteris præualeat. nu. 205. p. 3.
præsumptio quot testibus probetur. nu. 208. p. 3.
Prætor maior magistratus quam iurisdictionem habeat. nu. 100. p. 5. & absolutio.
Prætor feudatarij an pœssu multare ciuem vocatum ad perhibendum testimonium. nu. 178. p. 5.
prætor feudatarij an teneatur parere maiori Magistratui non consilio de mente Senatus Mediolan. nu. 110. p. 5.
prætores feudatariorum togati eandem iurisdictionem ordinariam habent in suos, quam quilibet alius Prætor Cam. Duc. Mediol. nu. 103. p. 5.
præposteratio an vitiat. in ver. prioritas.
prioritas vel posterioritas quando non est attendenda. p. 3. sub num. 181. vbi multa in hoc propo. circa diuersos effectus. per tot. d. nu.
princeps iudicat secundum conscientiam bene ordinatam sola facti veritate inspecta.
priores nostri temporis equiparantur Decurionibus. num. 46. p. 1.
priores Fiuizani habent iurisdictionem iudicandi, & ad eos appellatur à sententijs iudicis ordinarij. nu. 46. par. 1.
prior tempore an potior semper in iure. ibidem versi. item ad prædicta, vbi etiam quid in institutionib. p. 3. n. 181. ver. & ad cognoscendum.
prius dictum, aut posterius an nocet. p. 3. num. 181. ibidem.
prius testamentum tollitur per posterius. ibidem.
prius an pro, vel contra Nouercam sit testis fidelis, & e contra. 4. par.
priuilegium inspectio coram quot testibus fienda. nu. 45. p. 2.
priuilegiatus citatus comparere tenetur, aliàs multari potest. n. 183. p. 5.
priuilegiatus debet allegare, et ostendere priuilegium suum ante sententiam. num. 181. 182. & 185. p. 5.
priuilegiatus tenetur perhibere testimonium quando veritas aliter haberi non potest. num. 186. Roc. in eius præc. lib. 4. de iuramento suppletorio. p. 5.
priuilegiata persona, quæ non compelluntur perhibere testimonium. n. 187. & quibus casibus compellantur. nu. 192. p. 5.
priuilegiata persona diuerso iure censentur in perhibendo testimonio. nu. 194. p. 5.
priuilegiata persona, quæ nullo in casu tenentur testimonium perhibere. n. 165. p. 4.
probatio diuersi temporis aut loci, diuersa à deductis in querela, seu libello, quando non valeat, inf. in notis diuersitas. sup. locus certus.
probatio concludens, an sit probatio. nu. 85. p. 3.
probatio debet esse verisimilis. nu. 86. p. 3.
probatio dupliciter definitur. nu. 1. p. 3.
probatio per testes. & eius definitio, secundum authorem. nu. 2. p. 3.
probatio omnis testium fide, & tabularum constat. nu. 7. p. 3.
probatio tabellionis an præualeat probatio in testis. num. 36. p. 3.
probatio nulla melior, quam per peritos. nu. 93. p. 3.
probatio damni dati aperissima esse debet. num. 97. parte 3.
probatio vbi plenissima requiritur, duæ semiplenæ probationes non sufficiunt. nu. 99. p. 3.
probatio persuasiva inf. Ratio.
probatio quando dicatur semiplena, plena, & plenissima. & quid in causis criminalibus. num. 100. & 104. par. 4.
probatio per publicam vocem & famam est facilis, sed admodum debilis. p. 3. n. 28.
probatio quando dicatur generica. p. 5.
probatio indirecta, quomodo sit directa. p. 4.

I N D E X.

- Probatio dubia non releuat.** n. 163. immo contra producentem interpretatur. p. 3.
- Probatio ex præsumptionibus iuris perfecta dicitur.** nu. 185. p. 3.
- Probatio dicitur notoria, quando aliquod per testes probatur.** nu. 68. p. 3.
- Probatio posterior præualet.** n. 130. p. 2.
- Probatio contra instrumentum quot testibus fieri debeat.** nu. 157. & seq. p. 2.
- Probatio ad defensionem sufficit, licet aliàs non esset ad mittenda.** cir. si. p. 5.
- Probatio admissa, quæ non erat admittenda, an subsistat.** nu. 158. p. 2.
- Probatio frustratoria nil releuat: idem quando est dubia.** n. 78. 269. n. 163. p. 3.
- Probationes in antiquis sufficere.** n. 167. p. 3.
- Probationes, quæ tantum per scripturam fieri debent, & quæ duntaxat per testes.** nu. 170. p. 2. & n. 177. p. 3. & quæ per instrumenta. nu. 26. p. 2. quid si præstiterentur: infra, probatio quæ non potest.
- Probationes testium quæ sunt hincinde pares, quænam attendi debeant.** nu. 180. & 188. p. 2.
- Probationes, quæ per facti euidentiã sunt, quæ sint.** nu. 58. p. 4.
- Probationes imperfecte quando coniungantur, ut plenam probationem faciant.** n. 105. p. 3. Ro. consil. 8. Misig. obser. 99. cent. 2.
- Probandi difficultas, quas probationes admittat.** in prin. p. 5.
- Probationes quædam melius fiunt per testes, quæ per instrumenta, & e contra.** nu. 34. p. 3.
- Probationes ante publicationem sunt faciendæ.** num. 80. p. 3.
- Probationes duæ semiplenæ, quando faciant unam plenam.** nu. 99. n. 105. p. 3.
- Probationes quæ eiusdem generis, & quæ diuersi generis censeantur.** nu. 100. p. 3.
- Probationes, quæ per coniecturas, aut præsumptiones factæ tenent.** n. 99. p. 3. & nu. 182. ea.
- Probationes testium sunt arbitrariæ.** p. 3. nu. 86.
- Probatio artificialis & inartificialis.** p. 3. n. 36.
- Probationes factæ in vno iudicio, an & quando fidem faciant in alio.** n. 269. & qualiter, & quibus profint ibidem. p. 3.
- Probationes factæ coram iudice incompetenti nil operantur ac si factæ essent coram priuata persona.** nu. mero 270. p. 3.
- Probationes factæ coram arbitro, an fidem faciant coram alio iudice.** nu. 275. p. 3.
- Probationes factæ coram arbitratore, an fidem faciant coram alio iudice.** nu. 277. p. 3.
- Probationes factæ in causa ciuili, & in prima instantia, an fidem faciant in alia.** nu. 281. p. 3.
- Probationes factæ in causa criminali, an fidem faciant in causa ciuili.** n. 287. p. 3.
- Probationes factæ in ciuili, an fidem faciant in criminali.** n. 285. p. 3.
- Probationes factæ in iudicio inquisitionis, an profint in processu accusationis superuenientis, & dic q sic. secundum Ang. in l. si vacantia. nu. 217. cum seq. C. de bo. vacan. vbi coram eodem iudice, secus si coram diuerso.**
- Probationes factæ in summario, an fidem faciant in plenario iudicio.** n. 288. p. 3.
- Probationes criminales exactissimè fieri debent.** nu. 25. & nu. 284. p. 3.
- Probationes exceptionum testium, & eorum reprobationes quando fieri debeant.** n. 219. p. 4.
- Probationes recipere ordine iuris non seruato, est auferre ius tertij in ciuilibus.** Anton. de Butr. consil. vlt. num. 27. in fin. refert Petr. de princ. num. 64. parte 3.
- Probationes testium non perfecta in prima instantia, an perfici possint in alia.** num. 218. p. 4. Bal. ad Spec. tit. de appel. §. fin. colum. 13. cir. fin. ver. item quæritur.
- Probatio quæ fit per testes, regulariter est validior, & dignior illa, quæ fit per instrumentum, ut magis com. opin. testatur. Viu. com. opin. & hic num. 130. p. 3.**
- Probatio criminalis quando dicatur plena.** num. 104. p. 2. Gomez. var. resol. de delic. c. 12. & 13. n.
- Probationum materia, per Mascar. & Pacia. amplisimè, & luculenter declarata.** nu. 292. p. 3.
- Probationum tres gradus.** p. 3. num. 86. ver. vbi tres.
- Probitas quantum proficit.** p. 4. n. 28.
- Probatio, quæ non potest fieri per scripturam, si per testes fiat, an valeat.** nu. 170. & nu. 23. p. 3.
- Probatio minus plena, quando vincat magis plenam.** parte 3.
- Probatio per testes singulares non est semiplena.** p. 3. numero 59.
- Probatio plena per vnum testem tantum, an fieri possit.** lit. M. ea.
- Probatio priuilegiata, quæ.** nu. 286. p. 3.
- Probatio defectu iurisdictionis, an validari possit.** lit. N. par. 5.
- Probatio generalis super id, quod in genere probandum est, an sufficiat.** p. 4.
- Probatio nequaquam admittenda in calculo ferendæ sententiæ.** p. 4.
- Processus coram laico an probeat coram ecclesiastico contra clericum.** p. 3. nu. 284. adde Gramm. consil. 42. nu. 1. & 2. Feder. de sen. cons. 135. col. si. etiam quod clericus confessus sit coram laico, Decia. de delic. to. 1. lib. 4. cap. 11. car. 144.
- Proximior vocatus a testatore de quo intelligatur.** p. 2. nu. 79. lit. G. & seq. vsque ad nu. 80. vbi multa bona in practica.
- Processus omnis in contumaciam factus, dicitur summarius.** nu. 290. p. 3.
- Processus publicatio est de ordine iudicij.** num. 120. parte 4.
- Processus copia danda etiam non petita personis miserabilibus.** p. 4.
- Procurator generalis an possit producere testes, stante prohibitione statuti loquentis de simplici procuratore.** Ias. in l. si procurator. nu. 6. ff. de cond. indeb. Bar. in cons. incip. inter procuratorem.
- Procuratoris officium an sit vile.** nu. 52.
- Prohibere expresse, & non permittere differunt.** nu. 73. par. 1.
- Procurator, & Aduocatus, dū causam patrocinant, dicuntur participes causæ, ideo repelluntur a testificando.** 4. p. n. gl. in l. is, qui. C. de accus.
- Procurator potest esse testis in causa, in qua quis instigatus ab aliquo accusauit, & succubuit; quia tunc potest agere ad damnã, & interesse contra instigatorem, et producere suum procuratorem in testimonium.** Capel. Tolos. decis. 7.
- Procurator habens mandatum tantum ad producendum testes, an utique ad publicari faciendum extendatur, & an dominus sit citandus, vel dictus Procurator.** Bal. in rub. C. de sent. experie. recit.
- Prodigus non est testis idoneus.** nu. 19. p. 4.
- Proditor dicitur testis, qui dolosè veritatem occultat, & supprimit.** 11. q. 3. c. & Decia. tract. crim. lib. 7. c. 29. nu. 27. vol. 2.
- Producens falsos testes, quæ pœna puniatur.** in 4. parte, & per Clar. §. falsum, versicul. producens.

I N D E X.

Et an amittat causam, versi item propter. p. 5.
Productio vna testium, quando verificetur. nu. 21.
Productio quarta testium, quando locum habeat. nu. 18. & 22. p. 5.
Productio quarta dicitur optima legum interpres. nu. mero 17. p. 5.
Productiones testium quot concedenda actori, & quot reo. nu. 17. p. 5.
Productioni testium, vel instrumentorum facta renuntiari potest. l. 3. C. de si. instr. Vital. trac. claus. par. 5. sub num. 4. et ibi an probationibus renuntia- ri possit.
Promittens stare dicto tuo, vel alterius tamen tu, vel ille, teneberis, vel tenebitur iurare super eius dicto. Matth. & ibi add. sing. 37.
Promissio probata per testes cum presentia partis acceptantis importat stipulationem. Affli. dec. 120.
Promissio socij facta socio de non reuelando sub sigillo confessionis, an teneat. nu. 5.
Propalans ante tempus votum, vel dicta testium puni- tur. sub nu. 22. 2. & seq. p. 5.
Prorogatio termini per testes probatur. n. 130. lit. E. & currit tempus prorogatum, vel dormit sicut terminus probatorius. lit. I. p. 3.
Prosapia qualiter probetur. lit. A. p. 3.
Protestatio reprobandi testes, quando, & quomodo fienda. nu. 14. & 18. p. 4. & num. 212. & 222. parte 5.
Protestatione non facta ab illo, qui vult reprobare tes- tes, tenetur iurare de calumnia. nu. 16. p. 4.
Probationum multa comprehenduntur sub num. 18. lit. E. p. 4.
Protestatio citra preiudicium confessi, & conuicti, quid operetur. Rim. iun. conf. 705. num. 25. & seq. volum. 6.
Proxenetæ seu mediator, an testis sit, lit. L. p. 4.
Pubes an valeat testificari de eo, quod vidit dum im- pubes erat. n. 23. p. 1.
Publicatio processus quibus casibus sit necessaria, & quibus non. nu. 121. p. 4.
Publicationis processus, effectus, & practica. n. 123. & 124. p. 4.
Publicatio repulse testium, quando facta esse dica- tur. nu. 232. p. 5.
Publicatio testium nulliter facta non impedit exa- men ad vltiora. lit. E. p. 3.
Publicatio testium an ad instantiam tertij conceda- tur. lit. X. p. 4. sed facta ad instantiam partis non denegatur copia illi tertio. ibi.
Publicatio testium an concedenda, si testes omnes non fuerint examinati. p. 4. ver. & quia.
Publicatione testium facta an testes adhuc produci possunt. p. 4. num. 191. quid in 2. instantia. parte 3. numero 192.
Publicatio testium causat expensarum condemnatio- nem l. qui in alterius. vbi Dec. de reg. iur. text. l. si quis insiciatus. ff. de post. Ias. in l. properandum. §. si autem alterutra ff. de iudic. & in 4. par. de Bra- chio Reg. cir. si.
Publicatio testium non est reo concedenda, si ante pu- blicationem obtinuit liberationem. p. 4.
Publicatio facta non rite, nec recte recepris testibus, an teneat. & quid parte consentiente. p. 4.
Publicatio testium aliunde per litteras subsidiales examinatorum, a quo in dice fienda.
Publicatio processus defensui cur non sit necessaria. parte 4.
Publicatio processus quibus deneganda. & an appel- lari liceat. p. 4.
Publicatio testium non sequuta in prima instantia,

an testes fidem sine ea faciant in secunda. numero 292. par. 3.
Pupillus an valeat testificari. nu. 19. p. 1.

Q

Qualitas est probanda ab eo qui in ea se fundat. par. 4. nu. 132.
Qualitas testium, & non quantitas, est inspicienda. num. 194. p. 2. & super qualitate iudex interloqui debet. p. 5.
Qualitas facti aggravat delictum. nu. 134. p. 4.
Qualitas, quod testes in chirographo subscripti, fue- rint bonæ vocis, conditionis, & famæ, debet per alios testes probari, quando chirographum impu- gnatur. Masc. de prob. conclu. 754. nu. 13. & 14. vbi multa.
Qualitates, quæ requiruntur in teste. nu. 12. p. 1.
Qualitates animi deliberati, an necessario sint omnes probandæ: & quæ sint huiusmodi qualitates. nu. 256. & 267. p. 3.
Qualitatibus pluribus concurrentibus, inhabilis ha- bilitatur. lit. F. p. 2.
Quarta examinatio testium conceditur, licet quarta productio regulariter rejiciatur. nu. 17. 18. & 22. vbi quando concedatur etiam quarta productio. parte 3.
Quantitas testium in iure non exereffa, regulatur se- cundum statuta locorum: & e contra. nu. 1. & 2. parte 2.
Querelatus, et liberatus à Principe ante sententiam, & publicationem processus, non potest obtinere pu- blicationem. p. 4.
Querelans officialem non est testis idoneus contra il- lum in causis aliorum. nu. 117. lit. N. p. 4.
Qui omne dicit nullum excludit. p. 3. n. 181. versi. & prædicta omnia.
Quæ possunt per testes singulares probari. p. 4. n. 138
Qui conveniri non possunt nisi coram supremo Magi- stratu. nu. 92. p. 5.
Quis condemnari an possit, vnica citatione. n. 27. p. 5.
Quilibet in dubio præsumitur bonus. n. 69. p. 1.
Quod indirectè probatur, directè probari potest. num. 128. par. 2.
Quod posterius probatum est, prævalet. nu. 150. p. 2.
Quomodo procedatur per exceptionem, & qualiter per actionem. nu. 114. p. 3.

R

Ratio testis debet esse diuersa à dicto. nu. 86. p. 3. vbi plura.
Ratio bona iustificat dictum, mala autem illud eli- dit, nu. 87. & 88. p. 3. & p. 5.
Ratio testis in genere assignata, an sufficiat. p. 3. lit. F. & quando de ratione quærendum non est. p. 3. li. G.
Ratio quando censeatur assignata saltem in genere. ibidem.
Ratione adiuncti conceditur, quod simpliciter non concederetur. nu. 57. p. 1. nu. 114. p. 5.
Rationibus persuasivis an iudex credere debet. p. 3. sub nu. 86. ver. in super vbi distinguitur.
Ratificatio testis. nu. 158. p. 4.
Ratificatio, an conualidet quod ab initio est nullum. Doct. in l. semper qui non prohibet. de regu. iur. & in repet. l. celsus. ff. de vsucap. Can. in c. cum cau- sam, de appell.
Ratificatio rei, aut testis, an semp sit necessaria, ibid. Marsil. in pract. in §. quoniam. vbi multa in hæ materia dicit.

Ratio

I N D E X.

- Ratio naturalis, & civilis, quod dicitur permittit.* nu. 47. lit. X. p. 1.
- Ratione excellentia receditur a statutis.* nu. 47. & 48. p. 1.
- Receptio testium qualiter, & quando fiat.* nu. 11. cum seq. p. 5.
- Recusatio subdiaconi coram septem testibus fienda.* nu. 37. p. 1.
- Regulariter qui releuatur ab onere probandi, non tamen releuatur ab onere allegandi.* nu. 171. Aret. in §. sed iste. de act.
- Religiosi in causa laicorum an testes esse possunt.* nu. 26. & lit. M. p. 4.
- Reg. quod a priuatione ad habitum non datur regressus.* p. 3. sub nu. 181. ver. & quod venditor.
- Relatio testis.* p. 5. n. 207.
- licetum an videtur praecedere grauiamen.* par. 4. sub Rem. 181. ver. & dato.
- Religiosi in sacris, ubi ingeritur poena sanguinis, testificantes, incurrunt irregularitatem.* nu. 30. p. 4.
- Religiosi nec tacite, nec expresse possunt consentire in iudicem laicum.* nu. 32. p. 4.
- Religiosi in sacris debent examinari coram suo iudice, etiam quod causa sit laicalis.* nu. 31. p. 4.
- Remissio reorum de vno loco ad alium.* n. 221. p. 5.
- Renuntiatio probationum, quando fieri debeat.* nu. 149. & 185. p. 4. Vital. tract. claus. nu. 4. p. 4.
- Renunciatio an renocari possit.* n. 72. p. 3. & nu. 150. parte 2.
- Renunciare defensionibus an quis possit.* numero 72. parte 3.
- Renunciari non potest ijs, quae sunt de ordine substantiali iudicij.* 4. par.
- Repetitio testium an sit necessaria, quando bannitus ad nouas defensiones admittitur.* p. 5.
- Repetitio testium qualiter fienda.* n. 200. & an ad instantiam partis. n. 212. lit. E. p. 5.
- Repetitio testium in criminalibus est omnino necessaria.* nu. 200. & seq. p. 5. fallit, vt ibi p. 5. versic. non tamen.
- Repetitio quando fieri debeat.* nu. 200. & 206. p. 5. 301. cir. princ. vbi quid stante Brac. Reg. quibus casibus fiat.
- Repetitio quid sit.* n. 207. p. 5. supra in uers. dilationis termino.
- Repetitionis testium practica.* nu. 208. p. 5. & nu. 169. p. 5. & nu. 200.
- Repetitio testis in pleno examine fienda, & non per relationem, quamuis lecto eorum primo dicto, & illo confirmato, de consuetudine testis satis repetitus dicatur.* ibid.
- Reprobantur testes, praeterquam in summarissimo possessorio.* nu. 1. p. 4.
- Reprobantur testes aut ipso iure, aut parte instante.* nu. 2. par. 4.
- Reprobantur testes multis de causis.* nu. 7. & sequen. parte 4.
- Reprobatio respiciens personam testis, quando fieri debeat.* n. 8. p. 4.
- Reprobare testes quos quis produxit, an liceat producenti.* nu. 11. p. 4.
- Reprobationes quo tempore fienda.* nu. 13. p. 4. & exceptiones sunt in specie probanda. nu. 221. p. 4.
- Reprobationes ob defectum personae testium, quae sint.* nu. 19. ea. & an clausula suppletentes habilitet. sup. clausula suppletentes.
- Reprobare testes tribus casibus non licet.* nu. 216. parte 4.
- Reprobationum probationes debent fieri post publicationem.* nu. 219. p. 4.
- Reprobationum sed ante examen protestandum est.* sup. Protestatio.
- Reprobationes testium quando non sint necessariae.* sub nu. 6. p. 4.
- Repulsa est odiosa.* nu. 202. p. 4. & cur concedatur, litera E. p. 5.
- Repulsa non admittitur in remedio attentatorum.* n. 202. p. 4.
- Repulsa non datur nisi petatur.* nu. 209. p. 4. & contra quem fiat. lit. E. p. 5.
- Repudium coram septem testibus rogatis fit.* nu. 36. parte 2.
- Res dubia contra producentem interpretanda in fauorem petentis.* lit. X. p. 1. & infra in versic. verba dubia.
- Reipub. interest subditos habere doctos, ac eorum animos ad virtutem allicere.* lit. N. p. 1.
- Responsio subalterno, vel praposterata an nocet.* p. 3. nu. 181. per tot.
- Respondere testis quando non tenetur.* p. 4. nu. 159. vi in reper. de Brach. Reg.
- Respublica stare non potest quando cuique propria praemia digna factis non dantur.* lit. N. p. 1.
- Restitutio aduersus publicationem testium, quibus, & ex quibus causis concedenda.* lit. D. p. 4. & nu. 189. cum plur. seq. p. 4.
- Restitutio aduersus sententiam.* nu. 241. p. 5.
- Rektor in causa Ecclesiae, an sit testis idoneus.* lit. M. parte 4.
- Reuelantes dicta testium, aut confessionem secretam, aut sententiam, respectiue puniuntur.* sup. propalans. & in §. par. de Br. Reg.
- Reorum causa in dubio fauorabiliores.* nu. 178. & 180. cum seq. p. 2.
- Reus quando efficiatur actor, & quando transferatur onus probandi in reum.* n. 107. p. 2.
- Reus tenetur probare exceptionum exceptionis, item exceptionem non numeratam pecuniae.* nu. 109. parte 2.
- Reus excipiendo fit actor, & quando.* nu. 110. p. 2.
- Reus qui iurauit de veritate dicenda, & non dicit, peccat.* p. 3. secus si extraiudicialiter, & sine iuramento quando nulli nocet. Doc. in reg. qui tacet. de reg. iur.
- Reus qui quotuplex, quid in civili, & quid in criminali.* p. 5. n. 203.
- Reus excipiendo de tempore, illud probare debet.* nu. 132. par. 2.
- Reus, vel testis nolens respondere iudici, potest multari, aut torqueri, prout qualitas causae requirit.* nu. 160. lit. X. p. 5.
- Reus an ultra tertiam vicem torqueri possit.* numero 157. par. 4.
- Reus lite capta potest vti remedio litterarum monitorialium, ad probandum exceptionem, quam actor negauit, actor vero non potest.* Doc. in l. si quando. C. de dilat. & Dec. in l. qui in alterius. de reg. iur.
- Reo quot ictus suis dandi pro quolibet inditio.* nu. 164. par. 4.
- Reus confrontatus non potest conuerti de non publicatione, secus de copia denegata.* par. 4.
- Reus, vel testis, quando dicatur esse inter duo iuramenta.* nu. 213. p. 5.
- Rei nomen inter reos, quando receptum esse dicatur.* nu. 203. p. 5.
- Reus sapit naturam actoris, quando subit eius locum.* nu. 237. p. 5.
- Rixam duo homines faciunt.* l. praetor. ff. de vi. bo. raptor.
- Rogitus testium quibus casibus requiratur.* nu. 69. cum seq. p. 2. vbi multa.

I N D E X.

Rogitus testium cuius sit effectus. nu. 76. p. 2.
 Rogitus quot testibus probetur. nu. 23. p. 2.
 Rogitus non presumitur, quia est facti. num. 77. p. 2.
 quid in instrumento.
 Rogare est vocare testem ut audiat, & sit presens.
 ibi. & Bald. in l. scripturas. C. qui pot. in pign. nu. 3.
 Rurales, & ruri commorantes, qui nati sunt in ciui-
 tate, differunt specie. nu. 55. p. 2.
 Rusticus an restituatur elapso termino ad producen-
 dum testes, vel ad probandum. lit. D. p. 4.

S

Salarium iudicis, & scribae in examinandis testi-
 bus a quo soluendum. nu. 123. p. 5. quid testi de
 longinquo venienti. nu. 126. lit. S. p. 5.
 Sacerdos an secreta a penitente dicta reuelare possit.
 in ver. testes compelluntur. & nu. 194. & seq. p. 5.
 & nu. 222. ea.
 Saluus conductus a quo, & quando concedendus, &
 cur concedatur. nu. 70. & seq. p. 4. & latissime de
 Brach. Reg. p. 2. n. 170. & 171.
 Saluus conductus concedi non debet cum alterius dam-
 no. nu. 71. p. 4.
 Saluum conductum frangens qua poena puniatur. nu.
 73. p. 4. Farin. tit. de carcer. & car. n. 15.
 Saluaguardia. de Brach. Reg. p. 2. nu. 262.
 Scientia est quid facti. n. 14. p. 3.
 Scriptura quando praeualeat testi, & contra, & an
 tabellio praeualeat scripturae, & contra, & an tes-
 tis praeualeat tabellioni. nu. 56. & num. 36. cum
 sequen. p. 3.
 Scriptura solutionis deperdita, quomodo per testes
 probetur solutio si negetur. num. 47. & versi. seq.
 parte 2.
 Scriptura deperdita, quando in ea contenta per tes-
 tes probari possunt. nu. 79. p. 2. & nu. 143. quid si
 instrumentum non sit deperditum, sed in eo sit ali-
 quod pactum obscurum, vel negatum. sub numero
 163. par. 2.
 Scriptura priuata quomodo contra scribentem pro-
 bet. nu. 101. & 102. vbi qualiter falsitas detegat-
 ur. p. 3.
 Scriptura priuata ad hoc ut hypothecariam inducat
 quas requirit solemnitates, & quid contra tertios
 possessores. numero 22. par. 2. & versic. nec in hac
 scriptura.
 Scriptura priuata semel recognita non eget amplius
 recognitione ibid. vers. qua de re.
 Scripturae publicae, & non testibus standum esse inf-
 testamentum.
 Scripturae priuatae identitas qualiter probetur. vers.
 tota vis. & de illius recognitione, & comparatio-
 ne. ibi. vers. scriptura vero.
 Scripturarum pluralitas non presumitur. ibidem.
 Scripturae priuatae & instrumenti publici vis. & dif-
 ferentia. ibid. ver. differentia.
 Scriptura in qua testis ipse suum dictum scripsit aut
 scribi fecit, non est admittenda inf. testis potest de
 ponere prout in cedula.
 Scripturae falsitas praescrutabili diligentia reperta. n.
 102. p. 3.
 Scripturae priuatae virtus, & comparatio, & quando
 impugnari valeat, & quando non, remissive. num.
 102. par. 3.
 Scriptura ad quid sit inuenta. n. 137. p. 4.
 Scriptura non est de substantia, nisi in certis casibus.
 Pacia. de prob. c. 29. nu. 40. lib. 2.
 Scriptura quae est de actis, potest etiam coadiuuari te-
 stibus. p. 3.

Semel malus, semper malus praesumitur in eodem ge-
 nere mali. n. 101. p. 1. Mars. pr. §. diligenter. n. 113.
 Semper in dubio pro actu praesumitur. n. 153. p. 2.
 Senex annor. 70. de iure ciuile est testis idoneus nisi
 vacillet, potest tamen excusari a testificando, secus
 de iure caonico. l. inuiti. eod. de testa. c. mulicrem,
 33. q. 5. & in c. in litteris. eo.
 Senatus Mediol. summopere laudatus, lit. O. appel-
 latur Rex. n. 109. p. 5.
 Sententia lata non visis testibus ob negligentiam ad-
 uersarij, non est nulla, secus ob negligentiam iudi-
 cis. p. 4.
 Sententia coram quot testibus sit proferenda. num.
 39. p. 2.
 Sententia absque publicatione processus, an valeat.
 nu. 123. p. 4.
 Sententia super principale an retardetur, dum super
 emergenti cognoscitur. lit. F. p. 5.
 Sententia lata in contumacia contra testem, qui fal-
 sum deposuit, & citatus comparere noluit, quali-
 ter afficiat. Foller. in eius prac. versic. & si conse-
 buntur. 4. par. 3. p. nu. 90.
 Sententia lata super admissione, vel non admissione
 testium appellatur, licet ex causa actio non oria-
 tur. l. af. in l. nemo potest, lec. 1. nu. 64. & in 2. lec.
 nu. 77. de leg. 1.
 In calculo sententiae ferendae non potest amplius quic-
 quam probari. p. 4.
 Sententia in causa criminali ex falsis testibus emen-
 dari debet. p. 5.
 Sententia ex falsis testibus lata, an & quando retra-
 ctari potest. lit. M. p. 5. & quibus modis retracte-
 tur, ibidem.
 Sermo indefinitus in teste non equipollet vniuersali,
 lit. E. p. 3.
 Seruus aut minor, an testis sit idoneus. nu. 11. p. 4.
 Seruus communi opinione liber reputatus, & in te-
 stem vocatus, an sit idoneus testis. num. 77. p. 1. &
 an torqueri debeat. nu. 105. p. 4. & nu. 155. & nu.
 140. par. 5.
 Similitudo non est semper vera filiationis probatio.
 nu. 215. p. 3.
 Similitudinis varia exempla, a c diuersi effectus. nu.
 216. p. 3.
 Simulatio contractus per testes probatur. Bald. in l.
 pacta nouissima, nu. 6. C. de pac. Canal. decis. 1. 2.
 & 3. par. 2. Masc. concl. 446.
 Singularitas testium quoduplex. num. 126. vsque ad
 nu. 139. p. 4.
 Singulares mille testes minus probant, quam vnus
 solus. nu. 135. p. 4.
 Singularis testis non probat. nu. 127. p. 4. fallit, ibi Go-
 mes. var. resol. tit. de prob. delict. nu. 22. vbi regu-
 lam singularitatis declarat.
 Per testes singulares quae probantur. p. 4. nu. 138. &
 Porc. concl. 5. & 34.
 Singulare quando conuertitur in pluralitatem. par.
 2. num. 79.
 Singularitas personae facit recedere a reg. iuris, & a
 statuto. lit. H. p. 1. in fi.
 Singularitas testium, ex quibus cognoscenda, & quan-
 do testes singulares probent. n. 125. cum mult. seq.
 & nu. 180. lit. B. p. 4.
 Sigillum probat & dat robur instrumentis nomine
 vniuersitatis factis. num. 8 & 9. par. 2. Abb. c. 1.
 de synd.
 Inter testes singulares non est opus quaestione. ibi.
 Socer pro genero, & contra, an testes sint. numero
 62. par. 4.
 Socius criminis an testis sit pro socio. nu. 68. p. 4.
 Socius

I N D E X.

- Socius bonorum, an testis sit idoneus* num. 28. p. 4.
- Socius criminis quomodo repelli possit per eum, contra quem deponit.* nu. 69. & 73.
- Socij promissio facta socio, cum iuramento de non reuelando, an seruanda sit semper.* nu. 5. p. 5.
- Socij criminis practica interrogandi, forma iuramenti, & protestationis ei fienda.* lit. T. p. 4.
- Socius contra equè infamatum probat.* ibidem. & an repeti debeat sic instante confocio. p. 5.
- Socius criminis facit inditium cum tortura, dummodo extra torturam ratificet, quid in criminibus exceptis.* ibi. p. 4.
- Socius criminis potest torqueri, etiam quod agatur de pena pecuniaria.* ibidem.
- Socius false monetæ, quam fidem faciat.* p. 4.
- Socio criminis saluus conductus conceditur.* p. 2.
- Societas tacita qualiter probetur.* Bald. cons. 482. v.olum. 2. Anchar. cons. 30. Bart. in l. Titium. §. altero. de administ. tut. Mascard. de proba. conclus. 36. v.olum. 1.
- Solēnitās iuris à statuto, vel à Principe remota, quid importet.* nu. 72. p. 3.
- Solemnitas extrinseca, duobus testibus probatur.* numero 81. p. 2.
- Solemnitas requisita in exemplandis instrumentis, Mascard. concl. 927. nu. 8.*
- Solemnitas testamenti qualiter probanda, num. 79. par. 2.*
- Solemnitas eadem requiritur in destruendo, quæ in concludendo, vt contrariorum eadem sit disciplina.* nu. 53. p. 2.
- Solutio quæ testibus probetur.* nu. 20. p. 2.
- Solutio debiti facti per instrumentum, quot testibus probetur.* num. 47. quid de solutione facta per scripturam priuatam, aut publicam. nu. 48. p. 2.
- Solutiones collectarum, tributorum seu aliarum publicarum functionum, item mercedis, pensionum, & similium qualiter probanda per testes.* numero 176. & 177. par. 3. & ibi an probati, vtile dominum pariter dicatur probatum.
- Specialia duo in eodem subiecto concurrere non debent.* nu. 21. p. 1.
- Speciale est quando dictum vnius testis valet.* num. 134. p. 2.
- Sponsa pro sponso, & e contra, an sint testes idonei.* num. 56. & 60. lit. T. p. 4.
- Statutum, vel consuetudo, quæ non sunt contra bonos mores seruari debent.* nu. 5. p. 2.
- Statutum de damnis datis, & de illius interpretatione remissiuè.* nu. 105. p. 2.
- Statutum quod contumax habeat ur pro confesso, & conuicto, nu. 139. p. 2.*
- Statutum requirens probationes fieri per scripturam, an factæ per testes teneant.* num. 31. & 33. par. 3. quid si prohibet fieri per testes. nu. 170. p. 2.
- Statutum loquens de probationibus simpliciter, intel ligitur de veris.* nu. 67. p. 4.
- Statutum quod dies termini computetur in termino, vt Papie, qualiter intelligendum.* nu. 194. p. 4.
- Statuta, & ordines Vener. Collegij DD. Doctorum Genuæ, nu. 47. cum seq. p. 1.*
- Statutum, quod nemo admittatur in collegium, nisi fuerit doctoratus in illa Ciuitate, qualiter intel ligendum.* num. 47. lit. A. ver. infertur. p. 1.
- Statutum prohibens, quod alius Doctor aduocare nõ possit, nisi ille qui est de collegio, dicitur iniquum, & non tenet.* lit. E. p. 1.
- Statuta iniqua non sunt iuxta corticem verborum seruanda, non obstante alio statuto iubente statuta seruari, prout littera iacet.* lit. H. p. 1.
- Statutorum, & legum reuocatio spectat ad habentem potestatem ita correctio, & suppletio, & non ad eorum sapientes, nisi expressè iungatur.* lit. V. & p. 1. lit. H.
- Statuta an trahantur ad Casus pendentes, vel preteritos.* p. 1. nu. 47. lit. V.
- Statutum Flor. rubr. 2. v.olum. 2. permittit quadam probari per famam.* p. 1. nu. 103.
- Et aliud stat. in lb. 3. Rubr. 136. vbi testis nolens manifestare suum propriu nomen punitur in libris 25. & Rubr. 137. pena inducens falsum testè est lib. 500. & alias penas patitur de quibus in Rubr. 138. vbi de pena Accusantis de falso, & non probantis.*
- Statutum quod non credatur testi fide digno an valet.* p. 2. num. 182. in fi.
- Statuto cauente, quod solutio probari non possit nisi per instrumentum, an possit in eo probari iuramentum per testes.* num. 170. p. 2.
- Statutum de vidente falso teste puniendo, habet etiam locum in dante pecuniam, vt veritatem dicat.* p. 3.
- Statutum puniens testem falsum, an habeat locum, si ex tali falsitate quis veniat absolendus.* nu. 71. p. 3. lit. I.
- Statutum Genuæ in criminalibus, sub rubr. 35. de falso teste puniendo.* ibidem.
- Statutum quod non credatur testi fide digno incertis causis valere potest.* p. 3. num. 59. & de Brac. Reg. p. 1. nu. 102. & p. 2. nu. 252. in fi.
- Statutum permittens minorem numerum testium, quam sit de iure, an tenet.* p. 2. num. 146.
- Statutum quod instrumentum executioni mandentur habet etiam locum, si per testes tenor instrumenti probetur.* vid. tenor instrumenti.
- Statutum dicit, quod nullus procurator producat testes sub certa forma procurator generalis non poterit testes producere. Ias in l. si procurator. nu. 6. ff. de cond. indeb.*
- Statuta quæ reseruant omnes exceptiones in sine liti, par. 5.*
- Stylus, consuetudo, & obseruantia.* nu. 10. p. 2.
- Stipulatio an sit p. etum nudum, quando per testes probatur.* Afflicti decis. 120. sup. promissio. Doc. in rubr. & l. 1. de ver. oblig.
- Subdiaconi recusatio coram septem testibus fienda.* nu. micro 37. p. 2.
- Subditus qui non est, non potest committere crimen lese Maiest. proprie.* num. 41. p. 1.
- Subditus Iudex laicus Principis, seu Domini nõ sui, si iudicare contingat in aliqua causa contra suum Dominum naturalem, an incurrat crim. lese Maiest. nu. 41. p. 1. & ibi cautela.*
- Subditus pro domino an sit testis idoneus in ver. vassallus.*
- Succumbens in aliqua exceptione, vel in aliquo emergentia, an statim condemnari debeat.* num. 239. par. 5.
- Subornatus testis quando dicatur.* lit. I. p. 3. & p. 4. vbi multa. nu. 117. & alibi.
- Subornans testem qui quis sit punitur etiam si testis nolit deponere falsum.* l. 1. §. persuaderi. ff. de ser. corrup. l. Aduersus. C. de fur. Bertazol. cons. cri. 212. p. 1.
- Subscriptio Testis vbi requiritur non sufficit signum facere si nequit scribere, nec sigillum suum apponere.* Surd. Decis. 137.
- Subornare testem differt ab instruere testem.* ibi.
- Subrogatio prepositi coram quodecim testibus fieri debet.* nu. 41. p. 2.
- Surdus an testis esse possit.* num. 19. p. 4.

I N D E X.

Suspensiones quibus ex causis fiant. p. 5.
 Suspectus testis qui, infra testis suspectus.
 Suspicio vehemens, quæ dicatur. num. 93. p. 2.
 Suspecti teste qui sint. p. 4. nu. 91. 92. 93. 94. 95.

T

Tabellio quare publicam fidem faciat. num. 55. par. 1.
 Tabellio exercens procuratoris officium, an dicatur persona vilis. num. 52. p. 1.
 Tabellionum fides quæ sit auctoritatis. nu. 56. p. 1.
 Tabellionis fides an præualeat testi, & e contra, & an fides testis præualeat fidei scripturæ, & e contra. num. 56. par. 1. & num. 763. par. 2. & quid si testis dicat aliter fuisse scriptum, quam dictum. Cano. in c. ad audientiam. ext. de præser. & in l. si quis decurio, de falsi. Grammat. cons. crim. 67. num. 7.
 Tabellio falsum committit ascribendo sibi in testamento quod non debet. nu. 78. p. 2.
 Tabellio vicem vnius testis substituit. nu. 162. & 163. par. 2.
 Tabellio pro actore præualeat tabellioni pro reo. num. 190. p. 2.
 Tabelliones quinque requiruntur in exemplandis priuilegijs, vel saltem quatuor. Spec. de fid. instr. §. 2. & etiam requiritur presentia, & decretum iudicis.
 Tabellio, sup. in verb. Notarius.
 Facens veritatem dicitur falsum committere. num. 180. p. 5. intellige quando iurant velle dicere veritatem, & quando taciturnitas nocet proximo. ibidem.
 Et idem de tacente celebrationem Instrumenti. vel processus. Bonacoss. com. opin. in verb. falsi penult. tom. 3. titu. de malef. cap. 2. in fi. & vi. Traqu. de pen. num. 15.
 Tacens quando pro negãte, vel affirmante habeatur. num. 68. par. 3.
 Tacens aut nolens respondere iudici, quomodo cogatur. par. 3. & de Brach Reg. p. 3. sub nu. 65.
 Tacita voluntas intelligitur probata, quando constat de expressa. nu. 51. p. 2.
 Tempus an sit resarciendum testi litæ habenti, quando coactus fuit ad perhibendum testimonium in causa aliena. ver. testis autem p. 5.
 Tempus quomodo probetur. num. 130. p. 4.
 Tempus quando est de substantia, illud probari oportet. num. 119. par. 3.
 Tempus est difficilis probationis. num. 133. p. 3.
 Tempus qualiter definiatur. num. 134. p. 3.
 Tempus quando dicatur esse de substantia, & quando non. p. 3. nu. 136. ibi qualiter probandum.
 Tempus in iure qualiter sumatur. nu. 135. p. 3.
 Tempus per memoriã localem probatur, & per alias circumstantias. num. 138. p. 3.
 Tempus antiquum, longum, aut breue, quod dicatur. num. 148. num. 154. p. 5. & quanto tempus modicum dicatur. nu. 149. p. 3.
 Tempus longissimum quando loco tituli habeatur. num. 154. p. 3.
 Tempus decem annorum longum tempus dicitur. numero 155. p. 3.
 Tempus intra quod cognosci potest, an delictum commissum sit animo deliberato, aut calore iracundiæ. nu. 264. p. 5.
 Tempus iuramenti in causa criminali debet esse successiuum depositioni. num. 96. p. 1.
 Tempus aptum, & proportionabile probandi exceptiones dicitur immediatè post publicationem. nu. 208.

p. 4. sed vid. nu. 218. ea. 4. par.
 Tempus quibus casibus non currat. lit. 1. vid. sup. in ver. instantia. p. 4.
 Tempore publicationis transacto, & non secuta publicatione, an capitula postea sint admitienda. lit. 1. par. 4.
 Temporis prorogatio per testes probari debet. lit. E. par. 3.
 Tempus quando dormit, si prorogatio dormit, ibi.
 Tempora distingue, & concordabuntur testes, in 4. p.
 Temporis diuersitas diuersificat in substantia, & facit diuersum ius, idem quando diuersitas est in loco. not. l. Pantonijs. §. rei perduellionis, de acquir. her. Bald. in l. denuntiasse. §. quid tamen, de adult. secus si differt secundum plus & minus. Cepol. de ser. vrb. præd. quan. & qualiter ser. amitt. ver. & hæc iura.
 Tenor instrumenti, qualiter per testes probetur. nu. 165. & 166. Masciar. de probat. conclus. 908. nu. 2. & concl. 912. & 919. facit Alexan. cons. 54. ponderatis, nu. 2. vol. 3.
 Tenor instrumenti per testes probatus, habet locum statutum de instrumentis exequendis. Bar. in l. fi. col. 5. C. de edic. diu. Adr. toll. vbi limitat procedere tantum in petitorio.
 Tenor instrumenti. vi. testes instrumentarij.
 Terminus in causa falsi testis an currat. sup. in verb. instantia.
 Terminus datus ad faciendum inuentarium quot dierum esse debeat. num. 26. p. 2.
 Terminus iste didicistis testificatis, quomodo intelligendus. num. 182. p. 4.
 Terminus datus ad probandum dicitur peremptorius. num. 192. nu. 15. p. 5.
 Terminus transactio ad producendum testes, qualiter adhuc produci possunt. nu. 192. p. 4.
 Terminus transactio publicandi testes, an adhuc capitula admitti poterunt non facta publicatione; super tempore publicationis.
 Terminus ad probandum est inter substantialia iudicij. nu. 193. p. 4. & non currit dum super admissio ne disputatur. lit. 1. p. 4.
 Terminus ad probandum obiecta, & exceptiones contra probationes, vel contra testes aduersæ partis debet à parte peti, nu. 201.
 Terminus probatorius regulatur secundum statuta locorum. num. 14. p. 5. & bifariè datur. num. 47. ea. p. 5.
 Terminus defensionum debet esse congruus, & sufficiens, & non angustus. n. 212. p. 5.
 Terminus ad repulsam repulsæ, quando & qualiter petendus. num. 235. & quot dierum esse debeat. nu. 238. p. 5.
 Terminus ad examinandum testes extra provinciam quot dierum dari debeat, & an vnica dilatio sufficit. Carp. super statu. Mediol. cap. 66. num. 42. 43. & 58.
 Terminus factio iudicis transacto, testes possunt examinari etiam post publicationem. Bal. in l. qui per salutem numero 4. de iur. iuran. V. inia. comm. op. ver. 83.
 Terminus quando non currit, sed dormit. lit. 1. p. 4.
 Tertius pro suo interesse nouas probationes facere potest. sub nu. 191. lit. H. p. 4.
 Testamentum in scriptis, & nuncupatum, coram septem testibus fieri debet. nu. 50. p. 2.
 Testamenta cæcorum requirunt octo testes. num. 51. par. 2.
 Testamentum tempore pestis sufficit coram quinque testibus. num. 54. p. 2.

I N D E X.

- Testamentum ruri factum coram quinque testibus, valet. nu. 55. par. 2.
- Testamento & eius dispositioni standum est, & non credendum testibus extra testamentum. p. 2. num. 79. lit. C. D.
- Testamentum pagani, tempore belli fit coram quinque testibus. nu. 57. p. 2.
- Testamentum militis dum est in acie, & in conspectu sola voluntate sine testibus sufficit. nu. 58. p. 2.
- Testamentum in carcere factum valet coram quinque testibus. num. 59. p. 2. vid. de Brach. Reg. p. 2. & 4.
- Testamentum ad pias causas coram duobus testibus valet. nu. 61. p. 2.
- Testamentum coram iudice substatetur duobus testibus. ibidem.
- Testamentum coram Imperatore, sine testibus valet. num. 66. p. 2.
- Testamentum extra iurisdictionem imperij populi Rom. potest fieri coram duobus testibus. num. 66. par. 2.
- Testamentum in portu infidelium factum sine solemnitatibus tenet. nu. 66. p. 2.
- Testamentum coram quot testibus renocandum. numero 99. p. 2.
- Et testamentum potest fieri coram duobus testibus una cum Presbytero paroco. c. cum esses. de test. ubi an Parochus fungatur vice duorum testium, & Dec. testatur de communi quod sic. in cons. 283. sub num. 7. ea ratione, quia de iure Cano. testamentum fieri potest coram 4. testibus.
- Testamentum quot testibus impugnetur. num. 151. par. 2.
- Testamentum factum fuisse quot testes probent. numero 155. p. 2.
- Testamenta, in quibus non oportet testes esse rogatos. num. 70. p. 2.
- Testamenti fides qualis, ac quanta sit. num. 79. p. 2.
- Testes favore publico. vel privato producuntur. numero 89. p. 1.
- Testes a testimonio differunt. num. 139. p. 5.
- Testes omnes esse possunt, nisi expresse sit prohibitiu. num. 10. p. 1. Menoch. de arbitr. cas. 111.
- Testes indistincte liberi esse debent. num. 10. & 76. & ideo Hebrais, quia sunt serui Christianorum, non est fides adhibenda.
- Testes qua etate esse debeant. num. 13. & 16. p. 1. & nu. 136. p. 3.
- Testes quando sint recipiendi. num. 67. p. 5. & quibus casibus post terminum recipiantur. nu. 84. p. 3.
- Testes non dicuntur rite, recteque recepti. num. 189. Mar. in leg. 1. §. si quis ultro. numero 36. ff. de questio.
- Testes secretè examinandi. nu. 88. p. 4.
- Testes propter antiquitatem presumuntur rite, recteque recepti. supra in ver. Antiquitas.
- Testes contumaces non possunt multari ab illo qui non est certus quod habeat iurisdictionem supra contumaces, & Ias in l. 1. §. is nu. 15. ff. si quis iusd. non obtem.
- Testes subtrahentes se à testificando sunt suspecti. par. 3. num. 65.
- Testes in iudicio, & non extra iudicium examinandi. num. 89. p. 5. & debent examinari à iudice, vel à Notario de eius ordine. ibidem. Carpa. super statu. c. 400. & nu. 36. p. 3.
- Testes qui dicantur habere legitimum impedimentum. num. 90. p. 5. & non teneantur ire ad iudicem. eod.
- Testes an in ecclesia à iudice laico examinari possint. num. 37. p. 3.
- Testes quibus expensis alendi. num. 123. cum sequ. par. 5.
- Testes per litteras subsidiales examinandi. lit. F. par. 4.
- Testes omnes indistincte cogendi sunt ut testimonium perhibeant. nu. 279. p. 5. & sunt compellendi, ut respondeant. num. 173. quid de civilibus ruri commorantibus. nu. 78. p. 1.
- Testes cogendi indistincta multa. num. 9. & etiam adhibitis minus, & captura. nu. 174. & seq. p. 5.
- Testes toties multandi quoties non obtemperauerint iudici. num. 177. p. 5.
- Testes cur cogi possint. num. 6. p. 1.
- Testes à quibus cogendi. num. 7. & quibus modis. num. 9. p. 1. & num. 124. p. 1. & nu. 177. & 194. & seq. p. 5.
- Testes quando debeant esse rogati. num. 11. p. 1. numero 73. p. 2.
- Testes qualiter rogati dicantur. nu. 74. p. 2. & quid sit rogare testem. num. 94. p. 2. sup. in ver. Rogatus.
- Testes forniiti, qui dicuntur interfuisse, & non rogati. num. 74. p. 2.
- Testes inordinate recepti, non probant. ca. 2. extra de test. Anc. cons. 439.
- Testes iudicialiter tenentur omnes iurare de veritate dicenda. num. 112. p. 1. & num. 838. p. 4. & 99. & qui cogantur iurare, & qui non. num. 47. cum seq. p. 3.
- Testis dictum sine iuramento quibus casibus valeat. num. 80. inf. Testis non iuratus. & testis qui iuravit: & in ver. Iuramentum.
- Testes actoris primo examinandi, deinde testes rei. num. 51. p. 5.
- Testes qui non erant examinandi, si sunt examinati, an probent. num. 159. p. 2. lit. T. p. 4.
- Testis aliud esse deponere de veritate scripturæ aliud quod scripturo sit manū illius. p. 2. nu. 22.
- Testes idonei esse debent. num. 11. p. 1. & infra per discursum.
- Testes cur magis idonei requirantur in causis criminalibus, quam in civilibus. num. 97. nu. 94. p. 3.
- Testes non sunt idonei consimilem causam habentes, sub num. 114. lit. 1. p. 4.
- Testes omnes sunt idonei qui deponunt super ijs, quæ ad eorum perniciam spectant. nu. 94. p. 3.
- Testes idonei non sunt, qui machinantur contra iudicem, vel illum querelant. num. 117. lit. N. par. 4.
- Testes periti, quando super eorum peritiam deponunt, an iurare teneantur. num. 349. p. 3.
- Testes domestici qui appellantur, & an eorum testimonium sit idoneum. num. 22. & 37. usque ad num. 68. p. 4.
- Testes de familia, seu familiares qui sint, & esse possunt idonei. num. 23. vid. de Brach. Reg. p. 3.
- Testes de Collegio, seu vniuersitate, an sint idonei. num. 115. p. 4. Put. de iudic. in ver. Testis c. 3.
- Testes de vniuersitate in causa nemorum, pasuorum, & confin. um, an sint idonei. num. 116. p. 4.
- Testes eo idoneiores sunt, quo nobilior est causa. Clar. §. si. q. 28. ver. scias. cir. med.
- Testes in vno instrumento adhibiti, an censeantur in alio instrumento amexo repetiti. ver. vnum. p. 5.
- Testes instrumentarij omnes censentur idonei, etiam quod sint familiares, domestici, vel alias inhabiles. Cap. de fiat. cap. 332. nu. 9.
- Testes quot sufficiant in instrumento. numero 6. & 11. p. 2.
- Testes instrumentarij, & eorum fides. nu. 174. quid si dicant non interfuisse instrumento. nu. 163. p. 2.

I N D E X.

- & quid si dicant aliter fuisse dictum, quam scriptum. *Doff. in c. ad audientiam, extra de præsc. & in l. si quis Decurio de fals.*
Testes instrumentarii effecti inhabiles tempore depositionis non possunt contra instrumentum, sed pro eo deponere. *Bald. in l. 1. nu. 6. C. de testam. Anch. Reg. quæst. 71. nu. 7. lib. 1.*
Testes tres requiruntur in scriptura priuata, vt hypotheca inducat sup. Hypothec.
Testes instrumentarii an probent tenorem instrumenti. *sup. tenor. & an eis magis credatur, quam nota rio. nu. 50. p. 1. & nu. 163. p. 2. & quid cir. solemnitate, sup. solemnitas. & n. 81. & nu. 168. & nu. 33. vbi an magis credatur testibus, quam instrumento. p. 2.*
Testes instrumentarii an vltra presentiam, vtique bene edocti esse debeant de eo, quod agitur. *Bertaz. 70. tract. claus. 2. glof. 2.*
Testes quinq; probant tenorem scripturæ deperditæ. *nu. 170. p. 2.*
Testes vltimarum voluntatum, quot & quales esse debeant: qualiter videre, & audire testatorem, et quomodo concludere debeant. *nu. 93. p. 1. num. 49. & nu. 78. & 80. cum seq. p. 2.*
Testes inhabiles an partibus vtrisque consentientibus produci possint. *n. 86. p. 1.*
Testes inhabiles admittuntur quâdo veritas ab alijs haberi non potest. *num. 112. par. 5. & in crim. l. 5. Maiese. num. 112. p. 1. & in causis civilibus priuilegiatis, vt in matrimonio & promissione dotis, ac alimentorum. vt num. 114. lit. M. p. 4. & in omnibus casibus difficilis probationis. prout est furtum, adulterium, partus suppositus, simulatio, symonia, fraus, dolus tractatus aut quid simile. Favinae de test. q. 62. nu. 68. & per tot. illam quæst. sed mundus hodie totus positus est in maligno quâde re nemo sine crimine vinit: ideo arbitrio iudicis pendet, & admittere inhabiles cum paucissimi reperiantur habiles.*
Testes omnes inhabiles, si aliquo casu possunt esse testes non faciunt inditium, nisi prius illud substineant in tortura, quod an semper verum, vide inf. de Brach Reg. & Plot. in l. si quando, nu. 144. & in delictis occultis admittuntur, glo. l. si. de accus. Clar. §. stuprum. vers. quæro.
Testes inhabiles qualiter, & quando reijciantur, & quo tempore inhabilitas noceat. *num. 87. 88. 89. cum plur. seq. p. 1.*
Testes inhabiles. sup. in ver. inhabilitas & in quibus causis recipiantur. *nu. 112. p. 5. Masc. conclusio. 865. de probat. & de Brach Reg. p. 5. & de pluribus testium defectibus, Masc. conclu. 864. inf. testium inhabilitas.*
Testes plures defectus patientes nunquam admittendi. *idem Masc. conclu. 1365. nu. 20.*
Testes inhabiles in crimin. l. 5. Maiese. admittuntur. *nu. 112. p. 5. & nu. 97. p. 4.*
Testes an sint inhabiles Iudex ex officio potest se informare. *lit. A. p. 4.*
Testium inhabilitas detecta inhabilitate, an depositio vitietur. *nu. 87. p. 1.*
Testes notoriè inhabiles, qui. *numero 17. litera M. parte 4.*
Testes plures de diuersis confessionibus deponentes quando coniunguntur. *p. 3. nu. 105.*
Testes qui ipso iure reijciuntur, & qui ad inscientiam partis. *nu. 117. lit. N. par. 4. Gomes. de delict. cap. 12. num. 22.*
Testium, qui ipso iure repelluntur, si fuerint admissi, depositiones an valeant. *nu. 21. p. 4. Gomes. de delict. cap. 12.*
Testes omni exceptione maiores, qui sint. *nu. 94. p. 2. & num. 94. p. 3.*
Testes citari debent, supra citatio.
Testium inhabilitas, si de facto fuerint admissi, parte non opponente, an testimonium subsistat, et an possit Iudex ex officio eos repellere. *nu. 117. par. 4. Gomes. var. resol. de delict. c. 12. num. 22. to 3.*
Testes iurare debent, supra iuramentum, & in ver. testes iudicij.
Testes oportet, vt iurati deponant. *nu. 8. p. 3. & iuramentum præcedere debet coram depositionem, & non post. in ver. testis iuratus.*
Testes fidem facere dicuntur Iudici. *num. 4. p. 3.*
Testes debent concludenter probare. *nu. 85. & in materia inditorum qualiter concludant. nu. 96. p. 2.*
Testes debent causam scientiæ dicere per alterum ex quinque sensibus corporeis. *nu. 16. & 21. p. 3.*
Testes quibus casibus rationem congruentem, & sufficientem reddere dicantur. *Camp. de test. conclus. 208. Fely in c. litteris. de præscrip.*
Testes causam scientiæ non reddentes ad defensam examinati, & de ea non interrogati probant. *Clar. §. fin. q. 54. ver. fi.*
Testes causam scientiæ reddentes, præualent alijs, causam scientiæ non assignantibus. *nu. 191. p. 2.*
Testes causam scientiæ in causa civili non reddentes probant. *nu. 90. p. 3. secus in causa criminali. nu. 91. eo sup. Ratio. & in ver. causa scientiæ. nec vltra de ratione sunt interrogandi, quando stat in dicto, lit. H. p. 3.*
Testes etiam non interrogati tenentur rationem reddere super ijs, quæ percipiuntur iudicio intellectus. *lit. G. p. 3.*
**Testes quando dicantur remouere sensum ab actu, & è contra, sub num. 169. p. 3.
Testes deponentes per verbum, iudicio meo, an probent. *num. 146. p. 5. idem per ver. mihi videtur. nu. 149. eo fallit in peritio.*
Testes cogendi. *p. 5. num. 179.*
Testes non tenentur recordari de tempore præciso quia præsumptio est pro eis. *nu. 142. p. 3. sup. in ver. memoria. & in ver. tempus quando.*
Testes sunt intelligendi secundum communem vsu loquendi, supra communis vsus.
Testes varij qui. *nu. 139. p. 4. & quando vacillare dicantur nu. 140. eo. & in ver. testis varius & quando torquendi. lit. D. & in ver. varietas. & in ver. tortura. lit. X. p. 5.*
Testes quib. ex causis torquendi. *lit. X. & nu. 157. p. 4.*
Testes contrarij, qui. *& quando dicantur. num. 166. p. 4. & in ver. testis contrarius.*
Testes hinc inde contrarij ad inuicem, an ambo de falso sint puniendi. *nu. 183. p. 2. & an torquendi. Boss. tit. de indic. & conf. an. tor. sub num. 37.*
Testium hinc inde contrariorum, qui præualeant. *numero 180. p. 4.*
Testes Susannæ capti fuerunt in sermone. *nu. 142. p. 5.*
Testes singulares qui. *nu. 125. & an probent. nu. 127. & 128. p. 4.*
Testes singulares quibus casibus probent. *nu. 188. p. 4.*
Testes singulares viam Iudici aperiant. *nu. 129. p. 4.*
Testes singulares, etiam quod essent mille, minus probant quam vnus solus. *num. 135. p. 4.*
Testes duo singulares non coniunguntur ad faciendū vnum perfectum. *nu. 116. p. 2.*
Testes singulares, & testium singularitas, quotuplex. *nu. 176. p. 4. & singularitas testium versatur circa decem prædicamenta num. 130. ea. in ver. singularitas, & in ver. testis vnus.*
Testes qui prima facie videntur singulares, nihilominus quandoq; censentur concordantes. *num. 138. p. 4.***

I N D E X.

- Testes contestes qui dicantur.** nu. 125. p. 4. & nu. 138. Gomel. de probat. delic. tom. 3. c. 12. nu. 12.
Testes incogniti Notario, & non partibus, uel partib. & non Notario qualiter probant. p. 4. nu. 101.
Testes complices in casu conspirationis, & unionis ad malum admittuntur. Bal. in l. quoniam. nu. 3. C. de test. & possunt cogi etiam quod iurauerint non reuelari. Masc. ar. de probat. concl. 420. vol. 1. reliqua vid. in ver. socius criminis.
Testes deponentes non secundum capitulata, sed extra, uel ultra, aut præter capitulata, sunt suspecti. num. 132. p. 5.
Testes plures, uno, eodemq; tempore, & nõ vnus post alium quando examinari possunt. Abb. in c. venerabile, de test. Menoch. de arb. l. ud. q. 29. ubi dat consiliũ quo in causis arduis testes examinari debeant, ut assistant alia personæ examini, fide dignæ.
Testes intra terminum comparere debent. nu. 79. p. 1. & quando etiam transacto termino recipi possunt. in ver. termino transacto, & in ver. restitutio.
Testes quibus casibus etiam post publicationem recipi possunt. nu. 187. p. 4. hoc in casu pars tenetur iurare, quod eos non subornauit, nu. 196. & in ver. publicatio.
Testes ante publicationem fidem non faciunt. nume. 281. p. 3.
Testes publicati intelliguntur esse semper illi Iudici, coram quo deposuerunt. nu. 272. p. 3.
Testes, an & quando super eisdem capitulis recipi possunt. sub num. 187. p. 4.
Testes didicisti testificatis poterunt produci, num. 12. p. 4. & nu. 181. p. 3. & an ex officio, uel ad instantiã partis repeti poterunt. sup. in ver. Iudex, uel examinandi.
Testes ante litem contestatam, quando recipi possunt. num. 81. & 84. lit. C. p. 3.
Testes ad æternam rei memoriã, quibus casibus recipiantur. nu. 83. p. 3. qualiter sub sigillo custodiendi vsq; ad annum. nu. 82. ubi practica recipiendi testes ad æternam rei memoriã, & quando habeant executionem paratam. ver. Dicta verò.
Testes de credulitate, an & quando probant. p. 5. n. 148.
Testes afferentes memoriã non extare, debent esse maiores annorũ 40. nu. 144. & qui dicunt memoriã extare preferuntur negantibus. nu. 145. p. 3.
Testes an litem contestatam quando & qualiter examinandi. p. 3. num. 83.
Testes omnes in criminalibus causis examinandi sunt, siue idonei, siue non. donec veritas appareat. p. 5.
Testes in summarissimo possessorio non reprobari, nec iurari, nec requiri publicatio. num. 181. p. 3.
Testes eo ipso, quod negant, sunt suspecti. nu. 121. p. 3.
Testes creditum probare possunt ad conuincendum illum de falso, qui iuramentum litis decisiuũ subiit. num. 160. p. 2.
Testes viles, & ignoti, qui, 101. p. 4. & si ad instantiã alterius Iudicis examinentur, solent describi eorum qualitates exteriores ad iugum ob malam phisionomiam. secundum Hipp. in eius pract. §. diligenter. quem refert Stiac. in eius pract. cap. 16. nu. 103. & de eorum tortura, infra.
Testes inter alios interrogati, quamuis alijs non præiudicent, tanquam res inter alios acta, tamen sibi ipsi præiudicant. Menoc. de ar. cas. 111.
Testes suspecti qui sint. p. 4. nu. 95. nu. 132. p. 5.
Testes in dubio super eodem factis, & actu præsumuntur deponere, & non super diuersis, quia pluralitas est euitanda. supra Pluralitas.
Testes ut concordent etiam, pluralitas præsumitur ad euitandum falsum. Masc. ar. concl. 679. nu. 51. & 57. ubi late de pluralitate, sup. in ver. pluralitas, & sup. in præcedenti vers.
Testes promandante an prosint mandatario & e contra, num. 239. par. 3.
Testes mortui si parte citata fuerint examinati, probant l. fin. & ibi Doctor. C. de testa. Item si recepti fuerint ad informandam curiam, & antequam repetantur fuerint mortui, sat enim erit legere eorum dicta loco repetitionis, & confrontationis præsentere eo, Lambert. de contract. glo. 11. num. 20. Nat. con. trarium tenet consil. 394. nu. 21. sed consuetudo obseruat, ut sup.
Testes mortui omni exceptione maiores probat. Masc. ar. de prob. concl. 682. nu. 6.
Testes contra assertionem principis, an admittendi. par. 2. num. 132.
Testes post renuntiationem an amplius produci possunt. p. 2. sub nu. 150. quid post conclusum in causa. ibidem.
Testes quinque probant tenorem scripturæ deperditæ, nu. 170. p. 4.
Testes ratione excellentiæ examinari debent in domibus, si nolint venire coram iudice in prætorio, num. 47. par. 1.
Testes super inquisitione generali, an probent. num. 99. lit. G. p. 2.
Testes super fama, qualiter concludere debeant, num. 130. par. 2.
Testes super præscriptione cuius ætatis esse debeant. nu. 58. p. 1. sup. in ver. testes afferentes memoriã.
Testes periurium probantes, debent esse omni exceptione maiores, lit. F. p. 3. & testis a periurio habitatus fidem facit, nu. 59.
Testes duo remoti loco unius non remoti, sed proximi adhibendi sunt. num. 115. p. 2.
Testes hinc inde pares, qui præualeant, nu. 188. p. 2.
Testes etiam quando veritas aliunde haberi non pot, si patiantur plures defectus, non admittuntur. Grammat. cons. crim. 45. nu. 23.
Testes tot requiruntur ad destruendam solemnitate actus, quot requiruntur ad illum solemnizandum. nu. 53. p. 2. & sup. in ver. solemnitas eadem.
Testes quot requirantur ad conuincendum supremos Prælatos de hæresis, nu. 43. p. 2.
Testes in cri les. Maiest. qualiter etiam inhabiles admittantur. num. 112. p. 2.
Testes quot requirantur ad torturam. nu. 117. p. 2.
Testis fidem facit ore tenus, & in scriptis, num. 5. p. 3. intellige sane, vi. in verb. testis non potest deponere prout in cedula. Nam regulariter testis debet ore tenus coram iudice interrogante respondere. Bal. in l. iusiurandi. C. de test. & Conarr. var. rescl. c. 13. nu. 6. lib. 2. Farinac. de opp. contr. test. q. 80. nu. 27. cum plu. seq. ubi nu. 30. allegat tex. c. testes, 3. q. 9. limita. 14. ipse tradit.
Testis nemo in causa propria. nu. 51. p. 4. & in uer. testes de collegio, & ver. testes de vniuersitate.
Testis nõ potest esse, qui est particeps causæ. nu. 9. p. 3.
Testis vnus nunquid loco alterius subrogari possit. sub nu. 84. p. 2.
Testis vacillans circa principale negotium, quamuis sit persona in dignitate constituta, poterit torqueri, nu. 95. p. 4. & nu. 143. & quando vacillare dicitur. nu. 140. p. 4.
Testis falsus ultra alias pœnas tenetur ad omnidamna ex suo dicto in foro fori, Corfit. sing. 377. & Vinc. in c. 1. de Cust. Ecc.
Testis varius qualiter puniendus. nu. 144. & supra par. 1. num. 87.
Testis sup. negatiua depones est suspectus. p. 3. n. 129.
Testis varius, & semel tortus, quomodo ulterius non sit torquendus, nu. 158. p. 4.

I N D E X.

- Testis sibi contrarius. si incontinenti velit se corrigere an possit. nu. 170. p. 2. & quando dicatur incontinenti se corrigere. ibidem.*
- Testis incontinenti se corrigere potest. nu. 146. lit. R. & nu. 158. p. 4. & nu. 168. & 170. & debet statim causam eius correctionis allegare, alias non excusatur. nu. 171. eo & sup in ver. errorem suum.*
- Testis quando ab alijs re: tibus conuictus sit; & quando, ac qualiter torquendus, vel puniendus. n. 178. p. 4.*
- Testis respondens antequam interrogetur, redditur suspectus. lit. E. p. 4.*
- Testis qui coactè, aut spontè venit, vel vltro se ingerit, suspicionem non caret. num. 98. lit. E. ea. 4. p.*
- Testis de auditu alieno an probet. nu. 80. p. 1. & nu. 157. p. 5. & auditus debet originem habere ante capturam, & non post, vt nu. 158. & 159. p. 5.*
- Testis de auditu transfert onus probandi in alteram partem. num. 164. p. 5.*
- Testis cui de auditu creditur debet esse omni exceptione maior. nu. 162. p. 5.*
- Testis, vt de auditu probet, duodecim requiruntur. nu. 163. p. 5.*
- Testis deponens audiuisse à Titio, si Titius negat, sed addit, quòd esse potest se dixisse, quod testis deposuit, non dicitur contrarius, Ceph. cons. 233. nu. 26. vol. 2. virtus stat in ratione, quia si loci causa, vel inimicitia, & ira ductus dicat dixisse, sed quòd non sit veritas, dictum Titij nihil est, & non potest torqueri, nil aliud ad nunciantem per l. si quis intentione. ff. de iud. & per l. si ff. de testia. quia tantum tibi, quantum mihi. vid. infra tortura. Masc. conclus. 1368. vol. 3.*
- Testis de auditu probat prescriptionem tanti temporis, cuius vitij memoria non extat. nu. 161. p. 3.*
- Testis de auditu, infra testimonium de auditu.*
- Testis dictum per verbum Credo quando tenet. p. 3. num. 119.*
- Testis vnius dictum imperfectum an sanari possit per dictum alterius perf. Et n. nu. 43. p. 5. Farinac. de test. q. 62. nu. 332. vsq; ad nu. 339. vbi tenet qd sic.*
- Testis corruptus an fidem facit. p. 3. nu. 65.*
- Testis non reprobatur super delictis enormibus. num. 217. p. 4.*
- Testis falsi pœna tenetur qui iuravit, & postea ne testificaretur se absentavit. 3. p.*
- Testis falsus allegando metum, non excusatur. p. 3.*
- Testes falsus, tribus personis est obnoxius. nu. 82. & 85. p. 5.*
- Teste de falso absoluto, non intelligitur insligator absolutus. & ibi & quamuis.*
- Testis falsus sibi iudicium manducat. num. 84. p. 4.*
- Testis falsus in vno, an in totum sit falsus. p. 3. & testis potest esse verax in vno, & mendax in alio. Bal. in l. supplicare. nu. 3. C. vt lit. pen.*
- Testis falsus reus pœne efficitur. num. 86. p. 5.*
- Testis falsum dicens, aut veritatem occultans tenetur in foro poli. nu. 63. p. 2. lit. O.*
- Testis falsi pœna qua sit. nu. 57. p. 3. quomodo puniendus. nu. 219. p. 5. & quid probandum. p. 3. ver. & ad duplicem.*
- Testis falsus à quocunque iudice puniri potest. nu. 60. & p. 3. ver. nec poterit. & ea.*
- Testis falsum deponens coram alio iudice, aliàs incòpetenti efficitur de eius foro ratione falsi. nu. 217. par. 5.*
- Testis absolutus à falsitate à iudice causa, an adhuc puniri possit pro falsitate a suo iudice. p. 3.*
- Testis non iuratus, si falsum dixit, an de falso sit puniendus. nu. 56. p. 3. ver. tandem. & quibus casibus probet. ibidem.*
- Testis periurus habilitatus fidem facit. nu. 59. p. 3. &*
- quibus causis excusetur. p. 3.*
- Testis corruptus dicitur qui iuravit nolle deponere. nu. 171. vel qui pretium accepit pro ferendo testimonio. p. 5.*
- Testis pecunia corruptus non probat, lit. B. & seq. & ante par. 3. & falsum dicens equiparatur iudici. Marant. de ord. iud. nu. 66. & 67. vbi idem de iudice. par. 3.*
- Testis pecunia indebita accepta, licet veritatem dixerit, an puniendus tanquam falsarius. versic. sed quid. & quando veritatem dicere præsumitur, & quando non. nu. 153. p. 5.*
- Testes coram quo examinandi. p. 3. nu. 83.*
- Testis pecuniam accipere non potest etiam pro veritate dicenda, alioquin pœna falsi tenetur, sub nu. 65. p. 3. versic. sed quid. Mar. si singul. 353. Put. de syud. in iur. iudex.*
- Testis corruptus, vel subornatus, an probet contra subornantem. p. 3. lit. P. & vers. nota tamen.*
- Testis obscure deponens, an tanquam falsus reputetur sup. in ver. dictum, & in ver. obscurum dictum.*
- Testis infamis rejicitur. num. 114. p. 1. & quomplex sit infamia. sup. Infamia.*
- Testis infamis infamia facti, sine tortura non admittitur. n. 82. & 100. p. 4. latè. p. 3. de Brach. Reg.*
- Testis infamis infamia canonica, qui sit. nu. 114. p. 1.*
- Testis infamis, infamia ciuili. num. 115. p. 1.*
- Testis infamis an ad informandum sine tortura admittatur. num. 162. p. 4.*
- Testis varius, & testis vacillans. nu. 95. p. 4. supra testes varij. inf. vacillare.*
- Testis inter duo iuramenta, quando esse dicitur. num. 147. p. 4.*
- Testis non sufficienter punitus ab vno iudice, an possit sufficienter ab alio puniri. p. 3. in fi. supra testis à falsitate absolutus.*
- Testis non legitime examinatus, quamuis idoneus, non facit inditium, nisi repetatur. nu. 35. p. 3.*
- Testis idoneus non est qui fuit aduersarius in causa, contra quem alter deposuit. num. 72. p. 3.*
- Testis consimilem causam habens, repellitur. par. 4. ver. item testis.*
- Testis eodem morbo laborans, repellitur: ibidem.*
- Testis alios contestes nominans, qui nil scire dicant, ipse redditur suspectus. Grammat. cons. 28. nu. 28. Ceph. cons. 233. nu. 24. vol. 2. & neutri creditur, Bal. in cap. cum causam, colum. 3. de test. Masc. conclus. 1368. volum. 2.*
- Testis qui iuravit dicere veritatem super tota causa potest deponere etiam super dependentibus, & eumentibus. p. 3. num. 70.*
- Testis vnus quibus casibus sufficiat. num. 19. nu. 177. & 64. & num. 135. & an ad transmittendam inquisitionem. num. 111. p. 2. & contra producentem omnino probat. Gabr. de test. concl. 1. num. 14. & Farinac. eo. tract. q. 62. num. 237.*
- Testis falsus condemnatus, & à principe restitutus an iterum in testem idoneum sit admittendus Fely. in c. ex literis. col. 4. de constitu. Alex. cons. 34. volum. 2. ipse non admitterem.*
- Testis vnus ad hoc vt solus sufficiat, debet esse omni exceptione maior. lit. M. & nu. 29. p. 2. Crauet. cons. 9. num. 3. p. 1.*
- Testis vnus cum iuramento suppletorio in causa ciuili fit plena probatio. num. 46. p. 4.*
- Testis vnicus ab vtraq; parte productus, an plenam faciat fidem. num. 123. p. 2.*
- Testis vnus loco rebellionis addi debet in eius scotrum, quando instrumentum impugnatur. num. 163. p. 2.*
- Testis dictum sine iuramento non valet. nu. 17. p. 2.*

I N D E X.

- Testis qui iuravit quod non deponeret, an obligetur tali iuramento nu. 171 p. 5.**
- Testis dictum, ad hoc ut valeat multa requiruntur, num. 37 cum seq. p. 3.**
- Testis ratio debet esse diversa à dicto. num. 86. p. 3.**
- Testis dicens se aliter deposuisse, quam notarius scripsit, an praeualeat Notario contradicenti. nu. 36 p. 3.**
- Testis in articulo mortis existens an reuocando eius depositionem, illam inualidet; loq. de Brach. Reg. in ver. exculpato. Bart. in l. eos. ff. de fals. no. in c. sicut. de test. Marf. pract. §. restat. nu. 3. Bal. in l. generaliter. C. de non nu. pecu. Vini. comm. opi. in ver. testis illud. Alex. de presumpt. reg. 3 & 4.**
- Testis reuocans dicere veritatem, potest retineri quinque diebus in carcere; & etiam ultra. l. eos. C. de test. Pacia. de probat. c. 47. num. 56. lib. 2.**
- Testis qui contra aliquem in vna causa deposuit, an vtiq. deponens in alia teneatur eius inimicus, & re vera si sp. e se ingerit, repellitur tanquam inimicus, secus si coactus, tex. in c. 2. §. in crimin. 4. q. 3.**
- Testis sponte se ingerens est valde suspectus. p. 3. n. 72.**
- Testis de visu requiritur quando queritur, an aliquis sit reus. Item in probanda aetate, praegnantia, infirmitate, numeratione pecuniae, maculis corporalibus. Item in probando an aliquid sit bene, vel male factum. Item super veritate del. et recognitione personae. Item in omnibus actibus humanis, qui non possunt indicari nisi per sensum visus. Pacia. de probat. c. 10. nu. 51 vsq. ad nu. 61. lib. 1.**
- Testis dictum verum, sed ratio assignata falsa, an vtrumque falsum. vi. Cur. sen. cons. 56. nu. 40. Bertazol. cons. 517. nu. 10. lib. 2. infra vtile.**
- Testis dictum debet adaptari, & congruere negotio super quo deponit, alioquin non valet. nu. 80 p. 3.**
- Testis verisimilia non deponens, non meretur fidem, nu. 113. p. 4. Plot. in l. si quando, nu. 392. Menoch. de arb. cas. 85.**
- Testis ea quae facti sunt, scire debet, quando verisimiliter scire potest nu. 15 p. 3.**
- Testis an verisimilia dicat, qualiter cognoscitur. nu. 113. p. 5. D. Menoch. cas. 85.**
- Testis an reprobori possit ab eo, qui eum produxit. nu. 215. par. 4. par. 5.**
- Testis interrogatus an esse possit, quod veritas sit in contrarium, quam ipse nesciret, quamuis respondeat quod sic, tamen non enervat eius primum dictum concludens. Bal. in l. de quibus, col. 16. vers. postremo qualiter de leg. Ceph. d. 233 n. 26. col. 2.**
- Testis suspectus redditur quando dicit non recordari de eo, quod est verisimile nu. 151 p. 5.**
- Testis non praesumitur recordari de tempore praesens. num. 150. p. 5.**
- Testis qui in primo examine dixit vnum, & in secundo examine quid diuersum, an probet. lit. R. p. 5. in fra in ver. testis dictum primum.**
- Testis, qui primo dixit nescire, vel non recordari, & postea absolute scire dixit, vel recordari, vel primo dixit non credere, & postea affirmavit credere, an probet, Gabr. com. concl. 29. in lib. 7. suarum conclus. in si voluimus, an incurrat pena falsi, Alex. cons. 44. vol. 2. Fely. in c. proposuisti, de probat.**
- Testis qui in primo examine fuit tortus pro conuadando eius dicto, ut praestitatur in quibusdam personis, debet vtiq. in repetitione torqueri. num. 154. p. 4.**
- Testis negans scire quod praesumitur scire torquendus. num. 94 p. 4.**
- Testis ratione sanguinis & tituli non est esse maior iudex, & an ab eo puniti possit spec. de test. §. 1. ver. sic. quid si colum. 14.**
- Testis regulariter non est torquendus ultra tertiam vicem. num. 156. p. 4. quae requirantur ut torqueri possit. Bart. in l. 1. §. quaestio. de quaestio. Brun. de indic. & tortu. num. 52.**
- Testis pauper, aut vilis, suspicionem non caret. nu. 81. par. 1.**
- Testis qui dixit vnum in iudicio, sed aliud extra iudicium, quodnam dictum sit attendendum. nu. ... p. 5. Bal. in l. eos. de fals. Ceph. caut. 13. Menoch. de arbit. iud. cas. 108.**
- Testis an praeualeat tabellioni, & e contra. nu. 36. p. 2. Alex. cons. 655. nu. 6. vol. 2. dixi sup. in verb. testes instrumentarii, & in ver. Probatio. Misinger. obser. 39. centur. 4.**
- Testis non potest deponere per procuratorem, vel mediante persona procuratoris, Fely. in c. licet extra de test. Boff. tit. de opp. contr. test. nu. 8. Vini. com. op. 426. nu. 9. vol. 1. ubi ait posse iuramentum praestari per procuratorem. add. ad Bar. in l. de opium pus. de dot. preleg. ubi an possit per scripturam, & dicit quod est arbitrarium iudicis.**
- Testis non potest deponere pro out in eedula per eum exhibita. Bal. in l. iusurandi. C. de test. Conaru. resol. cap. 13. num. 6. lib. 2.**
- Testis deponere debet per alterum ex quinque sensibus corporeis, & in ijs quae percipiuntur sensu corporeo, non autem intellectu. nu. 89. cum multi. seq.**
- Testis respondens non interrogatus, dicitur suspectus: idem quando sponte se ingerit, vel ultra capitulata num. 97. p. 3. dixi supra in verb. testes deponentes. Mascard. de probat. concl. 1368. vol. 3.**
- Testis non iuratus supra eo, & quibus casibus fidem faciat non iuratus, Soc. reg. §. 10. & qua pena si falsum non iuratus dixerit, nu. 56 p. ... Vini. com. op. p. 5.**
- Testis excubitus, ad cautelam absolui potest ab ordinario, non autem a delegato. num. 20. Abb. in cap. ueniens, & ibi Fely. de test. & post depositionem adhuc remanet alligatus excommunicationi.**
- Testis in peccato mortali, an sit idoneus. nu. 74. Oria. de prob. c. 8. nu. 73. Clar. §. si q. 24. ver. quero.**
- Testis qui peccata sua saltem semel in anno non est confessus, dicitur infamis, & suspectus de haeresia, & carere debet sepultura. ea omnis vtriusque sexus, de penit. & remis. Plot. in l. si quando, n. 74 & 868.**
- Testis qui se refert ad dictum alterius testis, non probat. Saly. in l. iniuriandi nu. 9. vers. item queritur. Pacia. de prob. c. 47. nu. 63. lib. 1. quia non deponit per alterum ex quinque sensibus corporeis, & fides de fide fidem non facit, ut supra in ver. fides.**
- Testis carceratus, an fidem legitimam faciat Comes. var. resol. tit. de proba. delict. nu. 18. ait, quod sic, si alias sit vir probus, quod facit ad declarationem, tex. l. testimonium, & l. 3. lege Iulia, de test.**
- Testis an teneatur emendare damnum. vi. si pra in ver. damnum.**
- Testis dictum primum, an secundum sit attendendum. nu. 145. p. 4. & sup. in ver. testis, qui primo dixit vnum.**
- Testis ad instantiam productus, etiam ad instantiam partis aduersae produci potest, secundum Bal. in l. nimis graue de test. intellige in alia causa, l. produci. & ibi glos. C. de test.**
- Testis productus ab vna parte, altera pars cogere non potest dictum aduersarium, ut producat pro ea eundem testem, ibidem, & nu. 185. p. 5.**
- Testis in causa pro actore productus in causa reconuentionis, vtiq. produci pro reo potest, ibi. Fely. in c. de test. eo. tit.**
- Testis non potest esse Index de causis iam coram eo versis, & ab eo cognitis, c. postremo, extra de appell. l. nemo. C. de assessor. l. si. ff. de test. secus in ijs, quae facta**

I N D E X.

- facta fuere eo presente, e. cum a nobis, extra de test. Damas. reg. can. 7. Abb. in cap. inter delictos, nu. 2. de excess. pralat.
- testis non iuratus si deponat, & deinde iuramento firmet eius depositionem, an teneat. nu. 38. & in 5. parte.
- testis super adulterio etiam non interrogatus de causa scientia, debet causam ipsam exprimere, alioquin non valet. nu. 193. p. 3.
- testis de credulitate, quando probet. nu. 149. p. 2. & nu. 194. ver. item depositio.
- testem esse mala fame qui dicit, probare debet. num. 100. par. 1.
- testibus qualiter, & quando sit credendum. numero 8. parte 5.
- testibus in conflictu quibus inherendum. par. 2. num. 182. & in j.
- testibus mortuis utens non potest argui de falso. p. 3. numero 68.
- testibus non creditur, quorum repelluntur auctoritates. lit. L. p. 5.
- testibus quibus magis credendum. nu. 180. 181. cum plur. seq. p. 2. num. 191. cum seq. Forc. luculenter in conclus. 14. 15. 16. 17. vsque ad conclus. 38. vbi omnia tangit.
- testi in vno falso non esse credendum in alijs. sup. falsus in vno. Crauet. cons. 6. nu. seq. p. 1.
- testium vita, & mores, nu. 99. cum seq. p. 1.
- testium natura, & sexus nu. 59. p. 1.
- testium vna est habitas in certis casibus, num. 65. parte 1.
- testium materia est difficilis, & periculosa valde, numero 1. p. 5.
- testium numerus, quare modo minor, modo maior requiratur. nu. 2. p. 2.
- testium numerus ingens an suppleat defectus. nu. 43. parte 5.
- testium non est angustianda facultas. nu. 144. p. 2.
- testium effrenata multitudo. nu. 146. p. 2.
- testium auctoritas praesertur multitudini. num. 192. parte 2.
- testium qualitas, & non quantitas, est inspicienda. n. 194. eo. & optima qualitas praevalet numero maiori. nu. 192. p. 2.
- testium inhabilitas quando consensu partium remitti non possit. nu. 20. p. 3.
- testium qualitates in dubio praesumuntur ignota iudici. n. 199. p. 4.
- testium crimina, & exceptiones in specie, & concludenter probanda. nu. 221. p. 4.
- testium repetitio in causa criminali, an alteri demandari possit. nu. 69. & 70. vbi de causa civili. p. 5.
- testium dicta quando liceat iudici cavillare. n. 136. parte 5.
- testium materia a nullo melius, quam a Speculatore digesta, & a Farin. moderno tractata.
- testium verba sint ponderanda, interpretanda, & concordanda. num. 133. 134. p. 5. secundum subiectam materiam, & secundum testium intentionem, Anchar. cons. 191. & an de latino in vulgari, & e contra sint translata. lit. V. p. 5.
- testium habitas attenditur tempore contractus. n. 84. & nu. 94. p. 1.
- testium dicta an sint nulla, pronuntiatio processu nullo. nu. 274. p. 3.
- testium inhabilitas, & defectus suppleantur quoque ex alijs adminiculis, veresimilitudinibus coniecturis & praesumptionibus sup. inhabilitas & in ver. testes inhabiles. & late per Farin. de test. ques. 62. nu. 335. car. 154.
- testes inhabiles quo ad personam si verisimilia deponunt non reijciuntur. p. 5. n. 43. Farin. de art. q. 47. num. 15.
- testium dicta quomodo interpretanda. p. 3. nu. 68.
- testium concordia qualiter fienda, et ad quem finem. parte 4.
- testium titubationes, vacillationes, squallores, & gestus, omnia in scriptis sunt notanda penes acta, lit. T. parte 5.
- testimonium de credulitate valet in ijs, quae per coniecturas, & praesumptiones probari possunt. num. 118. p. 5.
- testimonium de credulitate valet in causa adulterij. num. 194. p. 3. item quando vocantur medici, & alij periti, nu. 248. p. 3. n. 51. p. 1. & n. 145. & plur. seq. vbi alij casus. p. 5.
- testimonium viri, & uxoris, quando veritas aliter haberi non potest, valet. n. 58. p. 4.
- testimonium de auditu alieno, quando valeat. num. 157. cum seq. & quando valere non potest. num. 160. p. 5.
- testimonium de proprio auditu tantum, quando valeat. nu. 161. p. 5.
- testimonium de proprio auditu, vbi probat plene, transfert onus probandi contrarium in alium. Pacia. de prob. c. 10. nu. 94. lib. 1.
- testimonium auditus duplex, primum de auditu visus, quod est eius quod videri potest, licet tunc non videatur propter aliquod impedimentum, vt de pariete, vel cortina intermedia, secundum est de auditu auditus, id est per relationem, Not. Archid. 229. 5. addo tertium esse quando super musica, vel sono tantum esset ferendum testimonium.
- testimonium tam de auditu, quam de visu, et oculis, requiritur in datione annuli, in numeratione pecuniae, in missione, vel ingressu possessionis, & alios casus ponit Arch. 22. q. 2. Luc. de Pen. in l. nemo miles. nu. 10. 11. & 12. C. de re mil. lib. 12.
- testimonium eius, qui repellitur tanquam inhabilis, facit iudicium ad capturam. Ceph. cons. 233. n. 8. volum. 2. & Ruz. cons. 7. lib. 5. vbi loquitur in perituro.
- testimonium vnus quando valeat, & quando non. nu. 130. par. 2. & supra in verb. testis vnus, testis solus.
- testimonium testi damnosum esse non debet, p. 4. cir. princ. vbi de damno refarciendo, a nu. 126. vsque ad numero 127. vbi si habet laem, an restitueretur tempus.
- testium defectibus an suppleatur per idoneitatem aliorum. p. 5. nu. 43. vbi in repert. de Brach. Reg. testimonium. Farin. q. 62. nu. 128. cum seq.
- testimonia esse stricti iuris, lit. A. p. 4. facit Decian. cons. 93. nu. 66. cum seq. vol. 2. Crau. cons. 12. lib. 1. quando ante publicationem edi liceat, p. 5. lit. 1.
- titulus qualiter probari debeat. nu. 159. & 164. p. 2.
- titulus requiritur, quod sit verus, & non putativus. nu. 165. p. 1.
- titulus precise interuenire debet in praescriptione rerum incorporalium. n. 166. p. 1.
- titulus in obligatione personali debet allegari, num. 167. p. 1.
- torquere testem ex causa variationis aliud est, quam torquere ex causa tantum utilitatis. p. 5. lit. X. & ibi utilitas differentiae.
- tortura testibus qualiter, et quibus inferenda, n. 156. cum seq. p. 3. & seq. & nu. 166. & num. 14. vbi de quo prius incobandum, & ibi, an prius sint danda defensiones testi antequam torqueatur.
- tortura supplet iuramentum testis quando remittitur.

iurare numero 44. par. 3. facit. Socin. colum. 2.
tortura quibus casibus repetenda. nu. 160. p. 3.
tortura est materia quotidiana, sed periculosa. n. 166.
p. 4. & licet de quantitate extent text. & glo tot.
tit ff de quaest. tamen qualitas practica longa addi
scitur, & experientia docet, illam vi. de Bra. Reg.
tortura ultra tertiam vicem interpellari non licet,
numero 155. p. 4.
tortura est medicamentum contrarietatis testium n.
150. p. 4. & remedium extrajudiciale, & subsidia
rium. p. 5.
tortura sunt inuenta principallyter ad eruendam
veritatem, licet quandoque ad pœnam. num.
151. par. 4.
torquendi nunquid sint nobiles, aut in dignitate con-
stituti, lit. D. p. 4.
tractatus inter contrahentes qualiter, & per quos
probandus Masc. conclu. 1306. nu. 8. Farmac. de
test. q. 6. Gabr. de test. concl. 20. nu. 8.
transactio super adulterio an fieri possit, & valeat.
par. 4. nu. 57.
tribunale ubi ius redditur, dicitur locus terribilis, et
est tremendum. nu. 197. p. 5.
turbam faciunt decem, aut quindecim homines. l. pre-
tor ff. de vi. bo. rapt. & Boer. decis. 173. nu. 9.
tutor, vel curator, an sit testis idoneus, num. 28. p. 4.

V

V *Acillare quid sit. n. 95. p. 4.*
Vacillans testis torquetur. ibidem.
Vacillare, & variare testem, an sit idem. nu. 141. &
142. p. 4. Mars. pract. §. Diligenter, num. 74.
Veritatem tacens minus delinquit, quam exprimens
falsum. sup. tacens, & in annot. ad Mathes. singul.
18. num. 7.
Veritas in teste qualiter consideranda, & an omnis
varietas noceat, nu. 136. p. 4.
Vana voces populi non sunt audienda, & quae sint. n.
201. p. 3. & lit. Q. p. 3.
Vasallus subditus, & similes, an sint testes idonei. n.
22. p. 4. Alex. consi. 68. Viso num. 17. vol. 2. Fulg.
consi. 174. Hier. de Mont. tract. de finib. cap. 57. &
58. Carp. super statu. Mediol. cap. 87. p. 1.
Valor verus qualiter probandus, Canalc. decis. 44. n.
72. par. 1. & decis. 46. nu. 25. ca. par.
Venditio probatur per testes sine probatione certi pre-
cij. Bal. in l. C. de reb. alie. & non alienan. Caball.
Millelog. 378. par. 1.
Venditor pro emptore, & e contra an testis sit idoneus,
nu. 112. p. 4. & quid de proxenetis, supra eo. versic.
Verba, ipso iure, quomodo intelligenda, numero 117.
parte 1.
Verba non sufficiunt, quando opus est facto, p. 3. sub
nu. 181. ver. quia.
Verba testium premeditata arguunt suspicionem nō
modicum, p. 4. nu. 95. ver. carent.
Verba ambigua testatoris possunt declarari à testato-
re coram duobus, vel tribus testibus, supra tenor
instrumenti, & in verb. testes.
Et An & quando ante, vel post testamentum testes
valeant declarare mentem testatoris secundum
ea quae dicunt audiuisse à testatore. latissimè. in fi.
5. par. ibi in consi.
Verbum, proximior quos comprehendat. p. 2. nu. 79.
lit. G. & H. & d. consi. in fi. 5. par.
Verba testium prius interpretari debent, immo pot-
ius impropriari, quam quod testes de falso redar-
quantur. n. 67. p. 3.
Verba testium ambigua debent interpretari, quando

aliter verificari non possunt. num. 9. par. 3. & nu.
190. p. 4.
Verba testium quando sunt redigenda de vulgari ser-
monè in latinum, & id ad vnguem fieri non po-
test, ut sit in relationibus, tunc prout iacent scribi,
seu referri debent. nu. 128. p. 5.
Verba instrumenti præpostera an nocent. p. 3. sub
num. 181. versic. & ad hanc propositum ambigua
interpretantur contra producentem, Masc. de prob-
bat. conclu. 809. & ibi an standum sit declaratio-
ni Notarii, vel testium instrumentariorum. vid.
sup. in verb. testes instrumentarii, & in ver. tenor
instrumenti.
Verbum, insolidum, quid importet, lit. H. p. 3.
Veneri quomodo sceleratos puniunt. p. 5.
Verisimilia quae sint, lit. E. p. 4.
Verisimile tollit aliud verisimile, Mars. prac. §. dili-
genter, nu. 195.
Verisimile quod non est, falsitatis imago est, num. 98.
parte 4.
Verisimilitudo est cognita natura, lit. E. p. 4.
Verisimile quod non est, arctiores, & clariores cxi-
git probationes, ibidem.
Veritas dicitur lapsus angularis, nu. 3. p. 1.
Veritas est finis scientiae speculativae. nu. 5. p. 1.
Veritas non consistit in verbis scripturarum, sed in
intellectu, & earum scientia. lit. E. p. 1. & vi. in 4.
par. nu. 91.
Veritas propter nostrum affirmare, vel negare non
mutatur, nu. 3. p. 1.
Vera non sunt miscenda falsis. nu. 87. p. 1.
Veritatem occultans peccat mortaliter, quando pan-
dendo potest obuiari scandalo, n. 5. p. 1. secus quan-
do reuelando affert damnum.
Veritatem aliter haberi non posse dicens, probare de-
bet, num. 193. p. 5. & ibi quando sit verum, quod
veritas haberi non possit aliter, nu. 190. & 298.
vers. haec debet. ea. 5. p.
Vicinus pro vicino an sit testis idoneus, numero 25.
parte 4.
Vilis, & ignota persona, quae dicatur, n. 93. p. 4. an sit
testis idoneus, & an torqueri debeat, num. 101. &
seq. par. 4.
Vilitas ad malos mores non refertur. nu. 105. p. 4.
Vir, aut vxor, an pro, vel contra sint testes idonei, &
cogendi, nu. 59. p. 4.
Vir probus, ita habitus, facit fidem etiam solus, de
quo latè Mars. in pract. crim. in princ. num. 7. 8. 9.
10. & seq.
Virginitas à quibus, & qualiter probetur, litera X.
parte 3.
Vis fiat in ratione bona. p. 5.
Vita, & moribus præditi testes esse debent. num. 99.
parte 1.
Vita hominis quantum temporis durare præsuma-
tur, nu. 142. p. 3.
Vniuersitatis qui est, an pro vniuersitate testificari
possit, nu. 115. p. 4. & supra in verb. testis de vni-
uersitate.
Voluntas Principis recta ratione regulari debet, lit.
H. parte 1.
Voluntas sola non potest per se probari, quia soli Deo
est nota, Bal. in quaest. quam facit de scismate, cap.
si quis aliqui test. prohib.
Voluntas per exteriora demonstratur. §. passionum,
instit. de rer. diuis.
Voluntas, & non verba est attenda. numero 18.
parte 4.
Vox vnius, dicitur vox nullius. nu. 132. & num. 19.
par. 3. Dam. c. 5. reg. 43.

I N D E X.

Verba ambigua testatoris possunt declarari à testatore coram duobus vel tribus testibus. sup. tenor instrumenti, & in verb. testes instrumentarij.
Vox viva praeualeat mortuae. nu. 165. & quando vox mortua praeualeat vivae. nu. 166. p. 2.
Vox populi aliquando vana fama non est, nu. 21. p. 3. Tac. de Beluis. tit. de fug. num. 79.
Vox publica ortum habens post delictum vel ante multum refert. p. 5. n. 159.
Voces sunt passionum notae. nu. 18. p. 3.
Voluntas in instrumento debet probari per duos testes, in testamento per septem testes, qui in illo interfuerint si sunt vivi, secus in probanda so-

lemnitate, vi. in ver. solemnitas, & in versicu. testamentum.
Vxor, & vir una caro dicuntur. nu. 59. p. 4.
Vxor in dubio praesumitur servare fidem viro suo, lit. R. par. 3.
Vsus communis loquendi probatur per testes, Bal. in l. labeo de sup. legat.
Vtile per inutile in materia testium an vitietur, nu. 87. par. 1. nu. 22. p. 2. & sub nu. 68. par. 3.
Vtens falsis testibus, licet à parte interpellatus, dicat nolle vti, vel poeniteat, non tenetur poena falsi si habuit probabilem ignorantiam de natura testis, & eam probet, Men. de ar. iud. cas. 3. 16. nu. 14. & 30.

F I N I S.

I N D E X

S E X T Æ P A R T I S

D E Æ Q V I T A T E , E T

R I G O R E .

Ac Fragmentorum aliarumque Rerum in alijs Indicibus omiffarum.

A HÆC præpositio, exclusionem importat, par. 6. numero 533.

Abolitio quando profit, & quando non. sub num. 576. in fin. p. 6. & vide infra, in verb. pena corporalis subordinata, & indulgentia pro maleficijs intelligitur de præteritis, & non de futuris,

ea. p. 6. car. 202. col. 2. vers. Nam si fiat Proclama.

Abrafio quando vitiat scripturam, p. 6. num. 498. & in laceratio, & in verb. Rasura vi. Abb. c. si. de fals. Masc. de probat. concl. 1260.

Abfoluendus de proximo, quando habeatur pro absoluto, p. 5. car. 256. col. 2. sub num. 278

Abfolutio est fauorabilior quam condemnatio. p. 6. sub, num. 310

Abfolutio ex abrupto an teneat. nu. 287. p. 4

Abfolutio à iuramento nõ petita à muliere huius rei ignara que pro chratore constituit, nec ille ad hoc aduertit an officiat. d. Mulieri principali. p. 6. nu. 576. & vi. in Rep. Prac. de test. vbi multa in materia abfolutionis.

Abfolutoria sequi debet qualitatem in querela deductam, & non probatam. num. 104. 105. 106. & seq. p. 5. & quando retractari possit, infra sententia.

Abfolutio est res fauorabilis, & abfolutus rebus stantibus. lapsò bienio est tutus. p. 6. nu. 576 & inf. vbi sequi potest abfolutio à iuramento pendente iudicio.

Abfolutus à pæna, non intelligitur abfolutus à damnis. p. 6. car. 93. & nu. 617. ver. Tandem.

Abfolutione semel facta, an accusator iterum accusare possit. p. 6. Fragm. 99 car 191

Abfolutus semel si postea ob vim Reati fateatur delictum an adhuc condemnari possit. n. 285. v. item si quis. p. 4

Abfolutus esse dicitur, qui est in casu abfolutionis. p. 5. sub num. 278. ver. Nam.

Abfolutus quando non effugit pænas. p. 6. nu. 576. ver. & in proposito.

Abfoluto principali, quado fideiussor remaneat liberatus. p. 2. nu. 186. & sub nu. 197. lit. B. car. 75

Abfoluere Regem, vel pænam Reo remittere quando, & quomodo. p. 6. num. 131. igitur.

Abfolutio quia non probatum, vel rebus stantibus, vel ab obseruatione iudicis, an idem sit. p. 6. nu. 576. ver. & in proposito.

Abfoluere magis expedit, quam condemnare. p. 6. n. 310 & fauor abfolutionis quantus sit, habetur. n. 461. 462. 463. & reliqua in alio Reper. & ver.

Abfolutus à pæna an poterit condemnari ad damna post dictam abfolutionem. p. 4. nu. 288. & adde. Surd. Decis. 261. vi. in p. 6. sub num. 254

Abfolutus cum clausula rebus stantibus. lapsò biennio intelligitur diffinitiuè abfolutus. p. 6. num. 576. ver. & in proposito.

Abusus Interularum, Colariorum, ac aliorum vestimento rum qualiter fuit omne tempore damnatus. p. 6. n. 196 & de alijs multis abusibus. & abusionibus. amouendis, tam per superiores Laicos, quàm Ecclesiasticos. nu. 197. & 198

Aburdum quid sit. p. 6. nu. 132

Abusiones non sunt proprie delicta, & ideo nunquam habet locum pæna corporalis. 197. p. 6

Accessorium quomodo sequatur naturam sui principalis. p. 6. car. 71. ver. sed.

Accessus ad locum differentie, quando sit, vel non necessarius, & de iudicibus annullantibus tales accessus solatiij causa. p. 6. num. 236. 237. 238. vbi corrige annullant dic annullant.

Acceptio personarum nullo modo habenda est. par. 6. 214 & p. 3. num. 273

Accidentia que dicantur, & que possunt adesse, & abesse præter rei corruptionem. p. 6. nu. 162. & quò conferunt ad cognoscendum quod quid est, nu. 172. & qualiter ex eis cognoscantur morbi qualitates ex Hipp. ibidem, & quid de morbis spiritualibus, ex Nauar. ibid.

Accipere aliquid pro mutuo an semper sit prohibitum. p. 6. num. 519. cum seq.

Acta facta in vno iudicio, an fidem faciant in alio. par. 6. num. 218. ver. sed obiter. sub num. 47. p. 3. & in 4. p. num. 242. in Reper. Prac. in ver. Processus, & par. 6. Fragm. 99. col. 2. in fi. car. 192

Actori, an Reo fauendum sit. nu. 153. & 550

Actor quot modis succumbere dicitur. parte sexta, numero 219

Actio quid sit. p. 6. num. 542

Actio quando contra tertium, in subsidium detur. parte 6. num. 612

Actio, & passio. secundum Philos. sunt correlatiua. par. 6. num. 602

Actio reuocatoria contra quem datur, & qualiter. par. 6. Fragm. 118. versic. Præterea, cum seq. car. 203. vi. excussio.

Actio rerum amotarum succedit loco actionis furti inter virum & uxorem. p. 6. Fragm. 35. car. 173. vbi quando cessat actio rerum amotarum, & succedit actio hereditatis, vel ad exhibendum.

Actio furti inter quos non oritur. p. 1. car. 50. lit. G. & p. 6. car. 89. ver. At in personis infra furti actio. & par. 6. Fragm. 35. car. 173. oritur tamen punitio in foro poli. ibidem.

A Actio

Index Sextæ Partis.

- Actio iniuriarum factarum Patri competit filio, & e, cõtra, sic in alijs correllatiuis ratione sanguinis. parte 2 num. 259. lit. E.*
- Actio de pauperie. p. 6. nu. 590. 593. cum seq. inf. Noxa. ubi traduntur plures casus occurrentes.*
- Actio iniuriarum qualiter, & quando intentari possit. p. 4 num. 37. lit. G. L. & quanto tempore prescribatur. Frag. 78. car. 184*
- Actio etiam datur illi cū quo nullū est negociū. p. 6. n. 612*
- Actio civilis quæ non competit parti, non oritur actio criminalis Reip. p. 6. Frag. 35. in fi. car. 173*
- Actio fideiussoria dicitur actio subsidialis. p. 6. nu. 216. & actio subsidaria ab æquitate descendit. c. 69. col. 1. in fi.*
- Actio per iuramentū perpetuatur. p. 6. Frag. 124. ver. hinc.*
- Actio ex pacto nudo quando oritur. p. 6. n. 244. & quid in pacto super legis et treguis ibi ampliatur plurib. modis.*
- Actio quib. de æquitate detur. p. 6. nu. 612. cum seq.*
- Actio in rem vel personam ex facto duorū, vel vnius tantum, vt donatore quando oriatur. p. 6. nu. 548*
- Actiones personales morte debitoris extinguuntur, sub num. 379. p. 4*
- Actiones in forma, vt olim qualiter hodie non proponantur p. 6. nu. 610. adde non proponuntur.*
- Actionibus arbitrarijs, quid iudex facere possit. p. 6. 131 ver. igitur, car. 47*
- Actio & passio secundum Philosophum quæ sint. p. 6. numero 542. & 602*
- Actio personalis cum hypothecaria cumulantur. parte 6 num. 610*
- Actio ex æquitate cõpetit illi cum quo nullum negotium est, sicut omnes aliæ actiones subsidiariæ. p. 6. nu. 611*
- Actori concessum debet esse commune reo, & e contra. p. 6. num. 563*
- Actiones cur hodie non proponuntur sicut olim. p. 6. n. 611*
- Actus agentium mature fieri debet, vt laudabiles sint. p. 6. nu. 83. ver. Dixi. & non operantur vltra intentionem num. 539*
- Actore non probante quando Reus nõ absoluitur. p. 1. n. 9*
- Actor qui falsum instrumentum debiti produxit, & Reus falsum instrumentum soluti, an vterque condemnandus sit. p. 6. nu. 441. 442*
- Actor qui variat forum post causam ceptam, amittit illā. p. 6. Frag. 99. ver. At nolo. car. 192*
- Actus sine citatione subsistit, quando qui prouocauit ad iudicium se absentauit, non electo Domicilio, nec constituto procuratore, & ignoratur vbi sit. p. 5. nu. 270*
- Actus duplicem interpretationem recipiens, debet sustineri in eam partem in qua benignior est interpretatio. p. 2. num. 259. ver. tertius est casus. lit. H. vi. in 4. p. sub num. 196. & p. 6. Frag. 56. car. 179*
- Actus impius etiam in fauorem piæ causæ non tenet. p. 6. num. 540*
- Actus prohibitus ipso iure & facto sine potentia redditur nullus. p. 5. num. 143. & qui sit actus prohibitiuus. p. 6. num. 291*
- Actus in dubio presumitur factus legitimo tempore, & modis congruis. p. 6. nu. 540*
- Actus in dubio de prima vice intelligitur. p. 6. sub n. 214 & seq.*
- Actus in dubio debet magis valere, quā perire. p. 6. n. 291 & ibi magis permissiuus, quā prohibitiuus. & n. 540*
- Actus immediatè facti censentur correpectiui. p. 6. n. 485 & col. 1. cir. princ. car. 124*
- Actus à confirmante denominatur. p. 6. Frag. 111. c. 196*
- Actus indifferentes summuntur in bonam, vel in malam partem secundum subiectam materiam. p. 6. num. 196 & 486. sup. actus duplicem.*
- Actus simplex, in quot vicib. verificatur. p. 6. nu. 214*
- Actum presumitur quod vtrique parti prospicere videtur. p. 6. nu. 499. ver. ideo. in fi.*
- Actus licitus à principio, si in illicitum incidat, mitius puniuntur. p. 6. num. 544*
- Actus quantuncunque fauorabilis si sit principaliter in odium & preiudicium alterius, non subsistit. p. 6. n. 541*
- Actus formalis an per equipollens adimpleri possit. p. 6. nu. 531. vi. inf. lex.*
- Actus malus est punibilis magis atque minus, secundum intentionem agentis. p. 6. nu. 295. ver. ex hoc.*
- Actus nullus vel annullandus, inf. lex.*
- Actus non minus attribuitur mandanti, quàm exequenti. p. 6. num. 479*
- Actus quando duplici modò interpretari potest, intelligitur factus secundum id quod est permissum. num. 266 ver. tertius, in fi. p. 2. p. 6. nu. 196. vi. inf. in verb. verba quæ sonant in delictum & non, delictum.*
- Actus omnes humani dependent, à voluntate, & potestate. p. 6. nu. 165. ver. vltimo.*
- Accusare quando cuiuslibet de populo liceat. p. 6. Frag. 99 car. 191*
- Accusatione semel audita, an iterum accusare licebit. p. 5 sub num. 48. per tot. & ibi quid si accusator desistit, an iterum accusare possit.*
- Accusans non debet in expensis condemnari, inf. accusator. succumbens, quid si erranter accusauit motus ex aliqua verisimili causa. p. 6. nu. 295. ver. Modò.*
- Accusator accusans cõditionaliter quando ab expensis excusatur. p. 4. nu. 38. lit. C. & D.*
- Accusatio erronea non subsistit. p. 6. nu. 295. ver. Modò.*
- Accusare nemo prohiberi potest, nec etiam à Domino. p. 4 num. 202. g. quid si sua non interest. p. 5. num. 211. an cogi possit. p. 6. sub num. 580*
- Accusans vnum, & probans contra alium, sequi debet ab solutio. p. 5. sub num. 104. ver. primò, vi. in verb. inquisitus.*
- Accusatorum desistentia: negligentia: renuntiatio: abolitio. p. 5. nu. 48. & 251*
- Accusator quando excusatur ab expensis. p. 5. sub nu. 48 per tot. vbi latè de desistentia.*
- Accusatus accusantem quando recusare possit. parte 4 num. 379. lit. A.*
- Accusatus quando possit iterum accusari, siue pendente, siue absoluto primo iudicio. ibidem, lit. C. vi. num. 273 & 285. p. 4*
- Accusare non potest, qui est emancipatus in carcere, pendente contra eum Relatione, facta ad superiores de multis delictis. p. 5. sub nu. 272. ver. sed quid.*
- Accusator calumniosus an, & quando actione iniuriarum reconueniri possit. ibid. lit. h.*
- Accusator an teneatur respondere positionib. Rei. p. 3. n. 68*
- Accusatore non probante, quando Reus absoluedus sit simpliciter, sine refectione expensarū, & quando succubens sit oīo in expensis condemnandus. p. 4. nu. 375. lit. H.*
- Accusator qui cognouit, quod per errorem accusauit, & desistit, an adhuc in expensis sit condemnandus. infra Desistens, & in 6. par. nu. 576. in fi.*
- Accusare nemo cogitur inuitus. p. 6. n. 580. fallit. vt ibi.*
- Accusatio*

Index Sextæ Partis.

Accusatio quando ex causa odij, & inuidiæ facta dicatur. p. 5. nu. 112
Accusatio adulterij dissimulatione tollitur. p. 6. nu. 587
Accusatio statim silet, apparendo rem aliter se habere. nu. 286. lit. B. p. 4
Accusatore renuntiante accusationi, non potest postea accusationem prosequi. p. 6. Fragm. 77. ver. at ille. car. 183. infra Renuntiatio.
Accusatio vel querela, quando cessare dicuntur. p. 5. sub nu. 251. ver. Nam dissimulatione.
Accusatio intra quinquennium contra memoriam defuncti proponenda est. p. 4. num. 137. & vi. Gand. de malef. tit. qui accus. poss. vel non. & in casu lenocinij. vi. p. 6. Fragm. 29. car. 171
Accusatore deficiente potest ex officio procedi, ne delicta remaneant impunita. p. 6. n. 580. nisi statutum aliter mædet.
Accusatoris desistentia quando eum non releuat ab expensis. p. 6. nu. 576. ver. & in proposito.
Accusator qui semel coram superiore accusauit, non potest amplius accusare eadem causa coram eodem, vel inferiori, nisi mentionem fecerit de prima accusatione. p. 5. nu. 48. ceter. in verb. querelator. & pulchre p. 6. Fragm. 73. ver. de collusione. ibi, & ille. car. 183. cum vers. seq. sed melius. Fragm. 99. ver. At nolo. car. 172
Accusator quando contra se habeat presumptionem quod iniquè accusauerit. p. 5. sub nu. 48. ver. verum. cir. si.
Accusator an possit variare forum. p. 6. car. 192. Fragm. 99. ver. At nolo. car. 172
Accusans per errorem, an excusetur ab expensis ibidem, car. 220. cir. princ. vi. in p. 6. sub nu. 290. cum seq.
Accusator priuatus, an dicitur per solam querelam facere partem in iudicio contra accusatum. ibid.
Accusare seu querelare iudicem in iudicatu, qui non possunt. nu. 49. p. 5
Additio hereditatis qualiter fiat. p. 6. 282
A die tali, ubi in Statuto reperitur, an terminus incipiat, camet die currere. p. 6. nu. 534. ubi de dictione a.
Adagium (guarda la gamba) vnde ortum habuit. p. 2. sub nu. 13. omissum.
Additio hereditatis, infra hereditas.
Administratores recti, & prudentes distinguunt inter causam Dei, & hominum. p. 6. sub nu. 75. ver. aliter.
Administration rationem, reddere quilibet tenetur. p. 6. Fragm. 104. car. 197. col. 2
Adolescens qui ab infanti a non incipit portare iugum, fit scapigliatus. p. 6. nu. 594
Aduersariorum est fugere, vel lit. in longum protrahere. p. 5. nu. 60. lit. A.
Adherentes alicui qui sint. p. 6. Frag. 25. num. 11. in fi.
Adherere appellationi sufficit appellatione pendentem. p. 6. n. 564. & ibi qd sit adhesio, & n. 566. & de eius effectu. & Eue peccatum, p. 6. nu. 427 (clib.
Adulatores, & suspecti ex quibus cognoscantur. p. 6. Frag. 11. car. 160. corrige reuener die Reuenerdissimus replicauit, replicauit. ubi motus argutus.
Aduocare prohibitus, an possit allegare in scriptis, aut consulere in Camera, & pro certis personis tantum. p. 6. nu. 406. Queritur ubi traduntur multæ declarationes, & limitationes.
Adulterium, vel crimen raptus, an rumpit pacem, vi. p. 1. sub nu. 272. & p. 6. nu. 587. & an per dissimulationem mariti, videatur remissa accusatio. Bal. il. quicunq. col. pe. n. 23. C. de ser. fug. videtur quod sic. q. no. ga omisssa

Adulteros quando non liceat occidere, & quibus omnino hanc vindictam facere, sit prohibitum. p. 1. car. 42. lit. B.
Adulterij exceptio quoad dotem an semper opponi possit. p. 6. Frag. 29. & ea par. nu. 295. & infra ver. seq.
Adulterij causa quando cessat, & illius persecutio. p. 6. nu. 295. vers. Modò car. 86. vi. inf. in verb. Heredes.
Adulterari, est honorè proximi furari. p. 6. Frag. 21. i. fi.
Aduocare an liceat clericis. p. 6. sub n. 406. ver. nunquid.
Aduocati, & procuratores subornati, quò contra eos procedendum sit, quid si in iustam causam defendant. p. 6. vers. Verumtamen. car. 111
Aduocati, an esse Iudices possint, seu iudices an aduocare possint pulchre explicatur. p. 6. sub nu. 406. ver. Queritur, ubi quamplures casus traduntur, cum suis declarationibus, & ibi precipue quid in casibus lese Maiestatis. & Heresis, ac huiusmodi.
Aduocare, & pro alijs postulare, quò iudici liceat ibid. ver. nunquid prohibitus. car. 107. vsque ad num. 407
Aduocatorum munus est dignissimum. p. 6. ver. at reuera. car. 109. & qualis se gerere debeat aduocatus, n. 600
Aduocatum bonum habere, melius est, quàm habere malum iudicem ibid. sed caue ab iniquo & doloso. sine aduocato sine iudice. ibi. de malis aduocatis, nu. 600
Aduocati recti, & prudentes ac conscientiam, tam bonam vitam ducunt, quàm fratres predicatorum. d. p. 6. n. 600
Aduocatos an oporteat multos habere libros, & allegare multa. p. 6. car. 110. ver. ite. & qd simale alleget. ibi.
Aduocati qui in curia erranter allegant iura, & auctoritates, dummodò conclusiones sint veræ, & non erit in terminis sunt excusandi, & obloquentes impij. d. p. 6. ver. ite an expediat. car. 110. ver. hinc dicitur. & inf.
*Aduocati & Procuratores redduntur infames pro vtraque parte patrocinautes, & appellantur viri dolosi, si ne honore, & absque conscientia inf. in verb. Prauaticatores, & in ver. Collusiones. & in alio Reper. & possunt eijci extra ciuitatē, & damnari ad excusandum, atque banniri à propria Patria, in qua sunt perpetuo priuandi omnib. muneribus, & honoribus, & tanquàm Balatrones, inter Mimmos, Birbones, at Aegyptiacos connumerari, quos nos circaros appellamus, vt per Scrib. quos adduxi ad 5. p. sub n. 253. 254. cum seq. et adde Corrat. trac. com. opi. in ver. Prauaticator & de acquisitis ab eis dicitur qd tertius heres nò gaudebit.
Aduocati & procuratores Garuli possint banniri à limine iudicis. p. 6. nu. 226
Aduocati quomodo se gerere debent in patrocinandis causis. p. 6. nu. 600. & in fi. n. 601. an possit se componere cum cliētulis. inf. pactum de quota litis. & n. 239. p. 4
Aduocare & consulere differat. p. 6. 406. ver. verūtamē.
Aduocati & procuratores pro vtraq. parte patrocinautes damnandi. p. 5. nu. 254. infra prauaticatores.
Aduocare contra Remp. quando & quib. liceat. inf. Rol. conf. 45. nu. 51. vol. 1
Aduocati & procuratores iustam causam fientes possunt conuenire aduersarium cum malitia. inf. in ver. de ripere, & p. 6. sub n. 224. 226. & per Marf. sing. 177. alleg. gl. in c. Dominus noster. 23. q. 2
Aduocati errantes in allegationib. quando excusantur, & quando non. p. 6. sub n. 406. vers. tandem circa fi. et quid si iniustam causam patrocinentur. 406. ver. verumtamen. il. 3.
Aduocati & procuratores tenentur gratis pro pauperib. patrocinari. p. 6. nu. 226*